Butun dunja pıru‌litarlarь birləşiniz!

QЬZЬL ӨZBEKISTAN

925nci jьldan başlab cьqdь

ajrьm bahasь 5 tijin

Өzbekistnn mərkəzij fьrqumь, Samarqand Okrug fьrqumь, Өzbekistan mərkəzij ьçraqumь. və Өzbekistan mərkəzij kəsəbələr şurasьnьn fikir tarqatucьsь

abuna bahasь								adrislər
1 ajqa		3 ajqa		6 ajqa		1 jьlqa		*Başqarma*
som	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	Samarqand Nəriman kəcəsi 6.
1	10	3	30	6	50	12	—	*Baş kəntər:* fьrunza kəcəsi 8. tilifun myhərrir—586 məs'yl katьb—587 baş kəntər—17

№ 39 (1543) dyşənbə 17nci fevrəl 1930-inci jьl № 39 (1543)

Sosьjalьzьm qurajatqan pьroletar vəmehnətkəş dьjqanlarqa
Өz. ь. ş. ç. nin beş jьllьq tojьda ələngəliksalamlar

BEŞ JЬL

Өzbekistan sosьjal şoralar çymhyrijətigə bykyn beş jьl toldь. Bu beş jьl, Өzbekistan ken mehnətkəşlər ammasьnьn sosьjalьzьm sarь kyrəşləri bilən ətdi.

Өtmişdə Rysijə imperijəlizi-minin mystəmləkəsi bolqan Өzbekistan bykyn—xoçalьq və mədənii qurulьş çəbhəsidə kəttə qadamlar bilən ilgəri basucь şoralar çymhyrijətidir. Ilgəridə mystəmləkə bolqan bir məmləkətnin 10 jьl icidə sosьjalьzьmkurucь bir məmləkətkə prəletərijəti q ь ş l a q kəmbaqallarьqa məhkəm sujanьb asasьь dьjqan ammasь bilən ьttьfaq qьlqan halda kəmmynistlər fьrqasь rəhbərligidə qьşlaqdaqь kəpitəlizim ildizini quruta jatqan və kəpitəlizim asasьdaqь işləb cьqarьşnь sovxoz—kolxozlardan ьbarat sosьjalьzьm tipidəgi işləb cьqarьş xoçalьqlarь bilən almaşdьrьşqa kirişkən bir məmləkətni ta'rьx şu kyngəcə kergən eməs edi.

Bu jol—Өzbekistan mehnətkəşlərinin prəletərijət ьnqьlabь nətiçəsidə baraturqan jolь, Lenin tamanьdan mystəmləkələr Şarqьdaqь bytyn mehnətkəşlər ycyn belgiləngən bir joldьr. Bu jol—sabьq mystəmləkənin kəpitəlizim jusunьda əsməsdən, təpə—toqrь sosьjalьzьm jusunьda əsiş joldьr.

Millətci—şavьnьstlar və 20 nci jьlda Tyrkistan darvazasьnь Ənglijə imperijəlistlərigə acьb qojьşqa urunqan es'er—minşeviklərdən başqa heckim bu haqьqatnь ьnkar qьlьşqa batьna almajdь. Өktəbir ьnqьlabь arqasьda mehnətkəşlər dərgəhidən syrilgən bu xajьnlar, işcilər sinfinin dyşmənlərigina ьnqьlab qьldirəgini teskəri tamanqa qarab buruşqa kycənədilər.

Bьraq ta'rьx toxtavsьz rəvişdə ilgəriləməkdə. Məmləkətimizdə sosьjalьzьm qurulьşь kyndən—kyngə kenəjməkdə. Sosьjalьzьm quruşqa bevasьta qatnaşucь işcilər sinfi və mehnətkəş dьjqan ammasь, fьrqa rəhbərligi astьda, mənə şu ьnqьlab qьldirəgini aldьnqa qarab hərəkətləndirədilər, jol ystidəgi hər qandaj toqanaqlarnь joqatьb aldьnqa qarab jyrməkdələr. Bizdəgi kəttə muvafaqь jatlarnьn siri həm mənə şundadьr.

Өktəbir ьnqьlabь, Orta Asьjada prəletərijət ьnqьlabьnьn qalabasь ycyn asasьь amьllardan biri bolqan millii məs'ələni həm həl qьldь. Sabьq Tyrkьstan mehnətkəşlərinin millii muxtarьjatь, kejin Orta Asьjadaqь millii cegərələniş Orta Asьja çymhyrijətlərinin, şu çymlədən Өzbekistan çymhyrijətinin sьjasьь, ьqtьsadьь və millii jyksəlişləri ycyn ken jol acdь.

Өktəbir ьnqьlabь Өzbekistan mehnətkəşlərini faqat car Rysijəsinin əzişidən, rys həm jerli burçuvazьjanьn ekispilətatsijəsidən qotqazьbqьna qalmasdan, bəlkii mehnətkəşlər ammasьnь sьjasьь turmuşnьn ken jolьqa cьqardь. Ilgərigi mystəmləkə qullarь bolqan minlərcə işci, bətrək və kəmbaqallarnь məmləkətnin sьjasьь və xoçalьq turmuşьqa jolbaşcьlьq qьlьş və unь ьdara etiş işlərigə cьqardь. Өzbekistannьn mənə şu beş jьl icidə kəp tusqunlarnь jenьb ken sosьjalьzьm quruş jolьqa qadam qojьşь həm mənə şundan keldi.

Jaş Өzbekistan çymhyrijətinin birinci kynlərida basmacьlьq hərəkəti kycli, məmləkətdə acarcьlьq və xana vajranlьq hykym sərər. şora əppərətləri, ajnьqsa qьşlaqlarda, baj—muştumzor unsurlar, car və əmir cinəvnikləri Bilən ьflaslanqan edi. Өzbekistan mehnətkəşlərinin qajrat və faalьjatь, ьttьfaq proletərьjatьnьn toqrьdan-toqrь jardamь arqasьdaqьna bu tusqьnlarnь joqatьş mymkin boldь. Өzbekistannьn soŋqь 2-3 jьlь xoçalьq və hədəsiz qurulьş işləri bilən ətdi,

Bular icidə en kezgə taşlanqan nərsə—dьjqan ammasьnь baj və muştumzurlar ekisplətatsijəsidən qutqarьşqa xьzmat qьlqan jer-suv ьslahatьdьr;

Fьrqamьznьn bu caralarь toqrь bolqanьnь qьşlaqnьn susьjalьzьm asasьda qajtadan qurulьş çarajanь acьq-ajdьn kərsətdi. Xudda mənə şu əməli caralar bətrək-kəmbaqal ken ammasьnьn jəni tabaqalarьnь kətərişkə və ularnь fьrqamьznьn şi, arlarь tevərəgidə ujuşdьrьşqa jardam qьlaqь Fьrqamьznьn bu caralarь bu ammanьn sьjasь ,aallьqьnь aştьrdь, ularnьn sinifi an və kəraşlərini kəçajtirdi. Jer-suv ьslahatь qьşlaq xoçalьqьnьn susьjalьzьm asasьda qajtadan qurulьş çarajanьnь tezlətdi, qьşlaq xoçalьqьnьn işləb cьqarьş nigizidə kəpirətifləşdiriş və kəlliktifləşdiriş işlərini əməli qьlьb qojdь.

Bu jənə, Өzbekistanqa, başqa çymhyrijətlər qatarьda, muştumzurnьn sinif bolьb jaşavьnь bətiriş işigə kyrəşyv ьmkənijətini berdi. Bu kyn kolxoz hərəkətinin çydə həm avьç alьş-mənə bunь acьq rəvişdə kərsətə turqan faktlardandьr.

Өzbekistannьn 6-nci jьlьdaf jappasьqa kəlliktifləşkən rajon, larьmьz bolaçaq Hazьr 17 rajon jappasьqa kəlliktifləşə jatьr. Bu rajonlar xazьr kəpitəlizimnin tamьrlarьnь bytynləjgə julьb taşlaşqa, muştumzurlarnьn sinibolьb jaşavьnь tygətişkə kirişməkdələr. Bu rajonlarda bytynləj başqa-susьjalьzm tipidəgi jəni xoçalьqlar qurula jatьr.

O ь ş l a q xoçalьqьnьn mənə bu xьlda kəllektifləştiryvi və şuna baqlь bolьb muştumzornьn ьqtьsadьь sindirilyvi biznin aldьmьzqa çydə kəttə vəzifə qьlьb—ken dьjqan ammasь icigə mədənijət kirtiş vəzifəsini kəndələn qьlьb qojmaqda. Bizdə hazьr, Lenin ajtkəndek xudda mənə şu mədənijət jetişməjdi. Addьь savadsьzlьq, hazьrqь ahvalqa sьjasьь tyşinməslik, qьşlaqda baj və muştumzorlar tigirmənigəginə suv qujadь. Eski urul—adat, rəsim və xurafatlarqa sosьjalьzьmda orun bolьşь mymkin eməs, bularqa qarşь ajavsьz uruş acьş, savad və mədənijət sarь kyrəş kerəkdir.

Bu çəbhədə kyrəşimiz jetərlik dərəçədə eməs,biz · həli bu sahada bytyn kyc və ьmkanьjatlardan tolarəvişdə fajdalanqanьmьzca joq. Өzbekistannьn altьncь jьlda bu məs'ələgə ajnьqsa kəttə əhəmmijət beriş lazьm. Mədənii qurulьş, kədrlər tajjarlaş məs'ələləri kəllektifləşdiriş, muştumzornьn sinf bolьb jaşavьnь bitiriş və bytyn dьjqan xoçalьqьnь sosьjalьzьm asasьda qajtadan quruş işlərinin bəlinməjturqan qьsьmlarьdan bolmaqьmьz lazьm.

Bu nərsə, sinfii kyrəşnin hazьrqь dəvridə ajnьqsa zəryr. Sinfii dyşmənlər əz mavqь'larьnь asanqьna berib qojьşnь istəməjdilər; ular sosьjalьzьm hyçymin buzuş və mehnətkəşlər ammasьnь əz tə'sirlərida tutьş tiləgidə bytyn kyrəş jollarьnь işlətə jatьrlar.

Bətrək və kəmbaqallar, muştumzornьn sinf bolьb jaşavьnь tygətiş toqrьsьdaqь fьrqa qararьnь təbrik qьladьlar. Orta dьjdan həm fьrqamьznьn bu qararьqa qoşьladь. Bu esə'asasьь dьjqan ammasь prəletərijət və unьn fьrqasь ketidən baradь deməkdir. Bu—fьrqamьznьn tutqan jolь toqrь bolqanьnь, dьjqan xozalьqьnь sosьjalьzьm asasьda qajtadan quruşqa tosqunlьq qьlucь on və „sol" unsurlarnьn opportunьstlьqьnь jənə bir tapqьr ьsbat qьladь.

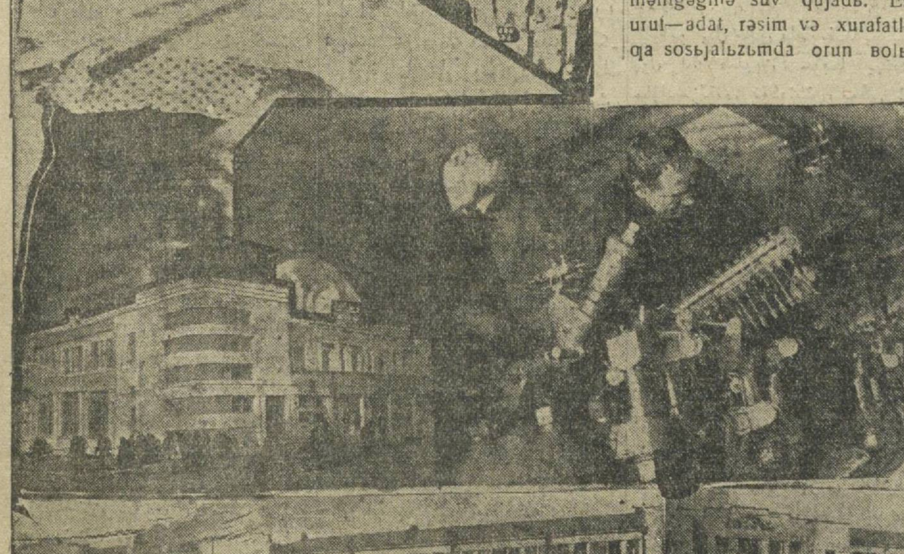

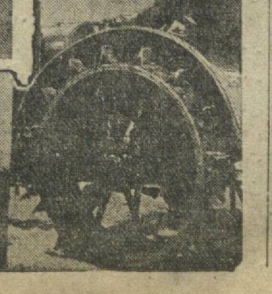

Өzbekistannьn beş jьlьqьqa təbrik və tiləklər

MƏSKƏV BYTYN ЬTЬFAQ MƏRKƏZ ЬÇRAQOMЬDAN

SŞÇ. Ьttьfaqь Mərkəz ьçraqomьnьn prezidijymi Өzbekistan SŞÇ beş jьllьqь munasabatь bilən Өzbekistan mehnətkəşlər ammasьnь təbrik qьladь. Bundan bəş jьl buburun millii qurьlьş işini jənədə cuqurlaş maqsadь bilən, Orta Asьja xalьqlarьnьn əz erikləri bilən bildirgən tiləklərigə muvafьq millii cegərələş ətkəzilgən edi.

Bu jallar icidə Өzbekistanda ətkəzilgən qurьlьş işləri, işci və dьjqanlar faalьjatьnьn əsişi, çymhyrijət bydçetinin tyzilişi, jer—suv ьslahatьnьn ətkəzilişi, millii sanaatnьn vyçydgə keltirilişi, mədənii ьnqьlab, ba'lar bilən qat'ь kyrəş—fьrqa və şoralar hykymətinin millii sьjasatь toqrь bolqanlьqnь acьq ьsbat qьladь. Bu jьllat icidə ьqtьsadьь və mədənii çehətlərdən mystəhkəmləşkən Өzbekistan çymhyrijəti hazьrqь vaqьtda SŞÇ Ьttьfaqьnь sotsьjalьzm asasьda jənidən qurьş çəbhəsidə faal kyrəşdi. Ajuьqsa SŞÇ Ьttьfaqь Mərkəz ьçraqomьnьn prezidijymi Өz SŞÇ nin məjdə millərlər haqqьda toqrь sьjasat tutqanlьqьnь alahьda məmnunijət bilən tə'kid qьladь. Bunərsə ni əzbek xalqьnьn Taçьkьstan SŞÇ ni Ьttьfaqdaş Çymhyrijət qьlьb açratьb cьqarьşqa ıazь bolьşь ajnьqsa acьq kərsətədi.

SŞÇ Ьttьfaqь Mərkəz ьçraqomьnьn prezidijymi Өz SŞÇ nin keləçəkdə ken işci və dьjqan ammasьnьn jardamь bilən sotsьjalьzm quruvcьlarьnьn birinci səfidə barьşьqa şybhələnməjdi.

SŞÇ Ьttьfaqь Mərkəz ьçraqomьnьn sərkatьbь

A. JENYKIDZƏ

MƏSKƏV BYTYN RYSIJƏ MƏRKƏZ ЬÇRAQOMЬDAN

Bytyn Rysijə Məkəz ьçraьja qomьtasьnьn Prezidijqmi Ьttьfaqdaş Өzbekistan çymhyrijətinin tyzylyvidə beş jьl tolьş munasabarь bilən əzinin buradarana salamlarьnь jubaradь. Əsirlərdən berli qullьda jaşab kelgən əzbek xalqь faqat proletarijat diktaturasь şarajьtьda qьna millii zulumdan qutьlьb, SŞÇ Ьttьfaqьdaqь başqa xalqlar bilən birgə sotsьjalьzьm quruvcьlar səfigə turuşqa ьmkanijət tapdь. Məlakətni sanaatlaş və kəllektifləş işidə Өzbekistan aldьda turqan byjyk vəzrfələrnin bəçərilişi Өktəbir ьnqьlabь qalabalarьnь ve Өzbekistannьn həm bytyn SŞÇ Ьttьfaqьnьn ьqtьsadьь və mədənii taraqqьsьnь mystəhkəmləş ycyn kycli gərəv bolaçaq.

Bytyn Ryssijə Mərkəz ьçraьja qomьtasьnьn sərkatьbь

KISELƟF.

əzkomfьrqa mərkəzqomьnьn mehnətkəşlər ammasьqa

MURAÇAATЬ

Orta Asьja çymhyrijətlərinin milli cegərələnişidən bujan Өzbekistannьn birinci beş jьl icidəgi ьqtьsadьь, mədənii və sьjasьь əsyvi, Leninnin qujьdaqь sezləri qancalьq toqrь ekənini çydə jaxşь və əməlii rəvişdə tə'kid qьladь, kii Lenin bu toqrьda qujьdaqьlarnь ajtkən edi: „Faqat şoralar məmləkətidə və faqat, işcilər sinfini və mehnətkəş dьjqanlarnь əz tevərəgigə toplaqan prəletərijət dektətyrəsi jaşaqan şarajьtdaqьna, millii zylimini bytynləj bitirib, birbirigə ьşanuv şarajьtьnь toqdьrьş və xalqlarnьn bir-biri bilən dustana jaşav asasьnь quruş mymkin boldь".

Өzbekistan çymhyrijəti və Orta Asьja çymhyrijətləri cegərəsidəgi mystəmləkə Şarqьnьn məzlym millətləri, bu çymhyrijətlərnin hər saat sarь hasьl qьlajatqan muvaffaqьjatlarьnь kərib, faqat kəmmynist fьrqasь və şoralar rəhbərligi astьdaqьna millətlərnin hur taraqь qьluvь; zylm, huqusьzlьq, kəpitəlizim zorlьqь və başvaqlьqьdan qutuluv mymkin, degən fikirgə məhkəm ьşana jatьrlar.

Kəp tyrli xalqlar jaşavcь şora Өzbekistanьda millii tafarruqalar hazьr joq. Unьn sьjasьь və ьqtьsadьь əsyvigə manь'lar joq. Əksincə, bundaqь millətlərnin bytyn qajratь və ьradasь sosьjalьzьm quruş, sosьjalьzьm qurulьşьnьn barca çəbhələridə jenyv ycyn intilygə qaratьlqan.

Kəmmynist (bəlşevik) lər fьrqasьnьn bevasьta rəhbərligi, ьttьfaq prəletərijətinin en faal jardamь arqasьda Өzbekistan, jaqьndaqьna baj, mulla və eşanlar tamanьdan vahşьjna ekspilətatsijə qьlьnucь, mədənii çehətdən en kejin qalqan dьjqancьlьq məmləkəti və jaqьndaqьna rys kəpitəlistlərinin mystəmləkəsi bolqan Өzbekistandan, bytyn şora ьttьfaqь bilən birlikdə sosьjalьzьm qurucь məmləkətgə əjlənə jatьr.

Kəcəginə aqzьnь acьb bir nərsə dejəlməjturqan qullar, bykyn jəni hajatnьn, jəni munasabatlarьnь qurucь tola huquqlь xoçajьnlar bolьb qaldьlar. Beş jьl icidə bu nərsə məmləkə'nin bytyn hajatьda şundaj byjyk silçişlərni toqdьrdi,kii jer jyzidəgi kəpitəlist məmləkətərinin bьrantasь əsirlər bojьnca bu nərsəni hajalqa keltirəlməjdi.

Rysijə carlьqьnьn əməldərləri, əmir və xanlar və ularnьn qujruqlarь tamanьdan Өzbekistannьn mehnətkəş xalqь ortasьda jasama rəvişidə tiklənib kelgən zulm, huquqsьzlьq və qalaqlьq hazьr joq. Millii cegərələnişdən bujan ətkən beş jьl icidə amma şuncalьq muvaffaqьjatlarqa erişdi,kii bular 1932 nci jьl jə nii xoçalьq 5 jьllьqь axьrьqa barьb, sosьjalьzьm taraqqьjatьnьn ken joьqa ajaq basadьlar.

Өtkən beş jьl icidə Өzbekistanda çydə kəttə ьçtьmaьь—sьjasьь sılçişlər vaqь' boldь.

Kəmmynist fьrqasьnьn rəhbərligi asasьda şora hykyməti asasan jer məs'ələsini həl qьldь; işcilər, bətraklər, kəmbaqallar və orta dьjqanlar ammasь ortasьda mehnətkəş xatьn—qьzlarь tola və qat'ьь azad qьlьş qajьdasьqa ken hərəkət vaqь' bola jatьr. Mehnətkəş xatьn — qьzlar barqan sarь sosьjalьzьm qurulьşьnьn faal zarbdarlarьqa əjlənə jatьrlar. Mənə şular asasьda xalq xoçalьqь taqьn həm esib jatьr və şoralar hykyməti taqьn həm kycəjib jatьr.

Qьşlaq xoçalьqь beş jьl icidə şundaj dərəçəgə və şundajьn nətiçələrgə erişdi, kii bytyn asasьь ekinlər bojьnca urьşdan əvvəlgi dərəçədən aşьb ketdik. Bundan taşqarь, beş jьl icidə Өzbekistan xoçalьqь ətmişdəgigə nisbətən bytynləj başqaca tys aldь. Amac və ketmən hakьmlik qьlqan çajlarda hazьr trəktir jyrədi və jəni dьjqancьlьq maşьnalarь işləjdi. Baj və muştumzor ьstьhsalatьnьn orпьnь hazьr kəlxoz və sovxozlar egələj jatьr. Qьşlaq xoçalьqьdaqь kəpitəlizim unsurlarь beş jьl icidə sьqьb cьqarьla jatьr edi, hazьr tygətilə jatьr. Өzbəkistan çymhyrijəti 10 jaşqa kirgən vaqtda undaqь dalalar jappasьqa kəllektifləşkən xoçalьq, bytyn bir fəbrikə tysidə kərinəçək. Bu xoçalьqlar və bu fəbrikə maşьna, invintər bilən bytyn tə'min qьlьnqan bolaçaq. Bu fəbrikə ьttьfaq sanaatьnьn paxta ьhtьjaçьnь tola qandьrьş ystigə, xarьçqa cьqarьş və sosьjalьzьm indystrijəsini taqьn həm rьvaçlandьrьşqa ьmkan beraturqan zəpəs paxtanь jetişdirəçək.

Məmləkətdəgi sanaat karxanalarьnьn əsyvi (bu əsyvi, məmləkətni indystirələş babьdaqь ymymii dəvlət vəzifələridən kelib cьqadь), Өzbekistan işcilər sinfinin əsyvini tə'min qьladь, unьn ьttьfaqdaqь aldьnqь çymhyrijətlər dərəçəsigə jaqьnlaşuvь ycyn jardam qьladь. Ьqtьsadьь əsyvimiz hər jьlь, şəhər və qьşlaqdaqь mehnətkəşlər ammasьnьn ьqtьsadьь—mədənii və sьjasьь əsyvi bilən birgə baradь. Beş jьl icidə işcilərnin iş haqь 40 prəsənt əsdi, kəmbaqal xoçalьqlarnьn çymhyrijətimizdəgi xoçalьqlar ymymii sanьqa nisbətən 45 prəsənti qьşlaq xoçalьq salьqьdan azad qьlьndь, orta dьjqan xoçalьqlarьqa kəttə qulajьqlar berildi, şu bilən bir vaqtda mehnətkəşlərnin mədənii və sanьtьrьja xьzmatьqa bolucь cьqьmlar əncə əsdi.

Mənə şu şartlar həmməsi Өzbekistan mehnətkəşlərinin dəvlət, kəpirətif və kəsəbə sajuz əppərətlərigə tezrək tartьluvь ycyn ьmkan berdi. Beş jьl mabajnьdaqь bu jutuqlar həmməsi fьrqa jolь və fьrqa sajasatьnьn toqrь ekənini ьsbat qьldь. Mehnətkəşlər ammasьnьn qurulьşqa qatnaşь, ken jolqa tyşkən bəlşevik əz—əzni tanqьdь, sosьjalьzьm musabaqasьnьn zor tolqunlanuvь və bu tolqunnьn karxanalarnь, qьşlaq xoçalьqьnьn sosьjalьzьm sektərini və bir qanca qьşlaqlarnь əz icigə aluvь—qalaba və jutuqlarьmьznь asasььvəməhkəm ətkəzycilərdir.

Faqat məhkəm bəlşevik rəhbərligi, faqat fьrqanь Lenin jolьdan cetkə sydrəş toqrьsьdaqь bytyn urunьşlarnь mərhəmətsiz dəfi' qьlьşqьna, Өzbekistannь sosьjalьzьm asasьna qurьşdaqь byjyk jutuqlarnь tə'min qьldьlar.

Faqat, on appartunist aqmacьlьqь və unə nisbətən murasacьlьq, sol Trotskьcьlьq aqmacьlьqь və başqa məjdə burçuvazьjacьlьq ruhьdaqь tajpalьşlar bilən mərhəmətsiz və qattьq kyrəşyginə, SSSR nin və unьn açralmajturqan məhkəm qьsmь bolqan Өzbekistannin sьjasьь, ьqtьsadьь və mədənii əsyvini tə'min qьladь.

Өzbekistannьn ikinci beş jьllьqь xalq xoçalьqьnьn barca nəvi'lərigə ajd ymymii dəvlət məs'ələlərini əz axьrьqa barьb həl qьlьş bilən birgə şundajьn şarajьt və məmləkət hajatьda şundajьn əzgəriş toqdьruvь lazьm, kii bykyngi vəzifələr—paxta prəgrəmməsi, qьşlaq xoçalьqьnь kəllektiflәv, muştumzornьn sinfi bolьb jaşavьnь tygətyv, xatьn-qьzlarnь azad qьlьş, əppərətni jerləşdiriş, qujьdan joqarьqa cьqarьş, bytyn xalqnь xat, savadlь qьlьş—tygəl həl qьlьnьb bitsin.

Mənə şu vəzifələr həmməsi əzinin bəçərilyvi və əməlgə aşьrьluvь ycyn mehnətkəşlər ammasьdan bytyn qajrat, byjyk kyc və intiliş tələb qьldьlar.

Fьrqanь, SSSR sosьjalьzьm qurulьşьdaqь və Өzbekistan 5 jьllьq qurulьşьdaqь jutuqlarnь tə'min qьlucь Lenin jolьdan cetkə tartьş toqrьsьda bolucь bytyn urunьşlar və bytyn ikilənişlərgə zərbəni ujuşdьrьş ycyn, fьrqa jolьnь ətkəzişdə sьjasьь anьqlьq zor qattьqlьq və Lenin ruhьda qattьq qullьlьq tələb qьlьnadь.

Kəpitəlist məmləkətlərinin bizdəgi tьnьc sosьjalьzьm qurulьşьnь buzuşqa qaratьlqan bytyn urunьşlarьnь dəf, qьlьş ycyn işcilər sinfi və mehaətkəş dьjqanlarnьn zarbdar tajjarlьqь tələb qьlьnadь. Məmləkət mudafaa quvatьnь şuncalьq məhkəmləv kerək, kii kəpitəlistlərnin SSSR gə qarşь qurucь avantьjoralarь və SSSR xalqlarьnь eizyv nijətləri, çahan prəletər ьnqьlabьnь boqьş toqrьsьdaqь tilaklərı SSSR cegərələrigə urulьb parca—parca bolsьn.

Өzbekistan mehnətkəşlər ammasь bəlşeviklər fьrqasь və unьn Lenin mərkəzqomь rəhbərligi astьda, ьttьfaq prəletərijətinin bevasьta jardamьqa tajanьb işdəgi anьqlьqnь tə'min qьlucь əz—əzni tanqьd quralьdan və işdəgi zarbdar syr'ətlərini tə'min qьlucь sosьjalьzьm musabaqasьdan fajdalanьb, şu bilən birgə bytyn qьjьnlьqlarnь, bytyn manь'larnь və sinfii dyşmənlərnin qarşьlьqlarьn jenib, sosьjalьzьm qurulьşьnьn byjyk vəzifələrini bəçərəçəklər.

Jaşasьn, bytyn ьttьfaq kəmmynist (bəlşevik) lər fьrqasь və unьn Lenin mərkəzqomь!

Jaşasьn, işcilər sinfinin mehnətkəş dьjqanlar ammasь bilən ьttьfaqь!

Jaşasьn, Өzbekistan ЬŞ. çymhyrijətinin beş jaşqa kiryvi!

Əkədemik A. N. Samojlovьc

Өzbekistan çymhyrijətidə mədənii qurulьş

Jəni dunjaqa qarab jol salucь, bəşərijət ta'rьxьnьn jəni dəvrigə jol acucь və SSSR xalqlarьnьn hajatьnь qajtadan tyziş işinin syr'ətlərini misilsiz dərəçədə tezlətyci byjyk xoçalьq və mədənii qurulьş çarajanьda ьttьfaqьmьznьn bytyn çanlь kyclərini əz icigə alqan qajrat Өzbekistan ahvalьda həm, şu çymlədən unьn beş jьllьq mədənii jutuqlarьdan həm nətiçəli şu'la berdi.

Orta Asьja Şarqьnьn dьjqanlar ken ammasь və şəhər xalqь uzaq ojqudan ojqandь və əzinin mədənii qalaqlьqьnь tygətişgə intilyv bilən birgə, maarьfnь şundajьn kəttə mьqdarda tələb qьldь,kii bu tələbni hazьr busatьmьzda bolqan vasьta və mablaqlar bilənginə qandьrьş çydə qьjьn.

Məktəb qurulьşь, məktəblərni hər xьl tip oqutucь xadьmlar və oquş asbablarь bilən tə'min qьlьş jolьda qajratlь caralar kerilə jatьr. Şu vaqtqaca çydə ken mьqjasda birinci və ikinci basqьc məktəblər, texnikym və rəbfəklər acьlьb, bulardan Өzbəkistan jərli xalqьnьn kəttə-kəttə gyryhləri tə'lim alьb cьqdьlar. Bular arasьda alьь tə'limni anlab baruqa kyci jetəturqan jaş kədrlər jetişdi. Өzbek istydentləri ьttьfaqnьn hər xьl şəhərləridəgi VUZ lər ve VTUZ lərnin avdetorьja və labaratorьjalarьqa kirib tola başladьlar. SAGU bilən bir qatarda Samarqand şəhəridə alьь pedəgəgijə instityti tyzildi. Şunьn bilən Өzbekistannьn əzigə maxsus alьь məktəb dunjaqa keldi.

Vaqьt ketməjdi və ketməjəçak. Xoçalьq və mədənii qurulьşnьn nəzərii və ilmii zəminini məhkəmləv ycyn,çymhyrii mьqьjasьdaqь ilmii—tadqьqat institytigə keskin ьhtьjaç toqdь Bu instityt hazьrqь vaqьtda Өzbekistan pajtaxьtьda tyzildi. Bu myəssəsədəgi jaş əzbek alьmlarь ьttьfaqnьn başqa çymhyrijətləridəgi alьmlar bilən qolma-qal bolьb, ajnьqsa til, ədəbijət və ta'rьx babьda birgə işləjdir.

Millii əlifbeni latьnlaşdьruv toqrьsьda şora Şarqьnьn barca xalqlarьnь qaplab alqan hərəkət Өzbekistanda həm çydə tez jajьlьb, kəttə muvaffaqьjat bilən rьvaçlana başladь.

Өzbek ədəbii tilini və əzbek ədəbijətini şəkil çehətidən milli və mindəriçə çehətidən prəletər—intirnətsijənəl ruhьdaqь mədənijət prinsipidə taraqqь qьldьrьş ycyn məhkəm majaqlar belgiləndi.

Өzbekistandaqь tьjatьr işi həm kəttə muvaffaqьjatlarqa erişdi. Jaş əzbek ərtist və ərtistkələri tьjatьr texnikəsidə şajan dьqqat maharat kərsətə jatьrlar. Myzikə və myzikə maarьfьqa həm kəttə dьqqat qьlьndь. Kutyvxana və myzə işidə həm şybhəsiz jutuqlar bar.

Өzbekistannьn bəş jьl mabajnьda mədənii çəbhədə erişkən muvaffaqьjatlarьnь kərsətib ətiş bilən birgə tə'kid qьlьş zəryr, kii bundaqь mədənii qurulьş pajtaxьt və kəttə şəhərlər dajьrasьdaqьna ceklənib qalmaj, bəlkii barqan sarь zor kyc alьb, tьjatьr, kutyvxana və myzə singəri en kəttə tyrləri bilən birgə şu ken çymhyrijətuin pajtaxьtьdan uzaq və qaranqь byrcəkləlarigə tərqaladr.

Өzbekistannьn beş jьllьq bəjrəm kynidə unь,mədənii qalaqlьqnь tygətiş babьdaqь parlaq nətiçələri bilən təbrik qьlamьz, və bundan kejində həm byjyk muvaffaqьjatlarnь tiləb qalamьz.

өzвekistan sosьjal şoralar çymhyrijətinin jaşavьqja вeş jьl tolqjan kyni өzвekistan şoralar mərkəzii ьçraьja qomьtasь tamanьdan сьqarьlqjan

„Arqada qalqjan məmləkətlər, en aldьnqjь məmləkətlərdəgi prəletərijətnin jardamь вilən şoralar dəvrigə өtə aladьlar həmdə taraqqьjatьnn mə'lym вasqьclarь arqalь, kəpitəlizim dəvrini cetdə qaldьrьв kəmmynizimgə kecə aladьlar“ (LENIN)

MANЬFEST

aldьmьzda turqjan vəzifə-tyrkistannь nəmynə вir çymhyrijətgə, şarqnь ьnqьlaвьlaştьraturqjan aldьnqjь вir mavqь'qja əjləntirişdən ьвaratdьr. xuddь şunьn ycyndə ammanьn mədənii səvijjəsini kətəriş, dəvlət əppərətini millilətiriş və başqa şyndaj işlər nuqtajь nəzəridən вytyn dьqqatnь tyrkistanqja вeriş lazьm. вu vəzifəni вiz hec nərsəgə qaramasdan, kycni ajamasdan, qurвan вeriş aldьda həm toxtaв turmasdan вəçərişimiz zərуrdir. (ьstalьn)

өzвekistandaqjь вarca işcilərgə, qьzьl əskərlərgə, вətrəklərgə, kəmвaqjallarqja, orta qьjqanlarqja və вarca mehnətkəşlərgə!!

ortaqlar!

بەش يىل بۇندەن بۇرۇن، لەنىنچى ۋ. ك. پ. (ب) نىڭ رەھبەرلىگى بىلەن ئشلەوچى مۇزەففەرىيەتلى روسىيە پرولىتارىياتىنىڭ يولباشچىلىغى ئاستىدا وە فىرقا تامانىدان مەھنەتكەش ئەھالىگە ئوز تاقدىرىنى ئوزى ئيركىنلەب حەل قىلىش ھوقوقىنى بىرىش سىياسەتىنىڭ سەبات بىلەن عەمەلگە ئاشىرىلىشى نەتىيجەسىدە، ئورتا ئاسىيا تۇرپاغىدا، ئىران، ئەفغانىستان وە خىتاى چىگەرەسىدە، تۇركىستان، بۇخارا وە خارازم جۇمھورىيەت-لەرىنىڭ ھۇكومەتلەرى، ئىشچىلەر سىنفىنىڭ وە بەترەك، كەمەباغال ھەمدە ئورتا دىھقانلارىنىڭ ئىرادەسىنى بەجەرىب بو جۇمھورىيەتلەرنى مىللى، جۇغرافى جىھەتدەن چىگەرەلەو حاقىدا قارار چىقاردىلار. ئۇشە كۆنلەردە **ئوزبېكىستان سوسىيال شورالار جۇمھورىيەتى** تۆزىلدى.

ئوكتەبر پرولىتار ئنقلابىنىڭ قاتتىق شامالى يەر يۈزىنىڭ ئالتىدان بر قسمىدەن كەپىتەلىست وە پومىشچىكلەرنى سۈپۈرىب تاشلادى، ئيسكى كەپ-يتەلىزم ماشىناسىنى سىن-دىرىب تاش-لادى؛ ئنساننىڭ ئنسان كۆچىدەن فايدالانىشغا وە باشقالارنى ئەزىشگە ئمكان بىرەتۇرغان قۇراللارنى بىتىردى وە حاكەمىيەت تىپەسىگە پرولىتارىياتنى قويدى. بو پرولىتارىيات، 13 نچى يىل داۋامىدا ئوزىنىڭ حاكمىيەتىنى يۈزەگە چىقارماقدا وە ئىشچىلەر سىنفىنىڭ ئەوەنگەردى بولغان كوممونىستلەر فرقاسىنىڭ بولشىۋىكلەرچە قاتتىق رەھبەرلىگى ئاستىدا سوسىيالىزم قۇرماقدادىر.

ئوكتەبر ئنقلابى نەتىجەسىدە، پرولىتارىياتنىڭ، شورالار ئىتتىفاقداغى ئالدىنغى رايونلارىنىڭ بىۋاستە بۇرادەرانە ياردامى ئارقاس-دا وە قىزىل عەس-كەرىمىزنىڭ قاھرامانانە حەرەكەتلەرى سايەسىدە ئورتا ئاسيانىڭ ئىش-چىلەرىگە، بەترەك وە كەمباغاللارىغا ھەمدە ئورتا دىھقانلارىغا سىياسى، ئقتىسادى وە مەدەنى ئوسىش ئوچۇن كەڭ يول ئاچىلدى.

شورالار ئىتتىفاقىنىڭ مەركەزدەن ئوزاق ئولكەلەردەگى ئنقلابى ئىستىنادگاھلار - دەھشەتلى ئىچكى ئورۇشلارغا، باسماچىلىققا، ئوزى ھەم ئارقادا قالغان روزغار نىھايەت دەرەجەدە خانە وەيران بولغانىغا، ئىشلەب چىقارىش كۆچلەرىنىڭ پەسەيگەنلىكلەرىگە، مەعيشى وە دىنى تەئسىرلەرىنىڭ مەۋجود بولىشىغا قاراماسدان، ھەر يىل ساين قۇرۇلىب، ئوسىب، مۇستەحكەملەنىب كېلدىلەر.

ئىشچىلەر، بەترەك، كەمباغاللار وە ئورتا دىھقانلار ئامماسىنى ئىشانچلى وە مۇستەحكەم قادامىلار بىلەن بر غالابادان ئىكنچى غالاباغا ئالىب بارغان ئوكتەبر يولى مەھنەتكەشلەر ئامماسىنى سىياسى وە مەدەنى جىھەتدەن نىھايەت دەرەجەدە ئوسەدىردى، ئۇلەرنىڭ سىنفى ئاگلارىنى كوتەردى، ئۇلەردە ھىچ بولماغان فاعالىيەتنى ئويغاتدى وە حازرغى ئورتا ئاسيانى مىللى - جۇغرافى جىھەتدەن چىگەرەلەش مەسئەلەسىنى مايدانغا قويدى.

مىللى - جۇغرافى چىگەرەلەش-كوم-مونىستلەر فرقاسىنىڭ، ھەلى ياقىندانغىنا پادشا روسىيەسى تامانىدان يۈزەگە چىقارىلىب كېل-گەن مۇستەملەكەچىلىك سىياسەتى ئاستىدا ئيزىلگەن وە ئەميرلەر، خانلار ئىدارەسى تامانىدان ئاياوسز رەۋشدە ئىكسپلوئەتسىيە قىلىنغان خالقلار ياشاغان تۇرپاقدا مىللى مەسئەلەنى حەل قىلغان لەنىن فرقاسىنىڭ توغرى يولىنى عەمەلگە ئاشىرىش ئىدى.

مىللى - جۇغرافى چىگەرەلەش-حازرغى ئوزبېكىستانداغى مەھنەتكەشلەر ئامماسىنىڭ تەئرىخىدە يەڭى بر سەحيفە ئاچدى. سوتسيال شورا جۇمھورىيەتلەرى ئىتتىفاقىنىڭ ئاجرالماس بر قسمىنى تەشكىل قىلغان ئوزبېكىستان خوجالىق وە مەدەنىيەت قۇرۇلىشلارى بابىدا جۇدە كەتتە سۇرئەتلەر بىلەن ئىلگەرى باسا ياتىر. ئوزبېكىستان سوسىيال شورالار جۇمھورىيەتىنىڭ ئوتكەزگەن ھەربر يىلى مۇبۇيۇك يۇتۇقلار وە مۇۋافففىيەتلاردان عىبارەتدىر. ئوزبېكىستاننىڭ بىش يىللىغى-ئۇنىڭ سىياسى، ئقتىسادى ۋە مەدەنى كۆچنى ئوسدرگەن بۇتۇن بر دەۋرنى تەشكىل قىلادى.

ئوزبېكىستان سوسىيال شورالار جۇمھورىيەتى تەشكىل قىلىنغان پەيتدە، قشلاق روزغارى ئۇرۇشدان بۇرۇنغى دەرەجەدەن خيلى پەست ئىدى. سوۋلىك يېرلەردە ئىككىنلەر ئۇرۇشدان بۇرۇنغى مىقدارىنىڭ 68 پرەسەنتىنى، پاختا ئىككىنلەرى 71,7 پرەسەنتىنى تەشكىل قىلار ئىدىلەر؛ سوۋ روزغارىنىڭ جۇدە كوپ قسمى خانە وەيران حالدا ئىدى؛ ئاينقسا سەناعەت جۇدە يامان حالدا ئىدى. يېر حاقىقات-دا دەولەت مۈلكىگە ئوتمەگەن ئىدى وە ئوزبېكىستاندا يېردەن پومىشچىك-لىك ئاساسدا فايدالانىش دەۋر سۇرەر ئىدى.

سوۋدان فايدالانىش، سەستىمەسى بايلار تەئسىرى ئاستىدا ئىدى. خۇسوسى ساودا ئاباروتىدا خۇسوسى ساوداگەرنىڭ خىسساسى 90 پرەسەنتىنى تەشكىل قىلار ئىدى. ئۇلگورچى ساۋدادا ھەم خۇسوسى ساوداگەرنىڭ رولى كەتتە ئىدى. كوپىرەتسىيەنىڭ ھەممە نەوعلەرى جۇدە ئاز تاراققى قىلغان ئىدى. ھۇكومەت ساوداسى ئىندى. يۇزەگە چىقا باشلاغان ئىدى. ئوزبېكىستان بودجەتىنىڭ چىقم قسمى 24 مىليون سومدان ئاشماس ئىدى؛ دەولەت بودجەتى وە مەحەللى بودجەت بوينچا خالق ماعارىفىغا 9 مىليون سوم پۇل سەرف قىلىنار ئىدى. شورا ئاپپاراتىنىڭ پەستكى ئىدارالارى جۇدە زەعيف، شورالار بىگانە وە مۇشتۇمزور عۇنسۇرلار بىلەن ئفلاسلانغان، مەدەنى جىھەتدەن كۆچسز ئىدى، سابق بۇخارا وە خارازم جۇمھورىيەتلەرىدە ئيسە ھۇكومەت ئاپپاراتى حەتتا بىتەرلى دەرەجەدە شورالانماغان ھەم ئىدى. قازىخانالار ھەمدە ۋەقف داۋام ئىتەر ئىدى. دىنى مەكتەبلەر شورا مەكتەبلەرى بىلەن راقابات قىلىب كېلەر ئىدىلەر. يەلان ئىشى جۇدە يامان حالدا ئىدى. خاتن - قىزلارنى ئازاد ئىتو يولىدا ئىلك برنچى قادام-لار قىلىنا باشلاغان ئىدى.

ئوتمىش يىللار ئچىدە جۇدە كەتتە ئىشلەر قىلىندى. يېر-سوۋ ئىسلاحاتى ئوتكەزىلدى، مەھنەتسز خوجالىقلار توگەتىلدى، رايون-لاشدىرىش ئىشلەرى ئوتكەزىلدى، ئىككىن مايدانى ئوتمىش يىلنىڭ ئوزىدە ياق 1.545.000 ھېكتەرگە بارىب يېتدى. چارۋاچىلىق ئىشى ئۇرۇشدان بۇرۇنغى حالەتكە يىتىب قالدى. پاختا مايدانى 1929نچى يىلدا 717 مىڭ ھېكتەرگە بارىب يېتدى وە دىمەك ئۇرۇشدان بۇرۇنغىنىڭ 138,7 پرەسەنتىنى تەشكىل قىلدى. 30-1929 نچى يىلدا دەولەت بودجەتىندەگى چىقم قسمى 155 مىليون سومنى تەشكىل قىلادى، مەحەللى بودجەت بوينچا 100 مىليون سومغاچا چىقم قىلىنادى وە كۆچلى قشلاق شورالارى عالاحىدا بودجەتلەرگە ئىگەدىرلەر. ئوتمىش بىش يىل ئچىدە سوۋ روزغارى باسدا جۇدە بيرك-بىناكارلىك ئىشلەرى باشلاندى وە بۇلەرنىڭ بر قسمى تامام ھەم بولدى؛ بو ئىشلەر حازرغى تېخنىكەگە مووافق رەۋشدە ئىشلەنمەكدەدرلەر. بۇتۇن ئوتمىش يىللار قشلاق روزغارىنىڭ تېخنىكە جىھەتدەن سوسىيالىزم ئىزلەرىدە قايتادان قۇرۇلىشى بىلەن تەوسيفلەنەدىلەر. شو يىلنىڭ ئوزىدە ياق ئوزبېكىستان دەلەلەرىدە 1500 تەرەكتەر ئىشلەدى. 1929 نچى يىلدا كولخوزلارداغى ئىككىن مايدانى سوۋلىك يېرلەردە 79 مىڭ ھېكتەرنى، باھارىكار يېرلەردە 20 مىڭ ھېكتەرنى تەشكىل قىلار ئىدى، بىش يىللىقنىڭ ئاخرىدا پاختا سوفخوزلارىداغى ئىككىن مايدانى 232 مىڭ ھېكتەرگە يېتەجەك (بۇنىڭ 165 مىڭى پاختاكار بولادى)، كولخوزلارداغى ئىككىن مايدانى 675 مىڭ ھېكتەرگە يىتكەزىلەجەك. سوفخوزلارنىڭ مىقدارى ھەم ئاشماقدا. ئوزبېكىستاننىڭ بر قانچا رايونلارى ياپپاسىغا كولخوزلاشماقدا، شو بىلەن برگە كولخوزچىلىق حەرەكەتىدە بولغان خۇسوسىيەتلەرنىڭ بىتتەسى شول، كم كولخوز قۇرۇلىشىدا ئورتا دىھقان ھەم ئامماۋى رەوشدە ئىشتراك قىلماقدادىر.

كولليكتىفلەنديرو ئىشلەرى رايونلارنىڭغىنا ئيمەس، ئوكروگلەرنى ھەم ئوز ئىچىگە ئالماقدا.

ياپپاسىغا كولخوزلاشغان رايونلاردا ماشىنا-تەرەكتەر ئىستەنسەلەرىنىڭ ئىشلەرى مەركەزلەندىريلەجەك تىلىفون، رادىيو، ئەلەكتىر ئىبىللەر كىرتىلەجەك، كولخوزلار ئۇچۇن مەدەنى وە مەعيشى خزمات ئويلارى قۇرۇلاجاق. مەحنەتنىڭ ئونۇمى كوپەيتىريلەجەك، كولخوزچىلار قوشونىنىڭ ماددى ئاحوالى كوتەريلەجەك، كولخوزلارنىڭ يەلپى وە مال ئوچۇن بىلگىلەنگەن حاسىلاتلارى كوپەيەجەك.

ئىپەكچىلىكدە ھەم جۇدە كەتتە ئوسىش كورەمز. ساناعات مۇستەھكەملەندى، ئوز مەحسولاتىنى 111 مىليون سومدان 314 مىليون سومغا يىتكەزدى وە ئۇندە 7.500 ئورنىغا 19 مىڭ ئىشچى ئىشلەيدى. جۇمھورىيەت ساناعاتىنىڭ ھەممە قسملارى بوينچا دىيەرلىك تريستلەر تۆزىلدى. بو تريستلەر مالدىيە جىھەتدەن مۇستەحكەملەندى. يەڭى قۇرۇلىش نەتىجەسىدە ئىپەكچىلىك ساناعاتى ۋوجودكە كېلدى، گەزلەمە سەناعاتى ئۇچۇن پايدىوال سالنماقدا، ئىلىكتر قۇرۇلىشى، ريا ئيتلمەكدە. 12.500 كيلوات كۆچكە ئىگە بولاجاق قادىريە ئىليكتر ئىستەنسەسى قۇريلا باشلاندى. ئوزبېكىستان ساناعاتىغا يەگىدەن قۇرۇلىش ۋە يەڭى ساناعەت نەوعلەرى قۇرۇش ئۇچۇن 30-1929 نچى يىلدا 30 مىليون سوم، بىش يىللىقنىڭ ئاخرىدا 485مىليون300 مىڭ سوم پۇل بىريلەجەك. تاشكەنتكە ياقىن بر جايدا جۇدە كەتتە ئازوتلى ئوغوتلار زاووتى سالىنا باشلادى. تاشكەنتدە كەتتە ھىدرو ئىستەنسە سالىنا باشلانماقچى. بۇلەر ئوزبېكىستاننى ئىندوستريلەش پروگرامماسىنى بەجەرش يولىداغى برنچى قادامىلاردىر.

خاتن -قزلارنى ئازادلىقغا چىقارش ئىشى ئىشچى ۋە دىھقان خاتنلار ئۇچۇن مەدەنى - مەعيشى موئەسسەسەلەرنىڭ كوپەيىشى، خاتن- قزلاردا فاعالىيات نىڭ ئوسىشى، ئۇلارنىڭ ئوز حاق - حۇقوقلارنى توشنىشلەرى، ئىشچى ۋە دىھقان خاتنلارنىڭ شورا، كوپىرەتسىيە ۋە سود ئىدارالارىدا ھەمدە مەركەز، ئوكروگ ھەم رايون موئەسسەسە ۋە تەشكىلاتلارنىڭ يولباشچى ئورنلارىدا عامماۋى رەۋشدە قاتناشىشلارى بىلەن بر قاتاردا بارا ياتىر. ھۇكومەت، خاتن - قزلارنىڭ ئقتىسادى ئازادلىقلارى ۋە ئۇلارنى سوسىيالىزم قۇرىلىشىغا كوبرەك تارتىش ئۇچۇن جۇدە كەڭ شارايىت ۋوجودكە كېلتردى. حازر، زاۋۇد ۋە فەبريكەلەردە سوفخوزلار، كولخوزلار،كوپىرەتسىيە، مەكتەبلەر ۋە تېخنىكوملەردە مىڭلەب، ئون مىڭلەب خاتن - قزلار بار. ئيسكى شەريعەت قانونلارى ئارقاسىدا قۇل حالدا ياشاب كېلگەن خاتن-قزلار ئورنىغا حازرخاتن - قز پرولىتارىياتىنىڭ بو خىلدە تېز ئوسوۋى، سوسىيالىزم قۇرۇچىلارىنىڭ عۇمومى ئەترادىگە يەڭى كۆچلى تودەلەر بېرمەكدەدر. حازر مەۋجود بولغان خاتن - قز پرولىتارىياتى قشلاقداغى بەترەك، كەمباغال ۋەئورتا دىھقان خاتن - قز عامماللارىنىڭ ئالدىنغى ئەترەدلەرى مەحنەتكەش خاتن - قز عامماللارىنىڭ قالغان قەسملارىنى ئۇزلارى كېتىدەن ئېرگەشدىرىب ئالىب بارماقدالار ۋە ياقن كېلەجەكدە ئوزبېكىستاننىڭ بارچا مەنەتكەش خاتن - قزلارى شورا، خوجالىق ۋە مەدەنى قۇرىلىش ئىشلەرىدە ئوزلارىغا تېگىشلىك جاينى ئالاجاقلار.

بو يىل خالق ماعارىفىغا بېرلگەن پول 40 مىليون سومغا يېتەدى. ساۋادسزلىقنى ئوگەتىش، يەڭى ئوقۇ يۇرتلارى ئاچىش، مۇتەحەسسىسلەر، ئەگرەنوملەر، ئىنجىنير ۋە تېخنكلەر، ئوقۇتوچىلار، دوقتورلار، علمى خادىملارغا ئوسكەن ئحتياجنى تەئمىن ئيتىش ئۇچۇن كەدرلەر تايارلاش يولىدا فاقات مۇھم ۋە كەتتە يۇمشلەر عەمەلگە ئاشىريلا ياتر.

بو بىش يىل ئچىدە بزنىڭ يولباشچى ۋە پلانلاوچى ئىدارالارىمزنىڭ ئىشلەرىدە تەشكىلى تەجرىبەلەر ئەنچە ئوسدى. تەشكىلاتلارىمزنىڭ بۇتۇن ئىش سىستىمەلەرىدە پلان يۈزەسىدەن ئىش كورش كۆچەيدى، ئوزبېكىستان خالق خوجالىغىنى ئوسدىرش يۈزەسىدەن بىلگىلەنگەن بىش يىللىق پلان - سوسىيالىزم قۇرش پلانى قابول قىلىنىب حازر عەمەلگە ئاشىريلا باشلادى ۋە بو پلاننى كوگلدەگەدىك بەجەرش ئۇچۇن كەڭ ئىشچى، بەترەك، كەمەباغال ۋە ئورتا حال دىھقان عامماسى مەحكەم برلەشمەگەدەلەر.

ئوتكەن خوجالىق يىلنىڭ يەكونلەرى،بىش يىللىق پلاننىڭ برنچى يىلى ئارتىغى بىلەن بەجەرىلگەنىنى كورسەتەدى. ئىشچىلەر عامماسى ۋە ئاساسى دىھقان تاباقالارىنىڭ زەربەلى بىرىگەدەلەر قۇرش، سوسيياليزم مۇسابەقاسىنى ئوتكەزش، ئيندوستريەلەش ۋە كولليكتفلەش كۆنلەرنى ئوتكەزش، تەرەكتەر كالوننالارى ۋە باشقالارنى ۋوجودكە كېلتىرش ئۇچۇن كېرەك بولغان مابلاغلارنى تەشكىل قىلىش سىنگەرى ئىشلەردە كورنگەن فاعالىياتلارنىڭ بارغان ساين ئوسوۋى، بو پلاننىڭ شوبھەسز قىسقا تەئرىخى مۇددەت ئىچىدە بەجەرىلەجەگىگە ئىشانچ ئوغدىرادى.

ساغلىقنى ساقلاش ئىشلەرىدە، سالىق سىياساتىدا، ئىش حاقىنى ئاشىرش، ساۋدانىڭ ئ-وسىشى ۋە ك-وپىرەتسىيەنى ر-ۋاجلاندىرىش ئىشلەرىدە ھەم ئەنچەگىنە يۇتۇقلار بار. بو بىش يىل ئچىدە ئىشچىلەرنىڭ ئىش حاقى 40 پرەسەنتگە، خزماتچىلارنىڭ-ى - 37 پ-رەسەنتگە ئوسدى.

ئوزبېكستاندا كوپىرەتسيە شورالار ئىتتىفاقىنىڭ باشقا رايونلاردان كورە كوبرەك رۋاجلانىب، بۇتۇن دىھقان خوجالىقلارىنىڭ 80پرەسەنتىنى دىيەرلىك ئ-وز ئىچگە ئالماقدادر. ئ-وزبېكستان خالىق خوجالىغىنىڭ تېز سۇرعەت بىلەن ئوسوۋى ۋە مىللى سىياساتنىڭ توغرى ئوتكەزلوۋى مىللى رايونلارنىڭ ھەمدە مىللەتلەرنىڭ سىياسى، ئقتىسادى ۋە مەدەنى ئوسىشلەرىگە بارابار ياردام قىلدىلار. تاجىكستان ئجتىماعى شورالار جۇمھورىيەتىنىڭ ئوزبېكستاندان يىتنچى ئىتتىفاق جۇمھورىيەت بولىب ئاجراتىلوۋى ئوكتەبر ئنقلابى بىلەن ئىلگەرى سۇرلگەن ۋەزىفەلەرنىڭ بەجەرىلوۋى ۋە مىللى مەسئەلەدە كومونىستلار فرقاسى تامانىدان عەمەلگە ئاشىرىلاياتقان لىنىنيزم پرينسىپلەرىنىڭ توغرى ئىكەننى ئاچىق - ئايدىن كورسەتەدى. يىتنچى ئىتتىفاقچى جۇمھورىيەت - ھىندىستاندا ئىزىلگەن ۋە قۇل حالدا ياشاغان شارق خالقلارى ئۇچۇن ئجتىماعى ئازادلىق نەمونەسىدر.

دىھقانچىلىق مەملەكەتى يىلدەن - يىلگە ئوزىنىڭ يۇزىنى ئوزگەرتىب، شـورالار ئىتتىفاقىنىڭ دىيقانچىلىق ئيندوستريە قسمىغا ئەيلەنمەكدە، پادشا حـۇكومەتى دەۋرىدە مىراس بولىب قالغان تيكىسزلىك سارقتلارىنى يوقاتماقدادر.

ئوزبېكستان مەحنەتكەشلەر عامماسى ئوتكەن ۋاقت ئچىدە قىلىنغان ئىشلەرگە بۇرىلىب قاراب، سوسىيالىزم قۇرۇلىشىنى تاغن ھەم كوبرەك فاعالىيات ۋە غايرات بىلەن داۋام ئىتدرمەگى، شونىڭ بىلەن برگە باراتۇرغان يولىمىزنىڭ توغرىلىغىغا ئىشادماۋچىلارغا، غالابالى رەۋشدە ئالگەرى قاراب ئالىب بارغان توغرى يولدان ئازدىرىب مىللەتچىلىك ۋە كەپىتەلىستلىك مۇناسابەتلارىنى قايتادان تىكلەش يولىغا ئوتكەزشكە ئىنتىلوچىلارنىڭ ھەممەسىگە قاتعى زەربە بېرمەگى لازم.

ئوزبېكستاننىڭ ئىشچى، بەترەك، كەمباغال، ئورتا دىھقان عامماسى ۋە بۇتۇن مەحنەتكەشلەرى تاماندان عەمەلگە ئاشىريلاياتقان پاختا پگرەممەسى سوتسيالىزم قوراياتقان ئوزبېكستاننى سوسيالىزم شـورا جۇمھورىيەتلەرى ئىتتىفاقىنىڭ ئالدىنغى قسملاردان برىگە ئەيلەنتىرەجەكدر.

ئوزبېكستاننىڭ بۇندان كېينگى ئوسوۋى ئوز يولىدا ئەلبەتتە برتالاى قىينچلىقلارنى ئوچراتاجاق ۋە بو ئىسە كەڭ ئىشچى، بەترەك عامماسىنى، كەمباغال، ئورتا دىھقان تاباقالارىنى ۋە بۇتۇن مەحنەتكەشلەرنى كېلەجەكدە سوسيالىزم قۇرۇش ۋەزىفەلەرىنى بەجەرش ئۇچۇن موبلىزەتسىيە قىلىشنى ئاينىقسا ئوتكور قىلىب قويماقدادر. بو ۋەزىفەلەرنى بەجەرش كۆچلى سىنفى كورەش شارايتىدا ئوتەدى ۋە ئوتەجەك.

قشلاقدا سوسيالىزم قۇرۇلىشنىڭ دەستەكلەرى بولغان ماشىنالاشدەرش، تەرەكتەرلەش، يىرنى ئىشلەش ئوسوللارىنى ياخشىلاش، كوگلەش، قشلاق خوجالىغىنىڭ ئوروغلىق فوندلارىنى تەشكىل قىلىش، ماشىنا - تەرەكتەر ئستەنسەلەرىنى تەشكىل ئيتىش، شەرتلەش، بونەك بېرش، كرىديت بېرش ئىشلەرى ئاساسى دىھقان تاباقالارىنىڭ خوجالىق ئوزىلشلەرىنى تامامان ئوزگەرتمەكدە. مۇشتۇمزورنىڭ سىنف بولىب ياشاۋنى توگەتىش مەسئەلەسىنى زەرور بر ئىش قىلىب قويماقدادرلار.

ئوزبېكستان ئجتماعى شورالار جۇمھورىيەتىنىڭ مەحنەتكەش عامماسى كوم-ونىستلار فرقاسىنىڭ رەھبەرلىگى ئاستىدا، كەپىتەلىزم قالدقلارى بىلەن ئاخرغى ۋە قاتعى ئورۇشغا قادام قويدىلار. ئۇلار، مۇشتۇمزورنىڭ سىنف بولىب ياشاۋىنى توگەتىش شعارىنى زور بېرب ۋە قاتعيات بىلەن عەمەلگە ئاشىرولارى لازم. ئىشچىلەر سىنفىغا دۇشمەن مەفكورەلەر ۋە تورلى ئاغماچىلىقلار، ئاينقسا ئوڭ ئاغماچىلىق كورنىشلەرىگە قارشى قاتتىق كۆرەشخوجالىق ۋە مەدەنى تۆزۈلىش جەبھەسىدە تېز ۋە مۇۋافففيەتلى قادام-لار بىلەن سلجش ئۇچۇن يول ئاچاجاقدر

ئوزبېكستان ئىشچى، بەترەك، كەمباغال ۋە ئورتا دىھقان عامماسى فرقا ۋە ھۇكومەتنىڭ بۇتۇن چارالارىنى عەمەلگە ئاشىرب، بۇندان كېين سوسيالىزم قۇرۇش ئىشىدە تاغن ھەم بەلەندرەك باسقچغا چقاجاقلار ۋە ئوكتەبر بايراغىنى تاغن ھەم بەلەندرەك كوتەرەجەكلەر ھەمدە مۇستەملەكە حالىدا ياشاغان شارق مەحنەتكەشلەر عامماسىغا ئوزلارنى ئيمپرىيەليزمنىڭ يرتقچسياسەتىدان قوتقارش يولىنى كورسەتەجەكلەر.

ئوزبېكستان ئجتماعى شورالار جۇمھورىيەتىنىڭ مەركەزى ئجرائيە قومىتەسى، ئوزبېكستان بىش يىللىگىنىڭ فاوقلعاددا ئەھەمييەتكە ئىگە بولغانىنى كورسەتب قويىداغىچا قارار قىلادى:

I

1. 30 - 31نچى خوجالىق يىلدەن باشلاب ئوزبېكستان ئجتماعى شورالار جۇمھورىيەتىنىڭ بۇتۇن شەھەرلەرىدە عۇمومى باشلانغچ تەعلىم كىرتلسن. خالق ماعارىفى ئىدارالارى ئوزبېكستانداغى كەتتەلەرنىڭ سوادسزلىغىنى 1932نچى يل ئاخرىغاچا توگەتش ئىشىنى تامام قىلىشغا مەجبور ئىتلسىنلەر.

بو چارالارنى عەمەلى رەۋشدە بەجەرش خالق كومىسەرلەرى شوراسىغا تاپشرلسن.

2. خالق كومىسەرلەر شوراسىغا، پاختا عالى تېخنىكە بىلم يۇرتى سالش ئۇچۇن 500 مىڭ سوم پول بېرش تەكلىف قىلىنسن.

3. قشلاق خوجالىق عالى مەكتەبلە يدە ئوقوچى قابليياتلى، زىرەك ئىشچى، دىيقان، بەترەك ۋە كەمباغال ئستودىنتلەر ئۇچۇن 50تە عالاحىدا ئسنيپەندىيە بىلگىلەنسن.

ماليا ۋەماعارف كوميسەرلكلەرىگە بۇنى عەمەلى بەجەرش تەكلىف قللنسن.

4. ئوزبېكستانداغى عالى پيددەگوگىيە ئىنستيتوتى پىدەگوگىيە ئەكەدىميەسىگە ئەيلەنتەرلسن.

5. خالق كوميسەرلەرى شوراسىغا، كول-خوز ۋە سوفخوزلاردا مەكتەب قۇرۇلىشى ئىشلەرىگە 300 مىڭ سوم چقارش تەكليف قلنسن.

6. ئجتماعى تەئمينات كومىيسەرلىگىگە، م-حنەت ۋە ساغلقنى ساقلاش كوميسەرلكلەرى بىلەن برلكدە، گراجدانلار ئورۇشدا مەيب بولغانلار ئۇچۇن ھەر يىلى بېريلەتۇرغان تېكن گورورت ئورنلارىنى 20% كە كوپەيترش تەكليف قلنسن.

7. ئوز. ئ. ش. ج. نىڭ ئجتماعى تەئمينات، ساغلقنى س-قلاش ۋە ماليا كوميسەرلكلەرىگە، گراجدانلار ئورۇشدا مەيب بولغانلارغا ياسام قول-ئاياق قويش ئۇچۇن بېريلەتورغان مابلاغنى 1930 - 1931 نچى يلدە ئارتدىرش تەكليف ئيتلسن.

ئوز. ئ. ش. ج. خالق كوميسەرلەرى شوراسىغا ئاشىريلادرغان پۇلنىڭ مىقدارىنى بېلگىلەش تاپشرلسن.

8. ئوزبېكستاندا كەمباغال ۋە ئورتا حال دىھقانلارنىڭ گەردەنىدە دەرامەد مەنبەعلەرىنىڭ ئجەرەسى يوزەسىدەن بولغان 171 مىڭ 574سوم مىقدارىداغى قارزلار دارحان قىلىنسن.

9. قاشقاداريا، سامارقاند، سۇرخانداريا ۋە زەرەفشان ئوكروگلەرىنىڭ ئيكن ئۇنمەگەن رايونلارىداغى كەمباغال-بەترەكلەرگە 27 - 28 نچى يلدە تاقسيم قىلىب بېرلگەن ئاۋقات - ئۇرۇقى ياردامى بوينچا بولغان قارزلار بېكار قىلىنسن

II

ئوزبېكستان ئجتماعى شورالار جۇمھورىيەتى بىش يىللىگىنىڭ تەنتەنەلى كۆنى شەرەفگە -قويىداغى ئىشلەر قىلىنسن:

1. ھۇكومەت شەھەرچەسى ۋە سامارقاندا دەۋلەت تياترو بىناسى سالنسن.

2. سامارقاند، بۇخارا، قوقان ۋە تاشكەنتدە يىلنگە ھەممەسى بولب 70 مىليون پىشق غىشت بېتشدىريب بېرەتورغان خومدانلار سالىش.

3. جززەخ، قوۋا سايدا ئاخاك زاۋۇدلارنى سالىش.

4. قويىداغى جايلاردا فەبريكلەر سالىنسن:

سامارقاندا مەكەرون فەبريكى؛

تاشكەنتدە ئاياق كىيىملەرى تاييارلايتورغان فەبريك؛

بوخارادا 40 مىڭ چەرخلىك توقوماچىلق تىكوچىلىك ۋە جۇن-دەن ھەرخىل نەرسەلەر توقوب چىقارادۇرغان فەبريك.

5. شور سوۋ نيفت كان-لاريدا 500 ئ-ات كۆچگە ئىگە بولغان ئىليكتر ئستەنسەسى.

6. قويىداغىلار بىنا قىلىنسن:

سامارقاندا: ئە) ئيسكى شەھەردە نەمونەلىك يەسلەلەر (بۇلەر قاشىدا كونسولتەتسيەلەر ۋوجودگە كېلتىرلسن)؛

ب) جۇمھورىيەت ساغلقنى ساقلاش بىلىم ئويى ۋە تىب ئىشچىلەر ئويى ئۇچۇن بوبىنا.

پ) كەسەل-لەرنى ئىليكتر - سوۋ - زىيا بىلەن داۋالايدورغان كەسەلخانا.

تاشكەنتدە: ئە) يوقوملى كەسەللەرنى قارايدورغان كەسەلخانا؛

ب) چيندەن كېلگەن قورسانلار، كەسەللەر ۋە دوختورلار ئۇچۇن ياتاقخانا.

بۇخارادا: قاشىدا سوتدەن ئاۋقاتلار تايىيالايدورغان ئاشخاناسى بولغان بالالار كونسول - تەتسيەسى.

يەڭى ئورگەنچدە: ئە) روحى كەسەللەرنى داۋالايدورغان كەسەلخانا؛

ب) قاشىدا سوتدەن ئاۋقاتلار تايىيالايدورغان ئاشخاناسى بولغان بالالار كونسولتەتسيەسى.

فارغانا ۋە زەرەفشان ئوكرو گلەريدە: بو ئوكروگلەرنىڭ ھ-ر بريدە بر كولخوزدا 25 كىشلك يەسلە.

تيمىر يول ئىشچىلەر ينك بالالارى ئۇچۇن تاشكەنت ئوكروگىدە لوناچارسكى پاسيولكەسىدە سل بالالار ساناتوريياسىنى سالىشغا لينين فونديدان 25 مىڭ سوم بېريلسن ۋە ئوز. ئ. ش. ج. خالق كەمىسەر - لەر شوراسىغا 31 - 1930 نچى يىل بودجـەتيدەن بۇنغا 75 مىڭ سوم بېرش تەكليف قىلىنسن.

7. سامارقان-دا ئەگرەنوميە ئىنستىتوتى ئۇچۇن بىنا سالىنسن.

8. قويىداغى ئوقش يۇرتلارى ئاچلسن:

ئە) فارغانا خاتن - قىزلارى ئۇچۇن ئىشچىلەر فەكولتيتى؛

ب) يەڭى ئورگەنچدە پادۋاقلار قورسى؛

پ) شەھەر سەبزدە قشلاق خوجالىقى تېخنىكومى؛

ت) سامارقاندا قول ھۇنەر- -نەفىس سەنعەت تېخنىكومى؛

ج) عالى پىدەگوگىيە ئينستيتوتى قاشىدا ئەگرەنومىيە - پىدەگوگىيە فەكولتيتى.

9. قويىداغى جاي-لاردا ماشىنا - تەرەكتەر ئىستەنسەلەرى ئاچلسن:

ئە) كاگاندا - 75 تەرەكتەرلىك؛

ب) سەرى ئ-اسىيادا 75 تەرەكتەرلىك؛

پ) يەڭى يولدا - 50 تەرەكتەرلىك؛

ت) كورەپە-كەندە - 50 تەرەكتەرلىك؛

ج) سيرۆدە - 50 تەرەكتەرلىك؛

چ) ئەسەكە، قوۋا ۋە شەھرىخاندا - 213 تەرەكتەرلىك.

10. ئوزبېك پاختا سايەز بويىنچا قويىداغى جايلاردا تەرەكتەر كولوننالارى يەرگلەرى ئاچلسن:

ئە) خان-ەك قشلاغىدا اخا ازىم ئوكرۇگى) - 20 تەرەكتەرلىك؛

ب) بازياۋان قشلاغىدا (فارغ-انا ئوكروگى) - 26 تەرەكتەرلىك؛

ۋ) مزرەچول شەھەريدە (تاشكەنت ئوكروگى) - 26 تەرەكتەرلىك؛

ت) پايئارق قشلاغىدا (سامارقاند ئوكروگى) - 18 تەرەكتەرلىك؛

ج) جززەخ شەھەريدە (سامارقاند ئوكروگى) - 10 تەرەكتەرلىك؛

چ) قوغاي نارىن-دا (ئەنديجان ئوكروگى) - 12 تەرەكتەرلىك؛

11. ئوزبېك ئيليكتر سلتروى تاماندان بېلگيلەنگەن برنچى نەۋبەتدەگى ئىشلەرنى بەجەرش ئۇچۇن فارغانا، سامارقاند ۋە بوخارا ئوكروگلەري-دە قشلاق خوجالىق ئيليكتر ئستەنسەلەرى ئاچىلسن.

12. قويىداغى جايلاردا يەڭى شورا خوجالىقلارى تۆزىلسن:

ئە) پاختاچلىق شورا خوجالقلارى (سوفخوزلارى):

«دەلۋەرزىن» (تاشكەنت ئوكروۇگى) - 5600 ھېكتەرلىك؛

«ئوچقورغان» (ئەنديجان ئوكروۇگى) - 4.500 ھېكتەرلىك؛

«ديھقان ئاباد» (فارغانا ئوكروۇگى) - 2000 ھېكتەرلىك.

ب) چارۋاچلىقسوفخوزلارى:

كوك ئارال (تاشكەنت ئوكروگى) - 43.353 باش ئاياقلى مال؛

كاس-ان (قاشقا داريا ئوكروگى، قاراكولچلىك سوفخوزى) - 62.247 باش؛

گاس-ان (قاشقا داريا ئوكروگى، عاددى قويلار سوفخوزى) - 115.000 باش؛

«موبارەك» (بوخ-ارا ئوكروگى) - 37.735 باش.

پ) دان سوفخوزلارى:

سوفى سوف-خوزى (قاشقا دارياي ئوكروگى) - 55.000 ھېكتەرلىك؛

جززەخ سوفخوزى (سامارق اند ئوكروگى) - 45.000 ھېكتەرلىك؛

ملوتين سوفخوزى (سامارق-ند ئوكروگى) - 38.000 ھېكتەرلىك؛

سۈتچىلىك سوفخوزى «ئسكەندەر» (سامارقاند ئوكروگى) - 400 باش قارامال.

باغچاچلق سوفخوزى «ئنچاي» (سامارق-اند ئوك-روگى) - 1.000 ھېكتەرلىك.

13. سامارقاندا يول-ئەفتەمەبىلچلك تېخنيكومى ئوچ-ۇن بنا سالنسن.

14. خالق كوميسەرلەر شوراسىغا 31-30نچى يل بودجەتيدەن قويەد ئوزبېك بىريگەدەسىگە قلوب سالب بېرش ئۇچۇن تېگشلك پۇل بېلگىلەش تەكليف قىلىنسن.

15. ئوزبېكستان ئجتماعى شورالار جۇمھورىيەتىنىڭ بىش يىللق تويى كونگە گ. پ. ئو. خزمەتچيلەرى ئۇچۇن كوممونە - ئويىنىڭ پايدىۋارىنى سالش يوكلەنسن ۋە كېلەجەك بىناكارلك مۇئەسسەسە بۇ ئوينى سالش ئۇچۇن كوممونالنى بانكەدەن تېگشلىك پۇللەر بېرلسن. شۇنگەدىك بۇ كوممونە - ئوي قاشدا ئاشخانا، يەسلەلەر، قلوب ۋە باشقا جامائات مۇئەسسەسەلەرنى بىنا قىلىش ئۇچۇن تېگشلك مەنبەعلەردەن پۇل چقارلسن.

16. ئوزبېكستان چېگەرەسىدە كوب ئىش كورسەتب مەملەكەت-نىڭ مۇۋافففياتلى سۇرەتدە تنچ تاراققى قىلىشغا ئمكان بېرگەن قزل ئاتلى عەسكەرلەر (بودونق قوماندانسىداغى برنچى ئاتلى عەسكەر قسملارى)نىڭ بۇيۇك خزمەت-لەرىنى ۋە بۇ ئاتلى عەسكەرن-ىڭ 10 يىللىگىنى گوزدە توتب ئجتماعى تەئمينات ۋە ساغلقنى ساقلاش خالق كوميسەرلكلەرىگە مۇحتاج بودونوفچىلەرگە ياردام كورسەتش، مەحنەت كوميسەرلىگىگە بودونوفچىلەر ئوچـ-ۇن ئىش تاپشدا يېگللكلەر بېرش تەكليف قىلىنادى.

ئوكروگ ئجراقوملارىغا ئنقلاب يولدا قۇربان بولغان عەسكەرلەرنىڭ قەبرلەرىنى تىكلەش ۋە مۇئتەبەر جايلاردا خاترات رويخەتلەرىنى ئاسب قويش تەكليف قىلىنادى.

خالق كوميسەرل-ەر شوراسىغا 31-30نچى يل بودجەتيدەن ئىشچى رايونلارىدا ۋە ياپپاسىغا كولليكتيفلەش رايونلارى-دا قلوبلار بنا قلىش ئۇچۇن پول بېلگىلەش تەكليف قىلىنادى.

خالق كوميسەرل-ەر شوراسىغا تېز ۋاقتدا ئيسكى شەھەرلەرنى ئاباد قىلىش ئىشىگە كرشو ۋە بونىڭ ئۇچۇن 1930-31نچى يىلدەن باشلاب دەۋلەت بودجەتيدەن پول بېلگـ-ش [illegible] تاپشرلسن

ئوز. ئ. ش. ج. شورالار
مەركەزى ئجراقومنىڭ
ھەيئەت رەياسەتى.

ЬTTЬFAQЬMЬZDA

jaşavcь barca millətlər bilən qolma-qol yşləşiв kəmmynistlər fьrqasь və unьŋ mərkəzqomь rəhbərligi astьda məmləkətimizdə sosьjalьzьm qurьş işini

ILGƏRI SYRƏMIZ

Өzbekistan Ьçtьmaьь Şoralar Çymhyrijəti şoralar Mərkəzii Ьçraьja Qomьtasьnьŋ Qararь № 24

1930 jьl 15 fevrəl. ş. Samarqand

„Өzbekistan Ьçtamaьь Şoralar Çymhyrijətinin beş jьllьqь şərəfi bilən əfv ymymii toqrьsьda".

Өzbekistan Ьçtьmaьь Şoralar Çymhyrijətinin Şoralar Mərkəzii Ьçraьja Qomьtasь QARAR QЬLADЬ:

1. Өz ЬŞÇ sodlarь tamanьdan bir jьlqaca myddətgə hykm qьlьnqanlar qamaq və məçвyrii işlərdən həm ularnь tatвьq qьlьşdan azaq etilsin.

2. Uşвu qarar сьqqan kyngəcə sadьr вolqan çьnajatlar вojьnca tygətilməgən həmə işlər toxtatьlsьn. Şu şərt bilən kim, əgər Өz YŞÇ Çьnajat Qanunlarь Məçmyəsidə вu çьnajatlar ycyn bir jьlqaca azadlьqdan məhrym qьlьş və qat'ьjlьqь çihətidən kəmrək ьçtьmaьь muhafaza carasь kərsətilgən вolsa.

3. Өz ЬŞÇ sodlarь tamanьdan bir jьldan aşьqraq myddətgə hykm qьlьnqanlar ycyn вu myddət 1/3 gə qьsqartьlsьn.

4. Өz. ЬŞÇ sodlarьnьŋ hykmi вojьnca mustaqьl syvrətdə, şunьndek azadlьqdan məhrym qьlьş və məçвyrii işgə qoşьmca syvrətdə вelgiləngən myddəti ьçtьmaьь muhafaza caralarь jarmьqa qьsqartьlsьn.

5. Mehnətkəşlər tamanьdan uşвu qarar nəşr etilgən kyngəcə sadьr qьlьnьв, mə'myrii tərtiвdə çaza salьşqa alьв вaraturqan, həli tygətilməgən işlər toxtatьlsьn.

6. Uşвu qarardaqь 1—4 nci maddalarnьŋ kyci faqat mehnətkəşlər tamanьdan uşвu qararnьŋ ь'lan etiliş kynigəcə və sadьr qьlьnqan Өz ЬŞÇ sodlarьqa ajьd çьnajatlarqa—qьna çarь qьlьnadь.

7. Uşвu qararnьŋ kyci qujьdaqь çьnajatlarqa çarь qьlьnmajdь: əksil ьnqьlaвь çьnajatlar (Ç. Q. M. niŋ 57-70 nci maddalarь), вasmacьlьq (Ç. Q. M. niŋ 78-nci maddasь), muştumzor—вajlar gyryhigə mənsyв ajrьm jerdən faj dalanucьlarnьŋ. jakii вytyn gyryhniŋ vlgəridən əz-ara keliş iв, əzlərigə qaraşlьq suvlь jerlərdə paxta ekinləri mьqdarь, вu jerlərdən вaşqa ekinlərni sьqьв сьqarьş, paxta tapşьrьş toqrьsьda qьşlaq graçdənlərinin ymymii məçlisi (qьşlaq jьqьnь) tamanьdan вelgiləngən məçвyrijətlərni вəçərişdən javuz nijət bilən вaş tavlaş (Ç. Q. M. niŋ 8-nci maddasь, 3-nci qьsmь), javuz nijət bilən вolqan ьsrafgərcilik (Ç. Q. M. niŋ 148-nci maddasь, 2-nci qьsmь). paraxorlьq (Ç. Q. M. niŋ 149-nci maddasь, 2-nci qьsmь), qьşlaqdaqь muştumzor taвaqalarqa mənsyв kişilər tamanьdan əz hajvanlarьnь vəhşilərcə əldiriş jakii məjiв qьlьş !və вaşqaldrnь həm вuna ь'va qьlьş (Ç. Q. M. niŋ 166-nсь maddasь), aqьr şarajьtlь əldirişlər (Ç. Q: M. niŋ 185-nci maddasь), talavcьlьq (Ç. Q. M. niŋ 231-nci maddasь), mehnətkəş dьjqancь xalqnьŋ atьnь və hajvanlarьnь oqurlaş (Ç. Q. M. niŋ 230-nсь maddasь), şunьndek xatьnqьzlarnь azad qьlьşqa qarьşьlьq kərsətiş maqsadьda qьlьnqan çьnajatlar (Ç. Q. M. niŋ 273, 274-a, 274-в, 274-v maddalarь).

8. Uşвu qararnь tatвьq qьlьş tyвəndəgilərgə jyklənədi:

a) əz qaramaqlarьda işləri вolqan sodlar.

в) dəstləвki tekşirişdə işləri вolqan prəkyrərlik ьdaralarь və munasьв tergəvcilər.

v) əkryg taqsьmat kəmisijələrigə—qanunьь kycgə kirgən hykmlər вojьnca qamaqda jatqan və məçвyrii işdə вolqan məhkymlər toqrьsьda.

g) nykm сьqarqan sodlarqa,—вaşqa həmə hadьsalarda.

d) munasьв mə'myrii ьdaralarqa—uşвu qararnьŋ 5-nci maddasьda kərsətilgən işlər вojьnca.

9. Uşвu qararnьŋ tatвьq etilməsligi jakii natoqrь tatвьq etilişi toqrьsьdaqь şikajətlər (8-nci madda) juqarь turqan ьdaraqa вerilədi.

Өz.ЬŞÇ Şoralar Mərkəzii Ьçraqomьnьŋ rəis orьnвasarь ABЬDOVA.

Өz.ЬŞÇ Şoralar Mərkəzii Ьçraqomьnьŋ:
Sərkatiв orunвasarь: TANALSKII.

ئايدنلق ئولكەسی

دۆ دەم پرولیتەرداڭ!
لم - لم تولغان غایراتلار
چایقالدی - چایقالدی
دەشتەلەر ئوراقلارغا
یوكسەككەلەرگە یارلادى
یایلدی - یایلدی،
قانلارغا - تاملارغا
میگیدی - میگیدی،
ئاساندانی ئای ئیمەس!
محنەتنڭ شوعلەسی،
کیبەنی - کونلوزنی
ئستقبال یولینی یاروتدی
رەگبە - رەنك
ئیلیکتر لەمپەلەر
زەفەرگە یولداش بولدی
بیش یلدە!
ئولکەنڭ سینەسی
بیزەندی - بیزەندی
قاداقلی قوللارنی
توپلادی - توپلادی،
قوینیدا مکلەرنی،
مکلەر ئیچیدە مینی،
یوركەکدەكی چالالاتنی
ئەللەلەب کوتلەدی
ئنقلاب مدحینی
کۆلاقا سویلەدی.
ئەۋەیلەب ؟ مدىرەی

میونچنڭ غۆنچەسی
ئاچلدی - ئاچلدی
کولخوز - سافخوزلار
تاغ چوققیسیدەك
یاققال کیرلدی - کیرلدی،
بارلق ئیرکن یایرادی،
هەر ئاماندا کوکلەمیلك!
میونچینی بەخش ئیتدی.

خۆشۆمی ئولکەنڭ ئیکەمی،
ئەملی روحلەرنڭ تەنەمی،
بابایلار - دیهقانلار
ئیپیللەب ئاشدی -
میونچیدەن ئاشدی،
تولقوندیك قوتوردی،
پشقردی - ئیلیەلەندی.
شامالدەك؛ یوگوردی -
یولینی ئیزلەدی - ئیزلەدی
معروەتنی ئاپدی -
عامماننڭ ئیچیکە.
ۋولقاندیك ئوزینی
- ئاتدی،
ئیسكی قورغاننڭ
چوروك قالئۆنڭ
زەنجیرنی - کیشەنینی
شددەتلی ئۆزدی - بوزدی
بولات - تیمرلەر
ئاسامیغا سویالدی
ئوتونلار بورقتقان
ترۆبەلەر ئەنهاریغا
قوشیلب ئاقدی -
سوگرە:
عەیش - عیشرەتنڭ
سینغت حالینی -
ئوتلار، ئالاۋلار
سیلدێك باسدی.
گورللەتب یاندردی
چیتلەرگە یالقن ساچدی.

قىزل بایراقنی
چوقر یوزەکلەرگە،
کوتەرمزنڭ باشیغا
یقلماس قادادی.

بیش یل!
بو- ئوزاق ئیمەس!
تاریخ - یوز، مڭ
یللەرنی بیلەدی.
دەۆرلەرنی سانادی -
براق! بوندای عجایب،
کویلەرگە شیرین،
«ئازلارغا» زهەر
حاللارنی کورمەگەن -
بیلمەگەن.
تاریخ باقدی،
موئەررخ: مکونکە چومسای؟
کەن بیردی!

ئیندی:
ئولکە ئیلکتر چاقملغی کملی،
ئنقلاب لەززەتکە یارادی،
قولی قدلق محنەتچی یارلارە
دیرە، کوممونە، عائیلە حالیدا
ترەکلر، ماشینا فیزبدن
مانعلەمت دەملەرگە چایقالب یارادی.

بیش یللیغی توندرغان قیزل ئولکەدە
شاعرنڭ شیعرلەری قانتاشب ئاتلدی.
کورەشدە سیناغان ئیشچی سینغگە،
خورەئتلر توتقونی شوخلەنب ئاقدی.

ئالتای

ئوزبیکستان مەرکەزی ئىجراقوم رەئیسی ئورتاق ئاخونبابایفغا

فرقا هەم حۆکومەتنڭ رەهبەرلگی ئاستیدا «قىزل ئوزبیکستان» قشلاق محنەتکەشلەری ئوز قشلاقلاریدا بولغان بای - مۇشتومزورلارنی تەگی - تامری بىلەن قۇرۇتب، 450 خوجالقنی ئیچگە ئالغان کولخوز تەشکیل قىلدیلار.

سزنڭ چار حۆکومەتی ۋاقتدا شۇ قشلاقدا سەلکەم تورت یل چاریکارلك قىلغانگزنی خاترلاب کولخوزنڭ برنچی مەجلسی، یەکدی تۇزلگەن کوللیکتیف خوجالقغا «ئاخونبابایف کولخوزی» نامینی بیرشکه قارار قىلدی.

یاشاسن قشلاق خوجالقنی سوسیالیزم ئاساسدا قایتادان تۇزش ئیشگە رەهبەرلك قىلوچی کوممونیست بالشیۆیکلەر فرقاسی.

6-nсь jьlqa qadam qojqanda

بوگون شەهەرلەریمزدە پرولیتاریات، قشلاقلاریمزدا بەترەك، کەمباغال وە ئورتاحاللار عامماسی ئوزبیکستان ئیجتماعی شورالار جومهوریەتنڭ بیش یللغنی وە شو بیش یل ئیچدەدگی مووافقیاتلارغا یەکون بیرش بىلەن برلکدە بایرام قىلادرلار. ئیتتفاق کوممونیستلەر فرقاسنڭ رەهبەرلگی ئاستیدا پرولیتاریات، بەترەك، کەمباغال وە ئورتا دیهقان عامماسلاری بىلەن برلکدە کیلەجەکدە هەم سوسیالیزم قورش ئیشلەرینی داۋام قلدیرش یومشلەرینی قاتعی رەوشدە ئوز ئالدیلاریغا قویوشی لازمدر.

بیر ئیسلاحاتنڭ ئوتکەزیلیشی، ئیکن مایدانلارینڭ کیگەیشی، پاختاکارلقنڭ تاراققی ئیتشی، کولخوز حەرەکەتنڭ ئالدن کیتشی، ئاینقسا حازرغی واقتدا حاتتا بۆتۆن-بۆتۆن ئوکروگلەرنڭ یاپپاسیغا کوللیکتیفلەشیە ساناعات وە ئونڭ بىلەن برلکدە پرولیتاریاتنڭ ئوسیشی، بەترەك، کەمباغال دیهقانلار منفعەتنڭ حمایە قىلنیشی، شورا حوکومەتنڭ دوشمەنلەری بولغان باسمەچیلارنڭ یوقاتلیشی، مەدەنی سوویەتنڭ بەلەند کوتەریلیشی وە مللی مەسئەلەنڭ دوروست حەل بولنیشی-عوموموەن بولارنڭ هەممەسی ئیتتفاق مەرکەزی فرقا قومیتاسی بىلەن ئونڭ ئورتا ئاسیا بیوراسی، ئوزکومفرقا مەرکەزقومی وە ئیتتفاق پرولیتاریاتنڭ رەهبەرلگی ئاستیدا عەمەلگە ئاشرلدی وە ئاشرلماقدادر.

حازرغی واقتدا بزنڭ ئالدیمزدا یەنە هەم بویوك وە موهم وەزیفەلەر توردی. ئو هەم بولسا، بەینەلمیلەلچلك ئاساسلارینی موستەحکەم قىلش، بیش یللق خالق خوجالق پلانىنی دوروست عەمەلگە ئاشرش، پاختا وە ئیپەك پروگرەممەسنی تورموشغا تەدتبیق ئیتش وە کولخوز توزش ئیشنڭ سورعەتنگە قووات بیرشدەن عیبارەتدر. بو ئیشلەرنی بز سنفی دوشمەننڭ قارشلق کورسەتشدەن قورقماسدان، بەلکی موشتومزورلەرنڭ فاعالیەتینی سندرش، یوقاتش-ئونڭ برسنف بولب یاشاشلغنی بتترش یولی بىلەن عەمەلگە ئاشیریشمز لازمدر. بو سوسیالیزم قورش ئیشلەریمزنی قانداى یول بىلەن بولسا هەم داۋام قلدیریشمز کیرەکدر.

فرقانڭ سیاساتدا بولغان بو کونگی ئەیلەنشنی مۇشتومزورلارنڭ بیراولار کوچدەن فایدا کورشلك مەیللەرگە چیکەرە قویشدان مۇشتومزورلارنڭ سنف بولب یاشاشلارینی بتترش ئیشگە یونەلترلمەسی مەتلوبدر.

مۇشتومزورلارنڭ برسنف بولب یاشاشلارینی بتترش ئیشدە ئاساسی یول - کوللیکتیفلەش ئیشگە قووات بیرشلکدر. بو ئیش، هیچ شوبهە یوقکم، مۇشتومزورلارنڭ قارشلغنی تاغن هەم کوچەیتەجەکدر.

یوقاریدا کورسەتلگەن ئاساسی وەزیفەلەر بىلەن بر قاتاردا بزنڭ ئالدیمزغا یەنە بر بویوك وە موهم وەزیفەنی قویوشمز کیرەکدرکم، ئو هەم بولسا - کوممونیستلەر فرقاسی سەفلەرینڭ پولاتلگنی ساقلاش، هەممە فرقا تەشکیلاتلارینی فرقا رەهبەرلگی ئاترافیدا یەنە هەم قاتتغراق برلەشدیرش وەزیفەسیدر.

بو، ئوتکەن بیش یل ئیچیدە فرقا ساستافنی یاخشیلاش ئیشیدە بویوك مووافقیاتلارغا ئیگەمز. سوگغی یللاردە ئوزبیکستان فرقا تەشکیلاتی ئەنچە ئوسدی. برنچی یانوار 1926نچی یلدا فرقانڭ ئاعزا وە کەندیدەتلەری 24157 کیشی حسابلانغان بولسا، برنچی ئوکتەبر 1929نچی یلدا ئولار 37276 کیشی بولدیلار.

بو یللار ئیچیدە فرقاغا 22 مڭ 200 کیشی ئالندی. ئولەرنڭ 8192 (36،9٪) ئیشچیلەردر. بو فرقامزنڭ ئاساسان پرولیتار ساستافی حسابیغا ئوسەشنی بز قوییداغی راقاملاردان هەم بیلسەك بولادی، 1926نچی یلنڭ برنچی یانواریدا ئوزبیکستان فرقا تەشکیلاتدە 42،3 فائز ئیشچی؛ 35 فائز دیهقان وە 22 فائز خزمەتچی وە باشقالار بولغان بولسا، 1927 یلدا ئول 41،8 فائز ئیشچی، 32،5 فائز دیهقان، 25،7 فائز خزمەتچی وە باشقالاردان مورەککەب بولدی. مەسئەلەنی چوقورراق ئوشونديرش ئوچون تاغن بر نیچە راقام کورسەتشکە مەجبورمز. فرقامزدا، 1928 نچی یلدا 45،4 فائز ئیشچی 23،4 دیهقان، 26،2 فائز خزمەتچی وە باشقالار بولغان بولسا، 1929 نچی یلنڭ برنچی ئوکتەبریدە بوتونلەی باشقا بر ئاحوالنی موشاهادا قیلامز. ئو هەم بولسا مەنە بو جانلق راقاملاردان عیبارەتدیر:

ئیشچیلەر 54،9 فائز، دیهقانلار 23،5، خزمەتچیلەر - 21،6 فائز. بو راقاملار ئیشچیلەر سنفی حسابیغا فرقانڭ قانچا یوکسەلگەنلگنی ئیسبات ئیتەدیرغان فەکتلەر ئیمەسمی؟ ئوزبیکستاندا فرقا تازالاش ئیشی، فرقا تەشکیلاتنی یات عونسورلەردەن (مللەتچیلەر، شاوینستلەر وە باشقالار) تازالاشدا بویوك نەتیجەلەر بیردی. بوندای عونسورلەردەن 3574 کیشی فرقادان چقاریلب تاشلاندی.

سوسیالیزم قورولوشی ئیشیدە بولغان بویوك حەرەکەتلەر ئوزبیکستان فرقا تەشکیلاتی ئالدیغا یەنە کوب وەزیفەلەرنی کیلتروب قویادی.

سنفی کورەش ئوتکورلەنگەن وە قوۋواتلانغان، موشتومزور وە ئیمان عونسورلەری تامانیدان قارشلقلار ئوسکەن بر ۋاقتدا، خوجالقمزنڭ قایتادان قورولوشی وەزیفەلەریگە مووافق قلب - فرقا سەفیگە ئیشچیلەر سنفنڭ ئالدنغی عونسورلەریدەن تارتش لازمدر. ئیشچیلەر سنفیدەن فرقاغا کەرەدرغان بو عونسورلەر ئیشچیلەر عامماسنڭ ئالدیدا پارشغا وە شونڭ بىلەن برگە سوسیالیزم تۆزوش ئیشیدە بولادرغان قیینچلقلارنی عەمەلدە یوقاتشدا موقەددیر بولشلاری دەرکار.

بزنڭ ئوزبیکستان شارائیتدا، فرقاغا بر تاماندان ساناعات ئیشچیلەرنڭ ئالدنغی عونسورلەرنی جەلب ئیتش لازم بولسا، ئیکنچی تاماندان ئونگە (فرقاغا) بەترەك وە قشلاق خوجالغی ئیشچیلەر ردەن (ئاینقسا مەحەللی خالقدان) جەلب ئیتشمز لازمدرکم بو ئیش سوسیالیزم تۆزوش ئیشنڭ مووافقیات بىلەن ئالدن بارشی ئوچون ئیك موهم شارائیتدان بیریدر. نیگە کم ئوزبیکستاندا ساناعات پرولیتاریاتی ئونچە کوب ئیمەس. بار پرولیتارلارنڭ هەم کوب قسمی ئستحسالات (پرائیزوادستوا) دا پرولیتار مەکتەبنی یاقنداغینا ئوتە باشلادیلار.

بو ئاساسی وەزیفەلەر ئاینقسا ئیتتفاق مەرکەزی فرقا قومیتاسنڭ نویەبر پلەنومی تاماندان فرقانڭ ئالدیغا ئوزول - کیسل قلب قویولاندر - ئوزبیکستان فرقا تەشکیلاتلارنڭ ئیشلەریدە بر قانچا عوموموی مووافقیاتلارنڭ بولشغا قاراماسدان، بەعزی بر کەمچیلکلەر هەم یوق ئیمەسدر.

فرقا تەشکیلاتلاری قشلاقدا فرقا ساستافنی بەترەك وە کەمباغال هەم کولخوزچیلارنڭ یاخشی وە فاعال قسمی حسابیغا یەنگیلەش وە یاخشلاش ئیشگە دوروست وە بیتەرلی دیققات قیلمایدرلار، بو توغریدا قیلنغان ئیشلەر قانعارلق ئیمەسدر.

دیمەك، بز فرقاغا ئیشچی، بەترەك، کەمباغال وەکولخوزچیلارنی تارتش ئیشنی یەنە زور بیروب داۋام قلدرشمز لازمدر. بو ئیشدە هەم یاخشی دیققات بىلەن حەرەکەت قلب فرقاغا ئیشلب چقارشنی ئارتدرش، مالنڭ تەننەرخنی کەمەیتش، پاختا پروگرەممەسنی عەمەلگە ئاشرش، کولخوز تۆزوش ئیشنی کیگەیترش وە خاتن - قز ئازادلغنی وۋجودگە چقارش ئیشلەریدە ئوزلەرینی کورسەتگەن ئورتاقلارنی سەرەلەب ئالشمز کیرەکدر. شوندای قلب 30 نچی یلنڭ ئاخریدا یوقاریدا کورسەتلگەن تاباقالارنڭ فرقادا توتقان ئورنینی قاتعی سورەتدە ئوزگەرترشمز کیرەك. بو ئیشلەرنڭ هەممەسی بزنڭ ئالدیمزغا یەنە بر باشقا وەزیفەنی کیلتروب قویادی. ئو هەم بولسا بالشوۋیك کادرلەرمزنی تەربیەلەش ئیشدر. بو مەسئەلەگە فرقا تەشکیلاتلەرمزنڭ جددی ئەهەممیەت بیرشلەری کیرەك. کوممونیستلەر فرقاسنڭ هەر بر ئاعزاسی سیاسی تاماندان یاخشی تەربیەلەنگەن بولشی لازم. شو واقتداغینا ئول پرولیتاریات بىلەن ئاساسی دیهقان عامماسنڭ هەممە ساواللاریغا جاواب بیرشکە قادر وە قشلاقلق کەمباغال وە بەترەکلەرنی ئۆیۆشدیرگوچی بولا ئالور. ئو، شۆنگدەك قشلاق خوجالغنڭ یەنگیدەن توزولوشینڭ ئالدن کیتشی، ئاساسی کەمباغاللار عامماسی بىلەن کولخوزچیلارنڭ ئیشلەب چقاریش تلراققسی ئوچون کورەشدە ئیتتفاقسی حەلیەت کورسەتە ئالور. ئو، ئیشچیلەر سنفی بىلەن محنەتکەش دیهقانلار عامماسنڭ ئیتتفاقنی قشلاقدا سوسیالیزم قورش وەزیفەلەرینڭ عەمەلگە ئاشرلشنی تەعمین قىلا ئالور. بو پرولیتاریات دیکتاتوراسنڭ مەحکەملەنشی یولدا ئاساسی گەرەۋلەردەن بیریدر.

یوسوپوف

QЬZЬL ӨLKƏNЬŊ MYDAFƏ,ƏSI JOLЬDA

Өbzbl ølkənin mydafə'əsigə tajarlanajataqan qьzlarьmьz

Byjyk qurulьş jьllarь

جومهوریەتمزنڭ شورالار سایوزیغا کرگەنگە وە ئونڭ رەسمیلەشکەنگە 5 یل ئوتدی.

کەتتە تەعریخی مقیاسدان قاراغاندا بو بیش یللق دەور ئونچە کوب موددەت ئیمەس، براق ئنقلابی 5 یل ئوزبیك کوچی بوینچا ئونڭ هەر بیلی عاددی یللارنڭ 10 یللغا باراباربیلگەنلیدەن بو موددەت جودە کوب تەرسەلەرینی بلدیرەدی.

بو یللار هەم ئوکتەبر ئنقلابمنڭ باشیدان بوباق ئوتکەن 12 یلغا ئوخشاش، ئنقلابمزنڭ یاشاوغا قابلیەتنی، کوچنی وە ئونڭ ماهییەتنڭ توغریلگنی تیکشرو بیلی بولدیلار. مەنە شونڭ ئوچون محنەتکش عامماسی، ئوزبیکستاننڭ 5 یللق یوبیلەییدە ئوزلارینڭ شو بیش یل ئیچیدە ئیگە بولغان مووافقیاتلارویغا حولاسا یاشاشغا حاقلدرلار.

بیش یلدەن ئیلگەری نیمە بار ئیدیمی؟ حازر بزلەر نیمەلەرگە ئیگەمز؟

شو بیش یل ئیچیدە ئوزبیکستان محنەتکش عامماسی قانار ئنقتسادی، مەدەنی وە سیاسی مووافقیاتلارغا ئیگە بولدیلار.

بیش یل بوندان ئیلگەری قشلاق خوجالغنڭ ئاساسی کورسەتوچلەریدەن بولغان: ئیکن مایدانلاری، چاراواچلق ئورشغا قادار بولغاندان کوب ئارقادا ئیدیلەر. سوولی بیرلەر ئورشغا قادار بولغاننڭ 67 پروسەنتنی، پاختا مایدانی 71،4 پروسەنتنی تەشکیل قلار ئیدی. سوۋ یوللاری بوزلغان، خالق خوجالغنڭ عوموموی کولەمدە ساناعات جودە کەم ئورن توتار ئیدی.

ئوزبیکستاننڭ عوموموی خالق خوجالغنی عوموموپلەشدیرش ئیشی هەم ماعقانارلق ئیمەس ئیدی. بیرلەر رەسمەن خالق مولکگە کوچمەگەندەن، ئوزبیکستاندا ئەهەممیەتلك مقداردا ئالپاوت (پامیشچیك) یبرلەری بار ئیدی. سوۋدان فایدالانش ئیشی، کوب واقتدا بایلار بىلەن باغلق ئیسکی میرابلار قولیدا، هەر خل مال ئاباروتلاری خوسوسی ساوداگەرلەر قولدا بولب، چەکەنە ساودانڭ 90 پروسەنتنی ئولار حسەسگە توشەر ئیدی. قیمات باهالی خام مالارنی تاییارلاش (قارا کول، ئیپەك، یون، تیری) ئیشی هەم خوسوسیلەر قولدا بولب، قشلاق خوجالغی وە مانلوبات کوپیرەتسیەلەری جودە زەعیف ئیدیلەر. ئیشلب چقارش وە ئیستعمال جیبهەسیدەن محنەتکەش عاممانی ئوز دایرەسیغا ئالش ئیشی کیبك ئیمەس، ئالنچا نیگزلەری هەم زەعیف ئیدی. بوندان تاشقاری قشلاق خوجالغی کوپیرەتسیەسی، سنفی عەلامەت بوینچا ئاجرالمانڭ یوقلغی بىلەن حەستە ئیدی. مەیدە ساناعات کوپیرەتسیەسی تەشکیلی تاماندان ئولا رەسمیلەشدیرلمەگەن ئیدی.

ئوزبیکستاننڭ حوکومەت بودجەتی 24 ملیون سومغنا تەشکیل قلب، مەحەللی بودجەت ئیندیگینە تەشکیل قلنب کیلەر ئیدی.

خالق ماعاریفی ئیشلەریگە، حوکومەت ۋە مەحەللی بودجەت بوینچا 8-9 میلیون ئاقچا سەرف قىلندی.

شورا ئاپپاراتلاری هەر خل شورالارغا قارشی ۋە مۇشتومزور عونسورلەر بىلەن ئیفلاسلانغان بولب، ئولارنڭ پەستکی بوغنلاری جودە زەعیف. سابق بوخارا ۋە خارازم ویلایەتلاری بیتەولی قادار شورالاشدیرلماغان ئیدی.

ئیسقەلابغاچا بولغان دەۋردەن قالغان ۋاقف، قازیلار سودی داۋام قلار، دینی مەکتەبلەر شورا مەکتەبلەری بىلەن راقابات قلار ئیدی.

خاتنلار ئازادلغی ئوزبیکنڭ برنچی قورقاق قداملاری بلەنگینە ئیلگەری تامان ئاتلی باشلاب، ئاچق خاتنقزلار، کارخانالاردا ئیشلی توزغان، مەکتەبلەردە ئوقیتورغان ۋە شورا ئاپپاراتلاریدا ئیشلەگوچی خاتنلار جودە کەم ئیدی.

تەبیعی، ئو ۋاقتدا خازرغی کوندە داۋام قلیانقان سوسیالزم توزیلشی ۋە مەدەنی توزیلشنڭ خازرغی مقیاسی توغریسیدا سوز بولیشی مومکن ئیمەس ئیدی.

براق، شونڭ بىلەن برگە، بیش یل بوندان ئیلگەری شو کورسەتلگەن کورسەتمەلەرنڭ جودە کەملەگنگە قاراماسدان، ئولارنی شورالار حوکومەتیگە ئیسکی حوکومەتدەن میراس قالغان نرسەلەر بىلەن سالشدرب قاراغاندا، ئولار هەم کەتتە مۇۋافاقیاتدیرلار.

جومهوریەتمزنڭ محنەتکەشلەری قانداى کەتتە قادامالار بىلەن ئىلگەریگە کیتکەنىنی ۋە قانداى مۇوافاقیاتلارغا ئیگە بولغانلارینی کورش ئوچون، ئو واقتداغی کەرتینە بىلەن حازرغی ئاحوالنی چاتشدیرب کورش کیفایە قىلادی.

بونڭ ئوچون، شو بیش یل ئیچیدە مووافقیاتلاریمزنڭ قوییداغی ئاساسی مەخرەجلەرینی کورب چقش یتەدی.

بو یل ئیکن مایدانی بو میلیون 660 مڭ هیکتەرگە یتەدی.

چاراواچلق تەلا ،ەوشدە ئایاققا باسیرلادی.

ئوزبیکستاندا قشلاق خوجالغنڭ ئاساسی نەوعی، عوموموی سایوز ئەهەممیەتیگە ئیگە بولغان پاختاچلق، خام ئیکیلاش مایدانی جبهەسیدەن بولسن ۋە خام ئورروشقا قادار بولغان مقداریدان کوب دەرەجەلەر - 1929 - 30 نچی یللارینڭ پلانندا پاختا مایدانی 900 مڭ هیکتەرگە یتەدی. دیمەك ئورشقا قادار بولغان مقداردان 75 پروسەنت ئارتقلق قلادی.

مەنە بوندان، ئورش یللاریدا بوزلغان سوو سیستیمەلەریڭ یولغاقولیلمشنی ئیشنڭ قانداى تیزلك بىلەن ئالغا کیتکەننی ۋە جومهوریەتمزدەگی سوغارلاتورغان مایدانلار مۇۋافقیاتلار بارلغنی کوروب بولادی. پاختاچلق ئیشی قویلغان سوغارش ئیشگە، سوغارش سیستیمەلەرینڭ یاخشی وە دانلی ئیەکنلەرنی سوغارلاتورغان رایونلاردان سقب چقارشغا باغلق بولغاندان، سوۋ سیستیمەلەرینی یولغا قویش، کیلەجەکدە پاختا مایدانینی ئوسدیرش ئیشنی تەئمین قىلش بىلەن برگە، قشلاق خوجالغنڭ بازارغا مال چقارشنی ئوسدیرەدی.

قشلاق خوجالغنڭ ئیکنچی نەۋعلەریدەن ئیپك کوب ئوسکەن نەرسە ئنقلاب ئالدداغی یللاردا ئارقادا قالغان ئیپەکچیلكدر. ئوتکەن یلدە تاییارلانغان پیللەنڭ مقداری 375 مڭ پوت بولدی. شۇ 1930نچی یلدە ئونڭ مقداری 490 مڭ پوتگە یەتیشی کیرەك.

لالمی ئیکن مایدانی جودە کەتتە قادامالار بىلەن تاراققی قىلا یاتر. بز لالمی یبرنڭ مقدارنی ئیلگەرگی حالیغا قایتارشبىلەنگینە توختاماسدان، بەلکی، ئورۇشغاچا بولغان مقداریدان ئاشردق. شۇ یللغی ئیکن مەعرەکەسیدە بزلەر لالمی ئیکن مایدانینی 900 مڭ هیکتەر بیلگیلەدك. دیمەك بزلەر بۇ یل لالمی ئیکن مایدانینی ئورۇشغاچا بولغان مقداریدان 71 پروسەنت ئاشرامز.

حۆکومەت ساۋداسنڭ، ئاینقسا کوپیرەتسیەلەرنڭ تاراققیسی، چەکەنە ساۋدا بازاریدا خوسوسی ساۋداگەرلەرنڭ حسسەلەرنی 25-1924نچی یللاردا 90 پروسەنتدەن 28 - 1927 نچی یللاردا 45 پروسەنتکەچە پەسەیتدیرشکە ئیمکانیەت بیردی. حازر بولسا، بو پروسەنت یەنە پەسەیب خوسوسی ساۋداگەرلەرنی کوتەرە ساۋدا بازارلاردان هەم سقب چقارار.

قشلاق خوجالغی کوپیرەتسیەلەری، شورالار سایوزنڭ باشقا رایونلاریغا قاراغاندا ئوزبیکستاندا کوبراقدر، ئولار 80 پروسەنتدەن ئارتقراق قشلاق خوجالغنی ئوز ئیچلەریگە ئالادیلار.

شورالار حۆکومەتنڭ قشلاق خوجالغنی کوچلی رەۋشدە ئوسدیرش دایرەسیداغی سیاساتنی عەمەلگە ئاشرش ۋە ئوزبیکستان قشلاق خوجالغنڭ بەلەند مالدارلغنی کوتەرش یولدا شەرتلەش ئیشلەری جودە کەتتە رول ئوینادیلار. ئیلک ئاخرغی ۋاقتغا قادار ئاساسان ساۋدا یۇسۇندە بولغان شەرتلەش، تەدریجی رەۋشدە ئیشلەب چقارش توسگە کیرە بارب، قشلاق خوجالغنڭ باشغا نەۋعلەریگە هەم تارقالدی. حازر شەرتلەش قشلاق خوجالغنڭ پاختا، جون، تیری، باهاری کارلقا ئیکلگەن دانلی ئیکنلەر، میوەکەبی ئاساسی نەۋعلەرنڭ هەممەسنی ئوز ئیچگە ئالادی. شەرتلەش بو خل کیك رەۋشدە قوللانش تاییارلاش ئیشدە سوسیالیزم سیکتورندن رولنی کوچەیترە ۋە قشلاق خوجالغنڭ کیلەجەکدە تەرەققی ئیتشگە یاردام قىلادی.

قشلاق خوجالغنی سوسیالیزم ئاساسدا قایتادان تۇزش یولدا ئالدمزدا تورغان قاتار یەکی ۋەزیفەلەر مۇناسابتی بىلەن، ئیزاقی مۇددەتلك شەرتلەش ئیشلەری برنچی ئورنغە ئیشغال قىلا باشلادیلار.

15 نچی فرقا قورولتایی ۋە 16نچی فرقا کونفیرینسیەسینڭ قاراری ئاساسیدا سوسیالیزم ئاساسنی قۇروچی کولخوز وە سافخوزلار قورلشدا کەتتە مووافقیاتلارغا ئیگەمز.

بۇ یلنڭ پلانی بوینچا ئوزبیکستاندا 130 مڭ هیکتەر جایغا سافخوزلار تەشکیل قىلنب، ئولەردە 20 مڭ هیکتەر جایغا پاختا ئیکیلەجەکدر. جومهوریەت بوینچا سوغارلا تورغان یبرلەرنڭ 47 پروسەنتی، لالمی یبرلەرنڭ 23 پروسەنتنی کولخوزلار ئوزیلەجەکدر.

کولخوز ۋە سافخوز حەرەکەتلەرینڭ بۇ خل قایرم کوچ بىلەن تیز رەۋشدە ئوسشی فرقا تاماندان بزنڭ ئالدیمزغا قویلغان وەزیفەلەرنی ئولکەمزدەگی کەپیتەلیزم عونسورلەرینی کەۋلەب تاشلاش وە مۇشتومزورنڭ سنف بولب یاشاویینی توگەتش وەزیفەسنی تولابەجەرەبیلمشمزنی ئالدان بیلگلەب قویادی.

ئوزبیکستان ساناعاتدا بار بولغان قادار کارخانالار، یەکی زاۋود، فەبریکەلەر تۇزش بوینچا، کەتتە ئیچەملەش ئیشی ئوتکەزیلدی.

ساناعاتنی مۇستەحکەملەش تەرتیبدە پاختا زاۋودلاری مۇستەحکەملەندی وە ئیسلاح قىلندی. تەعمینەن ئوزبیکستان ساناعاتنڭ بۆتۆن نەۋعلەری بوینچا یەکی تریستلەر تەشکیل قىلنب، ئولار مۇستەحکەملەندیلەر ۋە قسمان مەحەللی مەیدە ساناعات هەمم بر مۇنچە کوچەیتیرلدی.

qьzьl qoşun milli qьsьmlarь qurьlьşьnь jəkyni

«شۇندای قەلب بز ئەكى وەزيفەنى كۆزەتەمز. بۇلارنىڭ بىرى ئاشقى قورقىنچلاردان سالانو ئۈچۈن قۇراللى كۆچنى ئۆيۇشدىرش: ئىككىنچىسى - مىللى قىسملارنى توغىرىش بىلەن باغلانغان وەزيفە بولب – قىزل قوشون كەدرلەرىنىڭ سىياسى تەشكىلاتچىلارنى يېتىكمزشدر»

(ئورتاق فەيزۇللا خوجايفنىڭ ئۈز كومفرقا برنچى قورۇلتاييدارى نۇتقىيدان).

«بۇ مىللى قىسملار شۇ بىلەن برگە – عۇمۇمەن جۇمهۇرىيەت خالقى ئورتاسىدازى شورا ئىشىنىڭ زەمىنلەر»

(ئورتاق م. ۋ. فرونزەنىڭ بۇتۇن ئىتتفاق شورالار 3 نچى قۇرۇلتايىداغى نۇتقىدان).

ئۆزبېكستان مەحنەتكەشلەر عاماسى ئۆزبېكستان سوسيال شورالار جۇمهۇرىيەتىنىڭ بېش يىللىغى بەيرەم قىلادى. مەملەكەت خالق خوجالىغىنى ئىكلەش وە ئۇنى مەدەنى جىهەتدەن تاراققى قىلدىرش بابىداقى قاتتىق وە مۇشكۇل ئىشلەرنىڭ يەكۇنىنى توپلايدى. قۇرىلىشىمزنىڭ هەر بر نەوعمگە عائىد بۇ يەكۇنلەر بۇيۇك يۇتۇقلارنى كۇرسەتەدىلەر وە كومونىستلەر فرقاسىنىڭ مىللى مەسئەلەنى حەل قىلىشدا توغرى يول تۇتقانىنى ئىسبات قىلادىلار.

ئۆزبەك مىللى قىسملارىنىڭ بېش يل مابەينداغى قۇرىلىشدا كەتتە يۇتۇقلار حاسل بولدى. بۇ واقت ئىچىدە مىللى قىسملار مەحكەملەندىلەر وە سان جىهەتدەنكىنە ئەمەس، بەلكى سىفەت جىهەتدەن هەم ئۆسدىلەر. بۇندان بېش يىل مۇقاددام ئۆزبېكستان كومفرقاسىنىڭ برنچى قۇرۇلتايى، مىللى قىسملارنى قۇرش توغرىسىدا قۇيىداغى وەزيفەنى قويغان ئىدى:

«ئۆزبېكستان قىزل قوشوننىڭ مىللى قىسملارى كوكللىلىك ئاساسدا قورىلىش وە ئىتتفاق قىزل قوشوننىڭ بۇرادارانا قىسمىنى تەشكىل قىلىش بىلەن برگە، پرولېتار ئىنتېرنەتسىيەنەلىزمى روحىدا تەربىيەلەنولەرى لازم».

شۇبىلەن برگە، قىزل قوشوننىڭ مىللى قىسملارى قىشلاق، ئاولداغى فرقا، شورا ئىشىنىڭ مەكتەبلەرىگە ئەيلەندرىلىۋلەرى، قىزل عەسكەر حەربى خزماتدان بوشاغان چاقدا قىشلاق، ئاولغا فاعال شورا خادىمى بولب قايتوۋى لازم». (ئۈز كومفرقا انچى قورۇلتايىنىڭ «فرقا ئىشىدەگى گەلدەگى وەزيفەلەر» توغرىسىدا چىقارغان رېزەلوتسىيەسىدەن).

خوش، بۇ ۋەزيفە حازرغاچا قاى حەلدە بەجەرىلب كەلدى؟ بز شۇ بېش يل ئىچىدە ئۆزبەك مىللى قىسملارىنىڭ توختاۋسز ئۆسكەننى كورەمز. ئايرم مەيدە وە ساچلغان قىسملار – ئەترەدلەر 1927نچى يل كۆزىدەن باشلاب، ئايرم برگەدەگە قوشلب ئۆيۇشدىيلار. بۇ نەرسە، قىزل عەسكەرلەرنىڭ حەربى تاييارلىغىنى ۋە سىياسى تەربىيەسىنى كۆچەيتىرشكە ياردام قىلدى. بېش يىل ئىچىدە قاهرامانلارىمزنىڭ سىياسى وە مەعنەوى حالاتى وە مەدەنى دەرەجەسى توقتاۋسز مەحكەملەنب كەلدى. قىزل عەسكەرلەر عاماسىنىڭ قولىغا قورال توتب، شورالار ئىتتفاقىنى حىمايا قىلىشغا دايىم تاييار تۇرغانى يۇقارىداغىلارغا دەلىل بولالادى.

ئۆزبەك مىللى قىسملارى باسماچىلارغا قارشى تۈركمەنستاندا (جۇنەيدخانغا قارشى)، سامارقاند ئۆكروگى وە فارغانا واديسىدا بولغان كۆرەشگە قاتناشدىلار. ئۆزبەك قىسملارى شۇ كۆرەشدە، ئورتا ئاسيا حەربى ئۆكروگىنىڭ باشقا قىسملارى بىلەن بر قاتاردا ا سىيا سى ئاكلارىنىڭ بۇيۇكلىگىنى، حەربى مەحكەملىگىنىڭ يېنە رلى ئىپكە نەنى كۆرسەتدىلەر. شۇ بىلەن برگە ئايرم قىزل عەسكەرلەر،كەمەندىرلەر سىياسى خادملار وە بۇتۇن – بۇتۇن قىسملار مەحنەتكەشلەر ئىشى ئۈچۈن قاهرامانانا فىداكارلىكدەن نەمۇنەكورسەتدىلەر.

ۋەزيفەنىڭ ئىكنچى قىسمى هەم زور نەتىجە وە مۇۋافاقىياتلار بىلەن بەجەرلدى. ئۆزبەك مىللى قىسملارى فاعال شورا خادملارى تاييارلايتۇرغان «فرقا وە شورا ئىش مەكتەبى»گە ئەيلەندىلەر. بۇنى ئىسبات قىلىش ئۈچۈن بر نىچە مسالالارنى كىلتىرب ئۆتەمز.

1924 نچى يىلى قىزل قوشۇنغا كىروچى ياش قىزل عەسكەرلەرنىڭ 70 - 80، حاتتا90پرەسەنتى ساۋادسز ئىدى. 1929 نچى يىلى بۇ پرەسەنت 62 گە تۈشدى. بۇ نەرسەئۆزبېكستان مەحنەتكەشلەر عاماسىنىڭ مەدەنى دەرەجەسى قانچالىق ئۆسكەننى كورسەتەدى. قىزل قوشۇنغا بۇتۇنلەي ساۋادسز بولب كرگەن قىزل عەسكەر ئىكى يل خزماتىنى ئۆتكەچ، ئۇندان كەتتە جاماعات مەكتەبىنى بىتىرب، سىياسى جىهەتدەن بىلملى خادم بولب قايتادى. مەسەلەن، 1927 نچى يىلى بوشاب كېتكەن قىزل عەسكەرلەرنىڭ 64.3 پرەسەنتى موپر ئاعزالارى، 70 پرەسەنتى ئاسا ـئاۋياخىم ئاعزالارى، 27.8 پرەسەنتىكوپىرەتىف ئاعزالارى، 10.1 پرەسەنتى حەربى مۇخبرلار، 2.2 پرەسەنتى توگەرەك رەهبەرلەرى، 3.9 پرەسەنتى سىياسى ماشغولات گرۇهلەرنىڭ رەهبەرلەرى وە 34.3 پرەسەنتى مەكتەبدەن تاشقارى فاعال خادملار.

بۇندان تاشقارى، قىزل عەسكەرلەر 2 يل ئىچىدە حەربى تەعلىم بىلەن برگە، ياخشى سىياسى تاييارلىقنى ئۆتەدىلەر. خزماتدان بوشاۋ ئالدىدا بولار قىشلاقدا ئىشلەۋ ئۈچۈن ماخسوس قورس وە توگەرەكلەرنى ئۆتەدىلەر. بۇ قورسلار وە توگەرەكلەرنى ئۆتوچى قىزل عەسكەرلەرنىڭ سانى يىلدان – يىلغا ئۆسە بارادى. مەسەلەن، 1925 - 26 نچىيل قورسلاردا ئوقوچىلار قىزل عەسكەرلەرنىڭ بۇتۇن سانىغا نسبەتەن 48.50پرەسەنت ئىدى، 1927 نچى يىلى 70 - 77 پرەسەنت بولدىلار وە 1929نچى يىلى 80 پرە سە نتدەن ئاشدىلا ر.

ئۆزبېكستان خالق خوجالىغى ئۆسكەن سارى، يەگىدەن - يەگى مۇشكۇل مەسەلەلەر: قىشلاق خوجالىغىنى قايتادان قۇرش، كولليكتىفلەش وە پاختا بېش يىللىغى مايدانىغا قويىلغان ساری، خزماتدان بوشاوچى قىزل عەسكەرلەرنى تاييارلاۋ فورما وە مېتودلارى هەم ئۆزگەرە بارادى. مەسەلەن، 1927 - 28 نچى يىلى بوشاب كېتكەن قىزل عەسكەرلەر قويىداغىچا تايىارلىقنى ئۆتدىلەر:

شورا تۈزىلىشى قورسلارىدا 22 - 21.6 پرەسەنت
ميليتسيە لەر قورسىدا 29.3 - 35.8 پرەسەنت
قىشلاق خوجالىق كوپىرەتسىيەچىلەرى قورسىدا 18.2 - 10.8 پرەسەنت.
حەربى تارغىباتچىلار قورسىدا 7 - 9.4 پرەسەنت.

1929 نچى يىلى بوشاب كېتوچىلەرنىڭ تاييارلاۋ ئىشى بۇتۇنلەى باشقاچا بولدى. مەسەلەن،تاييارلىقنى ئۆتوچىلار، بوشاب كېتوچىلەرنىڭ عۇمۇمى سانىغا نسبەتەن قويىداغىچا بولدىلار:

حەربى تارغىباتچىلار . . . 100 كشى
كولخوز تەشكىلاتچىلارى » 50
ترەكترچىلەر . . . . » 90
كىنا - مىخانىكلەر . . . . » 60
كولخوزچىلار . . . . » 100
شورا خادملارى . . . . . » 60
وە هاكەزا -

ئۆزبەك مىللى قىسملارى هەر يىلى ئۆزلەرىدەن كۆپكىنە كومموىنىست وە كومسومول كەدرلەرىنى يۇبارادىلار. مەسەلەن، 1927نچى يل كوز فەسلىدە بوشاب كېتكەنلەردەن فرقا ئاعزالارى، ئۇلار حەربى خزماتغا كرگەن واقتلارىدا 1 پرەسەنت ئىدى، خزماتدان بوشاغان چاقدا 14.6پرەسەنتگە يېتدىلەر. كومسومول ئاعزالارى 19 پرەسەنتدەن ئاشب، 28.4 پرەسەنتگە يېتدى. 1928 نچى يىلى بوشاتلغانلار ئىچىدە فرقالىلار حەربى خزماتغا كرگەن واقتدا 2.5پرەسەنت ئىدى، بوشاغان چاقدا 38.3پرەسەنت بولدىلار. كومسومول ئاعزالارى 26.3 پرەسەنت ئىدى، 41.9 پرەسەنتگە يېتدىلەر.

مانە شۇلار هەممەسى، ئۆزبەك مىللى قىسملارى ئۆز وەزيفەلەرىنى مۇۋافاقىياتلى بەجەرگەنلەرىنى، مەحنەتكەشلەر عاماسىنىڭ ئىشانىچىنى قاندرغانلارىنى كورسەتەدى.

بۇلاردان باشقا، 1 نچى قورۇلتاى حەربى قۇرىلىش بوينچا يەنەبر مۇهم وەزيفەنى قويغان ئىدى،كى بۇ قويىداغىدر:

«قۇرۇلتاى مىللى قىزل قوشون قىسملارى ئۆزىلوۋىگە جۇدە كەتتە سىياسى ئەهەمىيەت بىرب فرقانىڭ بارچا ئاعزالارىنى حەربى قۇرىلىشغا فاعال ياردام بىرش ئۈچۈن چاقررادى. شۇ بىلەن برگە قۇرۇلتاى حەربى قۇرىلىش مەسەلەلەرى بوينچا شەهەر وە ئاولداغى مەحنەتكەشلەر كېڭ عامماسى ئورتاسىدا كىڭ تاشۋىقات وە تارغىبات ئۆتكەزشنى زەرۇر دىب حسابلايدى» (قۇرۇلتاينىڭ ئورتاق فەيزوللا خوجايف داقلادى بوينچا چىقارغان رېزەلوتسىيەسى).

خوش بۇ وەزيفە قاى حلدە بەجەرلدى؟ بۇنىڭ ئۈچۈن مىللى قىسملارنىڭ قىشلاق وە ئاول مەحنەتكەشلەر عامماسى ئورتاسىدا بۇيۇك ئىعتبار حاسل قىلغانى جاواب بولا ئالادى. بۇنىڭ نەتىجەسىدە ياشلارنىڭ قىزل قوشونغا تارتىلىشى كۆچەيدى.يىلدان - يىلغا قىزل قوشونغا كرشنى ئىستەوچىلەر 50 پرەسەنت وە ئۇندان هەم ئاشق بولادىلار. يېرلى ياشلارئورتاسىداغى حەربى خزماتدان بۇرۇنغى تاييارلىق هەم شۇندای مۇۋافاقىيات بىلەن ئوتە ياتر. هەر يىلى بر يارم مىڭدەن ئاشق كىشى بۇ تاييارلىقنى ئۆتەدى. مىللى قىسملارنىڭ بۇ ئىعتبارى ـ فرقا وە كومسومول تەشكىلاتلارىنىڭ مەحنەتكەشلەر عامماسى ئورتاسىدا ئىشلەگەنى نەتىجەسى، حەربى قىسملار وە خزماتدان بوشاب كېتكەنلەر تاماندان قىلىنغان ئىشنىڭ نەتىجەسىدر.

مانيۆرلار واقتىدا، باسماچىلىق بىلەن كۆرەش چاغىدا، ئېكن وە ئاتالق ئىشلەردە، وە غايرىلاردا مەحنەتكەشلەر عامماسى، ئۆزبەك مىللى قىسملارى ئىتتفاق قىزل قوشوننىڭ شانلى عەنعەنەلەرىنى قابۇل قىلغانىنى وە ... تـۆغۇشقان قىسملارى ئېكە... ئۆز كوزلەرى بىلەن كورب بىلدىلەر. ئۆزبېكستان مەحنەتكەشلەر عامماسى قىزل قوشوننىڭ لېنين تەعبىرىچە «مىلتىق تۇتقان كىشى» ئېكەنىنى عەمەلدە كورب ئاڭلادىلار. ئۆزبەك ... قىسملارى ئۆتكەن تەئرىخى ي... وە ئۇلار قىلغان بۇتۇن ئىشنى بر ماقالا ئىچىگە سىغدىرب بولمايدى. بۇنىڭ ئۈچۈن كەتتە بر كىتاب يازش كېرەك.

بز براوكىشى شۇندای كىتابنى بازار دىب ئۈمىد قىلامز.

ماقالامزنىڭ ئاخرىدا، مىللى قىسملارنىڭ ئىچكى ئۆسوۋىگە عائىد بر مامىنتگە توختالب ئوتەمز،كى بۇ كەدرلەر مەسئەلەسىدر. 1926نچى يل 1نچى ئوكتەبرىگەچە ئورتا سىياسى سەستەف ئىچىدەگى ئۆزبېكلەر 45.4 پرەسەنت ئىدىلەر، حازر بولار 80 پرەسەنتدەن ئاشب كېتدىلەر. 1926نچى يل 1نچى ئوكتەبرىگەچە ئورتاسىياسى كومسەستەف ئىچىدەگى ئۆزبېكلەر 45.4 پرەسەنت ئىدىلەر،حازر بولار80 پرەسەنتدەن ئاشب كېتتىلەر. 1926نچى يل برنچى ئوكتەبرىگەچە ئورتاسىياسى كومسەستەف ئىچىدەگى ئۆزبېكلەر 11.9 پرەسەنت ئىدىلەر، حازر 60پرەسەنتدەن ئاشدىلار. بوگاچا ئاووپالى باشچىلار سەستەفى ئىچىدە ئۆزبەك تىلىنى بىلوچىلەر جۇدە ئاز ئىدى. حازر بولاردان ئۆزبەك تىلىنى بىلمەيتوغان برتەـيارىمتە قالدى، حالاس.

مىللى قىسملارنىڭ بۇتۇن تەعلىمى وە بۇتۇن ئىشلەرى ئۆز ئانا تىلەرىدە يۇرگىزىلەدى،كى بۇ بۇيۇك مۇۋافاقىياتدر، عەينى زاماندا يېرلى خالقدان بولب، ئۆزبەك مىللى قىسملارنىڭ حەربى قابلىياتىنى مەحكەملەۋ يولىدا مۇۋافاقىياتلى ئىشلەوچى كەمەندىر وە سىياسى خادملارنىڭ سانى يېتەرلى. بۇندای خادملاردان نىچە بۇزىنى گرۆزدەن تەشكىلاتلارىغا بېردك. بولار سوسيالىزم قورىلىشىنىڭ هەر خىل ئوچەستكەلەرىدە ئىشلەب ياتىرلار.

ئۆزبېكستان جۇمهۇرىيەتى 6 باشقا قادام قويغان كۈنى، برلەشكەن ئىشچى-دېيقان قىزل قوشوننىڭ ئۆزبەك مىللى قىسملارى ئۆز زىممەلەرىگە يوكلەنلگەن وەزيفەلەرنى مۇۋافاقىياتلى بەجەرب، كەتتە يوتوقلار حاسل قىلغانلارىنى كورسەتەدىلەر. ئۆزبېكستاننىڭ 5يللىق تويىدا بولار قزل قوشوننىڭ مەحنەتكەشلەر ئالدىدا زور ئىعتبارقازانغان وە حەربى قابلىياتى بويوك قسملارىنى تەشكىل قىلادىلار.

مىللى قسملار قۇرىلىشى تەجرىبەسىدە، بز ۋ. ك. پ. (ب) مىللى سىياساتىنىڭ توغرى ئېكەننى يەنە بر مەرتەبە تەئكىد قىلغان بولامز.

بوندان كېين هـم شۇندای بالشىۋىك ئاتتغلىغى بىلەن وەكوندەلك دقات وە ئىعتبار بىلەن ئىتتفاق قزل قوشوننىڭ ئۆزبەك مىللىقسملارىنى مەحكەملەش ئوستىدە ئىشلەويمز زەروردر.

بوچكاريوف.

Ɵtkən вeş jьlda qolqa kiritkən jutudlarьmьzqa вir gyva pьlləlik fəвrikəsi

ئالقىشىم...

زەفەر باغرىدان جاى ئالغان ئۆلكە،
بېش يىللىق تويگقالاقشلار مېنىدەن؛
قۇۋناغان ميليونلەر كوكسىگىدە ئېوركە،
حافىفات باغىدوسى ساچىلسىدى سېندەن...

بر زامان سېن ئېدىڭ «بايقوشلار» قولى...
زەهەرلى ئوقلارغا پارچالانمادىڭ.
هـايقىرب، قـوزغالدىڭ ئېوركەكە بۇ ئالدىڭ
سېن ئۈچۈن ئاچىلدى ئىستىقبال يولى...

يەڭىدە باماردىڭ قۇياشى كۆلدى،
كوكسىگىدە باشقايدى مېحنەت ئېرلەرى؛
سوندىرماق – چۆن سېنى،ئې ناڭ يولدۇزى!
تولغانغان «دېـوولەر» ئـۈمىدى سولدى.

سېن بۇگۈن مەحنەتنىڭ ئېركن باقچاسى،
بارق ئۆرار باغرىڭدا «پولاتداى قوللار»
هەم يەنە ماشىنا، ترەكتر گۆللەر
بو مېنم تىلەگم-ئوتلى پارچاسى..

قىشلاقدا ساز-خوزلار، شەهەردە ئەرتىل،
كولليكتىفبالشاشغا هەممە ئاقادى.
مۇشتۇمزور، نيپمەنلەر بارچاسى بر سيل...
خازانداي توكولوب، ئەلەمتاقادى!

مەحبۇبە رەحيم قىزى

Ozbəkistan вeş jьllьq вəjrəmigə tartьq

ئۆزبېكستان بېش يىللىق بەيرەمەنى نىشانلاو ئۈچۈن بر قانچا زاووت وە فەبرىكەلەرگە پايدېوار سالىنادى، بر نىچەلەرى ئاچىلب، ئىشكە باشلايدى، ماعارف وە مەدەنى-مەعيشى مۇئەسسەسەلەرنىڭ پايدېوارلارى ئىشلەنەدى، قىشلاق خوجالىغىنى رىواجلاندىرشغا ياردام قىلاتۇرغان كارخانالار ئاچىلادى، هەممە يەگى ساوخوزلار ئۇرىلەدى. بىنار كارلىك ئەشكلاتلارىغى ئىكسلىك ماتوريال بىلەن تەئمىن قىلش وە عۇمومەن ئۇلارنى مەحكەملەش ئۈچۈن، بۇگۈن 17نچى فيۆرالدا، ئۆزبېكستاننىڭ هەممە جايلارىدا خېشت زاووتلارىنىڭ پايدېوارلارى سالىنادى.

بۇ زاووتلارنىڭ هەر بېرى يىلغا 10 ميليون خشت پشىرەدى. بولارنىڭ برى سامارقاندا، برى بوخارادا، برى قوقاندا، برى ئەنـديجاندا و 3 ئەسى تاشكەنتدە بولادى.

جززاخدا وە قوۋا سايدا ئىكىنچە ئاهەك زاووتى سالىنادى. بۇلار هەر برى 18 مىڭ توننادان ئاهەك ئىشلەيدى.

قوۋاسايدا 5500 توننا ئالىباستر ئىشلەيتۇرغان زاووت سالىنادى.

فەبرىكەلەردەن: سامارقاندا 12 مىڭ توننا ماكارون وە ۋېرمىشيل ئىشلەيتۇرغان فەبرىكە، تاشكەنتدە 2700 جۇفت ئاياق كىيىمى ئىشلەيتۇرغان فەبرىكە وە بوخارادا تىكش فەبرىكەسى قۇرىلادى.

خالق خوجالىق عەلى شوراسىنىڭ يولى بوينچا شۇ كۇندە قويىداغى كارخانالار ئاچىلب، ئىشكە باشلايدى: فارغانادا غى توقوماچىلىق فەبرىكەسى، سامارقاند، تاشكەنت وە بوخاراداغى مىنېرال وە مېوە سوولەرى زاووتى. بېمونچى سان كون زاووتىدا يەگى بۇغ خوجالىغى ئىش باشلايدى.

شور سوو نېفت كانلارىدا 500 ئات كۈچىگە مالك يەگى ئېلىكترو ئىستەنسەسى ئاچىلادى، يىلغا 1000 پۇت گوگۇرت ئىبرىتەتۇرغان ئىكى ماشىنا ئورناتىلادى.

ساغلىقنى ساقلاش يولى بوينچا قويىداغى مۇئەسسەسەلەر ئاسسلانادى:

سامارقاندا - ئېسكى شەهەردە كونسولتاتسيەلى ئەمونەوى يەسلە، بولەشكەن جۇمهورى سانىتاريە ماعارىفى ئويى وە تب خادملارى ئويى، ئېلكتر - سوو - يارۇغلىق داواخاناسىنىڭ بىناسى.

تاشكەنتدە يۇقۇملى كەسەللەر داواخاناسى، كېلوچى كەسەللەر وە كورسانت دوقتورلار ئۈچۈن عۇمومى اتاقنىڭ پايدېوارى سالىنادى.

بوخارادا سۆت كوخنەلى باللار كونسولتاتسيەسى، يەگى ئورگەنچدە - روحى كەسەللەر داواخاناسى وە سۆت كوخنەسى بار باللار كونسولتاتسيەسىنىڭ پايدېوارى سالىنادى.

فارغانا وە زەرەفشان ئۆكروگلەرىنىڭ ئىكى كولخوزىدا 25 ئورنلى يەسلەلەر تۈزىلەدى.

ئۆزبېكستان بېش يىللىق تويىغا ئاتاب چىقارلغان مانفستنىڭ مۇۋافق، هەر يىلى گرۆزدەن ئۆرۆشلارنىڭ مەيىبلەرى ئۈچۈن مۇستەحكەملەب قويىلوچى كورووت ئورونلارىنىڭ سانى ئارتدىرىلادى، گرۆزدەن ئۆرۆشلارى مەيىبلەرگە كەتتە وە كىچكىنە ياساما ئاعزالار (قول، ئاياقلار) بىرش ئۈچۈن زەرۇر مەبلەغلەرنىڭ مقدارى كوپەيتىرىلەدى.

مەدەنى - ماعارف مۇئەسسەسەلەرنىڭ سانىنى ئارتدىرشغا مانففېستدە ئايرم دقات قىلىنغان. بەيرەم كۇنى سامارقاند يەگى ئەگرەنوم ئىنستىتوتنىڭ بىناسى ئۈچۈن پايدېوار سالىنادى.

فارغانادا خاتن - قىزلار رەبفەگى، يەگى ئۆرگەنچدە بەترەك قورسلارى، شەهەر سەبزدە، قىشلاق خوجالىق تېخنيكومى، سامارقاندا كوستار - بەدىعى - ماعارف تېخنىكومى وە ۋ. پ. ئى. قاشىدا ئاگرانومىيە - پېداگوگىيە فاكولتەسى ئاچىلادى.

مانفست تاماندان قىشلاق خوجالىغىنى ماشىنالاشغا ئايرم ئەهەممىيەت بېرلگەن.

17 نچى فېۆرال، يەعنى بۇ كۇن قويىداغى جايلاردا ماشىنا - ترەكتر ئىستەنسەلەرى ئاچىلادى: ئەنديجان ئۆكروگىنىڭ ئەسەكە، قۇوا وەشەهرخان رايونلارىدا (213 ترەكتردەن عبارات)، بوخارا ئۆكروگىنىڭ كاگان رايوندا (75 ترەكترلى)، سورخان داريا ئوكروگىنىڭ سەرى ئاسيا رايوندا (75 ترەكترلى)، تاشكەنت ئۆكروگىنىڭ يەگى يول رايوندا، سامارقاند ئوكروگىنىڭ كوراپاتكىنو رايوندا وەفارغانا ئۆكروگىنىڭ سىروۋو ئىستەنسەسىدە (هەر قايسىسىدا 50 ترەكتردەن).

قويىداغى قىشلاقلاردا ترەكتر تودەلەرى ئاچىلادى: خارازم ئۆكروگىنىڭ خاناقا قىشلاغىدا 30 ترەكترلى، فارغانا ئۆكروگىنىڭ ياز ياوان قىشلاغىدا 26 ترەكترلى، تاشكەنت ئۆكروگىنىڭ مرزە چولىدە 26 ترەكترلى، سامارقاند ئۆكروگىنىڭ باي ئارق ۋە جززاخدا 28 ترەكترلى وە ئەنديجان ئۆكروگىنىڭ قۇۋا-نارن قىشلاغىدا 12 ترەكترلى.

قويىداغى جايلاردا قىشلاق خوجالىق ئېلىكتر ئىستەنسەسى ئاچىلادى: فارغانا ئۆكروگىدە 575 ئات كۇچىگە مالك وە 2 مىڭ هېكتەر يېرنى سۇغاراتۇرغان ئىستەنسە. سامارقاند وە بوخارادا هەر برى 100 ئات كۈچىگە مالك ئىستەنسەلەر. بولار 500 هېكتەردەن يېرنى سۇغارادىلار.

ساناعاتنى ئىشچى كۈچى بىلەن تەئمىن قىلش ئۈچۈن تاشكەنتدە ئىشچى كۈچى بىلەن تەئمىن قىلاتۇرغان ئۆيىنىڭ پايدېوارى سالىنادى وە بىناكار ئىشچىلەرنى تاييارلايتۇرغان ئۆرۆن ئاچىلادى. سامارقاندا بىناكارلىك ئىشچىلەرىنى تاييارلايتۇرغان ئورۆن ئۈچۈن پايدېوار سالىنادى.

«ئۆز گلافتوۋ ترانس» ئىدارەسى سامارقاند ئېسكى شەهەرىدە يول - ئافتامابيل تېخنىكومىنىڭ، ماليە كوميسسارلىغى ماليا قورسلارى بىناسىنىڭ پايدېوارىنى سالادىلار.

يەگى صاناعات تۈزىلىشى نەتىجەسىدە، ئۆلكەرى ئۆزبېكستاندا بولماغان ئېپەك صاناعاتى ۋۇجودگە كېلدى. حازر فارغانادا گەزلەمە فەبرىكەسىگە، بوخارادا ئېپەك فەبرىكەسىگە، تاشكەنتدە قاغاز فەبرىكەسىگە پايدېوار سالىنا ياتر.

30—1929 نچى خوجالىق يىللارىدا ئۆزبېكستان صاناعاتىغا 30—25 ميليون سوملاۋچا ئاقچا قويلادى. بۇ ئاقچالار چارا ۋە تەدبىرلەرنى قايتادان تۈزش ئۈچۈنگىنە بىرلمەسدەن، بەلكى صاناعاتىنىڭ قاتار يەگى نەۋعملەرىنى-تاراققى قىلدىرش ئۈچۈن بېرىلەدى.

ياقىلاتۇرغان نەرسەلەر (نېفت، تاش كومر)، گەزمال، كون، ئېپەك وە باشقالارنى ئەهەمىيەتلىك رەۋشدە كېڭەيتىرشدەن تاشقارى، بىناكارلىك ساناعاتىنىڭ قاتار نەوعلەرى ئۈچۈن (كوچلى قوۋاساى سېمېنت زاۋۇدى) وە ئاياق كىيىمى، ماكارون، تىكو فەبرىكەلەرى كەبى يېگل كارخانالار ئۈچۈن لايىحالار تۈزىلە ياتر. ئېلىكتر تۈزىلىشى ئىشلەرى كۆچەيتىرىلەدى. 12 مڭ كىلە ۋەتكە ئېگەبولاچاق قادىريا گېدرە ئىستەنسەسى تۆزش يولىدە ئىشكە كرشىلدى.

ئۆزبېكستانـدا ساناعات تۈزىلىشىنىڭ سۆرعەتى، سايوز بوينچا ئورتاچاغا قاراغاندا تېزراق حەرەكەت قىلادى وە باشقا ئىتتفاقداش جۇمهۇرىيەتلەر ئورتاسىدا برنچى ئۆرۇننى ئوتادى.

ئىقتسادى كوتەرىلش سايەسىدە، شورا سىستېمەسىنى موستەحكەملەش، ئىنقىلابغا قادار بولغان ئېسكىلىكلەرنى تۆگەنش ۋە ئۆلكەمز ئالدىدا تۇرغان كەتتە قايتادان تۈزىلش مۇناساباتى بىلەن ئۆزبېكستاندا مەدەنى تۈزىلش مەسئەلەسى ئاينقسا كەتتە ئەهەمىيەتكە ئېگەدر.

شۇ 5 يل ئىچىدە خالق ماعارىفىغا سەرف قىلىناتۇرغان ئاقچا يىلدەن - يل ئۆسە باردى. حۆكومەت ۋە مەحەللى بۇدجەت بوينچا، 26 - 1925 نچى يىللاردا 12.8 ميليون، 27 - 1926 نچى يىلدە 15.2 ميليون، 28 - 1927 نچى يىلدە 28.1 ميليون سوم خاراجات قىلىندى. بۇ يىل خالق ماعارىفىغا خاراجات قىلىناجاق ئاقچانىڭ مقدارى 40 ميليون سوم بېلگلەندى. بۇ خاراجاتـلار هەر واقتدا بوردەن يېتەرلى دەرەجەدە نەتىجە بېرمەدى. برنچى يىللاردا خالق ماعارف كوميسسارلىغىنىڭ تەشكىلى وە علمى ئىشلەرىدە بر قاتار كەمچلكلەر بولدى (ئـۆزبېكستان خالق ماعارىفى ئىشارالارىنىڭ قانىقارلىق ئىشلەمەسلگى، سان جىهەتدەن كەمچلك، مۆعەللىملەرنىڭ ئىحتىساسلارىنىڭ پەستلىگى وەهاكەزا). براق، ئوقتش ئىشلەرى يىلدەن - يل ياخشىلانا ياتر.

سان مقدارى تاماندان بولغان مووافاقىياتلارىمز مەدەنى - ماعارف مۇئەسسەسەلەرىنىڭ ۋە ئۇلاردا ئوقوچىلارنىڭ ئۆسىشدەن عبارات بولدى. بۇ ئۆسش ئاينقسا پرونوير مۇئەسسەسەلەرى بوينچا جۇدە كوچلىدر. بۇ كېينگى ماعارف مۇئەسسەسەلەرى ئۆزبېكستاندا يەگىدەن تۈزىلب ئۇلار ئىنقىلابنىڭ مىۋەلەرىدىلەر. ئۇلاردان بىرى عالى پېدەگوگىيە ئىنستىتوتىدر.

مەكتەب شاغابچالارىنىڭ ئۆسشلەرى جۇدە كەتتە بولساللاردا، براق ئۇلارنىڭ ئوقش ياشىدا بولغان بالالارنى ئۆز ئىچلەرىگە ئالشلارى، ئاينقسا قىشلاقلاردا جۇدە پەستدر.

28 - 1927 نچى يىلدە ئوقش ياشىداغىلارنىڭ مەكتەبلەرگە داۋامى 19.2 پرەسەنتگىنە تەشكىل قىلدى. ئۆزبېكستاننىڭ ئايرم شارايىتى يېرلى خالقلار ئۈچۈن خاتنقزلارغاايرم مەكتەبلەر تۈزشكە مەجبور قىلادى. خاتنقزلار مەكتەبلەرى سان جىهەتدەن كوب بولماسالاردا، حازر ئۇلارغا تارتلغان خاتنقزلارنىڭ حسابى 10 مىڭلەرچە حسابلانادى.

ئەلفبىنى لاتنلاشدىرش، ئېسكى مېتود مەكتەبلەرنى تۆگەتش وە خالق اعارىفى ئىشلەرىدە سىنفى يولنى كوچەيتش، ئېسكىدەن قالغان بۇتۇن نەرسەلەرنى ئۇندەن پىراقلاشدىرادى ۋە ئۆزبېكستاننىڭ خالـق ماعارىفى ئىشلەرىدە شورا يولنى عەمەلگە ئاشرشغا ئىمكانىيەت بېرەدى.

بزنىڭ ماليا سىياساتداغى چارا ۋە تەدبىرلەرىمز دايىرەسىدە هەم ئىش كەتتە ئىشلەندى.

ئۆزبېكستان كەبى دېهقانچىلىق مەملەكەتدە، بۇ چارا وە تەدبىرلەر ئىچىدە، سالىغ ئىشلەرىنى تەرتىبكە قويىش، جۇمهورىيەتنىڭ هەرخىل قسىملارى ئۈچۈن بۇ ئىشدەگى تۆرلىلىكنى بۇتۇندىگە يوقاتىش، سالغ سىياساتىدا سىنفى يولنى جايلاشدىرو وە سالغ ئىشلەرىدە خالقنىڭ ئايرم سوسيال گرووپپالارىنى ئاجرەتش كەبى ئىشلەر ئايرم ئەهەميەتكە ئېگەدرلەر. قاتتىق سىنفى ئاساس بويىنچا بۇ ئاجراتش ئارقاسىدا كەم كۈچلى دېهقانلار قىشلاق خوجالىغى سالىغىدان بۇتۇنلەي ئازاد قىلىندىلار. قىشلاق خوجالىغى سالىغىدان ئازاد قىلىنغان دېهقانلار، بۇتۇن قىشلاق خوجالىغىنىڭ 45 پەرەسەنتىنى تەشكىل قىلادىلار. هائىلاسى كوب خوجالىقلارغا، ئورتا حال دېهقانلارغا ۋە شەهەر كوستەر ۋە مەيدە هونەرمەندلەرگە هەم سالىغ يېڭىللەشدىرىلدى.

ئىشچى - خزمەتچىلەرنىڭ ماددى ئاحۋاللارىنى ياخشىلاتش يولىدا هەم كەم ئىش ئىشلەنمەدى - بزدە مەحنەت حاقىنىڭ ئۆسىشى ئۆزلكسز داۋام قىلدى. ئىجتىماعى سۇغورتا هەم ساغلىقنى ساقلاش، مەحنەتنى موحافازا، ئىجتىماعى تەئمىنات وە باشقا شۇلارغا ئوخشاش مەدەنى ئىشلەردە ئەهەمىيەتلى رەۋشدە ئىلگەرىلەدى.

مەحنەتكەشلەرنىڭ ماددى ئاحۋاللارىنى ياخشىلاش مەسئەلەسىنى حۆكۈمەت وە فرقا دايىم كوز ئالدىدا توتدى. فرقا وە حۆكۈمەت، خوجالىق فرونتداغى بۇتۇن مۇۋافاقىياتلارنى مەحنەتكەش عامماسىنىڭ ماددى ئاحۋالىنى ياخشىلاش چارالارىدا ئىنعىكاس قىلدىرش ئۈچۈن حەرەكەتدە بولدى.

بېش يىللىق پلاندا، كېلەچەكدە خالق خوجالىغىنىڭ بۇتۇن نەوعلەرىنى جۇدە كەتتە مقياسدا ئۆسدىرش بېلگلەندى. ئۇ پلان كېلەچەكدە مەحنەتكەش عامماسىنىڭ ۋە قىشلاق بەترەك كەمباغال - ئورتا حاللارنىڭ ماددى ئاحۋاللارىنى يەنە ياخشىلايدى ۋە ئىجتىماعى - مەدەنى تۈزلش دايرەسىداغى ئىشلەرنى كېگەيتشكە كەتتە ئىمكانىيەت بېرەدى.

يوقارىدا كورسەتب ئۆتكەنلەرمز، بزنىڭ مۇۋافاقىياتلارىمزنى جـۇدە ياخشى تـەسۋىر قىلادىلار. ئۇلار، بزدە سوسيالىزم حەرەكەتىدە روىبېرگەن ئاساسى ئۆزگەرشلەرنى ئىسبات ئـەيـچـۈن گۇۋاه بولا ئالادىلار.

ئۇگلارنىڭ بېلگلەنگەن سۆرعەتلەرنى كۆچەدەن تاشقارى دېيىشلەرى وە ئۇلارنىڭ بۇنىڭ نەتىجەسىدە بزلەرگە هەر خىل فەلاكەتلەر ۋەعدە قىلغان تـەئـرىخى «كەرامەتلەرى» بېش يىللىق پلاننىڭ برنچى يىلىنى يەكونلەرى بىلەن رەد قىلندى. بۇلار، بزنىڭ ئوسىشىمزدە فـرقانىڭ باش يولى توغرى ئېكەنلىنى ئاچىق كورسەتەدىلەر.

مۇۋافاقىياتلارىمز بىلەن بر قاتاردا، بزنىڭ ئىشلەرىمزدە قاتار كەمچلكلەر بارلىغىنى هەم بىلەمز. بۇ كەمچلكلەر بزنىڭ تۈزيلش ئىشلەرىمزنىڭ هەر نەۋعىدە بار. ئىشنىڭ سىفەت تاماغى خازرغا داۋر ئاقسايدى، مەحەللەردەن كېلگەن خابارلار ۋە گەزيتەلەر، خوجالىق ئىشلەرىمزدە روى بېرگەن ئىقتىسادسزلىق توغرىسىداغى ئايرم ۋاقعالارنى ۋە زاۋودلارنىڭ نا توغرى ئىشلەرنى، ئۆزلكسز ئىشلەب چىقارش ئىشى كەبى موهم ئىشلەرگە، ئىجتىماعى مۆساياقا ۋە مەحنەت ئوندىرىنى كوتەرشنى تەشكىل قىلش ۋە ئۇلارغا رەهبەرلىك ئېتىشدەگى كەمچلكلەرنى سويلەب ۋە كورسەتب تۇرادىلار.

ترەكتر خوجالىغىداغى كەمچىلكلەر توغرىسىدا هـەم حۆججەتلەر يوق ئېمەس. كولخوزلاردا ئىشلەب چىقارشنى تەشكىل قىلا بلمەسلىك، ئۆلكەمزدەگى كەتتە بايلقدان ئىچەم رەۋشدە ئىقتىساد بىلەن فايدالانا بلمەسلىك، خالق ماعارىفى ئىدارالارى ئىشلەرىنىڭ قانىقارلىق نەتىجە بېرمەسلكلەرى ۋەهاكەزا ۋەهاكەزالار بار.

شورا ۋە خوجالىق ئىدارالارىمزنىڭ ئايرم بوغىنلارى تاماندان سىنفى يولنى بۇزش كەبى ۋاقىعالار هەم كوب. سىنفى دۇشمەنلەرنىڭ مەنفەعەتلەرىنى حىمايا قىلش، بەترەك ۋە كەمەباغاللارغا ئەهەمىيەتسز قاراش كەبى ئىشلەر بزنىڭ شورا وە خوجالىق ئىدارالارىمزدا داۋام قىلادى. شۇندای بولسا هـەم، مۇۋافاقىياتلارىمزنىڭ ئەهەمىيەتىنى توشىرە ئالمايدىلار، چۈنكم بۇلارنىڭ هەممەسىنى بزلەر بىلەمز، مەرحەمەتسز رەۋشدە ئۇلارنىڭ ئۈستلەرىنى ئاچامز ۋە ئىشمزدەگى شۇ كەمچلكلەر بىلەن كورەشەمز.

ئۆلكەمزنى ئىجتىماعى ئاساسدا قايتادان تۆزش بوينچا ئالدىمزد تۇرغان ۋە بېش يىللىق پلانمزدا كورلگەن مەدەنى، سىنفى سىياسى ۋە خوجالىق ۋەزيفەلەرىنى، ئىشچىلەر سىنفىنىڭ بەترەك ۋە كەمباغاللارنىڭ بۇتۇن ئىشلەرىمزگە فاعال رەۋشدە ئاراالاشولارى، ئاپپاراتىمزنىڭ ئىشلەرىدەگى ئايرم كەمچلكلەرگە ۋە فرقا، شورا يولىنى بۇزشغا قارشى رەحمسز كورەشنى داۋام قىلدىرش شارايىتداغىنا بەجەرە بىلەمز.

ياقنداغى ۋەزيفەلەرىمز توغرىسىداسويلەگەنمزدە، تۆزىلىشمزدەگى بۇتۇن مەسئەلەلەرگە تەختالماسدان قويىداغىلارىنىنا كورسەتب ئوتەمز: بېش يىللىق پلاننىڭ ئىكنچى يىل پلاننى ۋە شۇنىڭ بىلەن برگە بزنىڭ بۇتۇن بېش يىللىق پلانمزنىڭ ئاساسى مەزمۇننى قويىداغى ئۈچ مۆعامما بېلگلەيدى:

1. ياختاچىلقنى تاراققى قىلدىرش وە قىشلاق خوجالىغىنى ئىجتىماعى ئاساسدا قايتادان تـۆزش موعامماسى. بۇلار بر - برى بىلەن جۇدە ياقندان باغلىق بـولغانلارى ئۈچۈن بر موعاممانىغا قوشىلادىلار.

2. ئۆزبېكستاننى ئىندوستريەلەشدىرش مۆعامماسى. بو موعامما زىراعات مەملەكەتى بولغان ئۆزبېكستاننى، زىراعات - ساناعات مەملەكەتىگە ئەيلەندىرش موعامماسى سىفەتى بىلەن توشىنىلەدى.

3. مەدەنى ئىنقلاب موعامماسى. بۇ مۆعامما ئۆزبېكستاننىڭ عاسرلار بوينچا مەدەنى تاماندان قالا قلىغىنى ئۆگەتش ۋە ئۇنىڭ مەدەنى سەۋىيەسىنى ساىيوزنىڭ ئالدىغى رايونلارى خالقىغا يېتكەزش ماعناسىدا توشنىلەدى.

مانە شۇ ئاساسى ۋەزيفەلەرنى بەجەرش ئۈچۈن بۇتۇن كوچ ۋە ئىمكانىيەتلەرىمزگە سەفەربەرلىك ئىعلان قىلىشىمز لازم.

فەيزوللا خوجايف.

Şora sanaatьƣa paxtanь jetkəziʙ ʙerəjik, cet el paxtasьƣa muştaq ʙolьşdan qutulajьq

Hindistan temir jolcьlarьnьŋ iş taşlaşь sysəjməkdə

LONDON, 15 fevrəl. Bomʙajdan ʙerilgən xaʙarƣa qaraƣanda, Hindistan ʙyjyk temir jolьda iş taşlaş azaja ʙaradь. Gəzitələrniŋ xaʙarlarьƣa qaraƣanda, ʙutaqlь temir jol mavqь'larьda iş taşlavcьlarnьŋ sanь 4 miŋtə ʙolƣanьdan ʙarca ustaxanalar japьlƣan və şunьŋ ycyn remont işləri toxtalьʙ qaldь.

Bunda Hindistan temir jolcьlar federətsijəsi sərkatьʙьnьŋ fikiricə, əgər hykymət həkəmlər kəmisijəsi tyzişgə razь ʙolsa, iş taşlaş toxtatьlaçaq.

Iş taşlaşƣa rəhʙərlik qьlaturƣan temir jolcьlarnьŋ kəsəʙə sajuz federətsijəgə iş taşlaşƣa jardam qьlьş və jaqьn vaqtda ʙarca temir jollarda iş taşlaşnь ʙaşlaş işigə jardam ʙerişni soraʙ muraçaat qьldь.

Bolƣarьja işsizlərniŋ namajьşь

VENA, 12 fevrəl. Ɵtkən həftə Bolƣarьjanьŋ ʙarca sanaat mərkəzləridə işsizlərniŋ kəttə namajьşlarь ʙoldь. Burgasda işsizlər məçlisiniŋ tarqalьşƣa qьlьnƣan hərəkətlərgə qarşьlьq kərsətdilər. Pəlisə işsizlərgə qaraʙ oq ʙoşatdь. Bir talaj kişi qolƣa alьndь.

Afƣanьstan elcisi keldi

MƏSKƏV, 15 fevrəl. Məskəvgə Afƣanьstannьŋ jəŋi favqal'adda muxtar elcisi—Myhəməd Əzizxan keliʙ, taşqь işlər kəmisərligi vəkilləri, şunьŋdek Afƣan elcixanasьnьŋ ʙytyn həj'əti ʙilən kytiʙ alьndь. Jəŋi elci — kəpdən emas taxtƣa olturƣan Afƣanьstan padşahь Naaьrxannьŋ əkəsidir.

Şora kəycygi

MƏSKƏV, 15 fevrəl. SSSR dajьrasьda kəycyk esymlikləri: xandrьsla, gvajjula həm vəstəcnikni işlətiş ycyn „kəycykənəs" ьttьfaq tresti təşkil etildi.

Ortaq Stəlingə qьzьl ʙajraqnьŋ 2-nci nьşanь

MƏSKƏV, 15 fevrəl. Toqumacьlar sajuzь mərkəzqomьnьŋ prizidijymi ort. Stəlinni qьzьl ʙajraqnьŋ 2-nci nьşanь ʙilən mukafatlaş toƣrьsьda SSSR mərkəzii ьçraqomь aldьda ьtьmas qozƣatdь.

Japonьjada sanaat təŋligi

TƟKIJƟ, 14 fevrəl. Sьman sanaatь egələriniŋ federətsijəsi, sanaat təŋligi munasaʙatь ʙilən, sьman işləv martdan ʙaşlaʙ yc aj davamьda 45% kəmajtiriləçəgini ь'lan qьldь.

kəpitəlistlərcə rətsijənəlizətsijə

LONDON, 14 fevrəl. Kəmyr sanaatь işlərini ʙaşqaraturƣan vəzir ymym palatasьda, 1929 jьl ʙytyn Ənglijədə kəmyr kanlarьdaƣь həlakətlərdən 994 kişiniŋ naʙud ʙolƣanьnь ajtdi.

Amrьqaƣa qarşь millii ьnqьlaʙь hərəkət

NЬJU—JORQ, 14 fevrəl. Los Ançьəsda 2000 işciniŋ komfьrqa tamanьdan təşkil etilgən namajьşь ʙoldь. Bundan maqsad—Filippin arallarьda millii—ьnqьlaʙь hərəkətni ta'qьʙ qьlьş və Amrьqada Filippin işcilərigə kərsətilgən tar millətcilik quvƣьnьƣa qarşь narazьlьq ʙildiriş edi.

Ьstalьn millət mə s'ələsini Lenincə həl qьldь

MILLƏTLƏR ŞORASЬ ORTAQ ЬSTALЬNƢA MEHNƏT QЬZЬL NЬŞANЬ BERIŞNI SORAJDЬ

MƏSKƏV, 14 fevrəl. SSSR mərkəzii ьçraqomь millətlər şorasь prizidijəminiŋ məçlisidə ьskiripnik ьstalьnnьŋ illik jьlьƣa ʙaƣьşlanƣan səz ʙilən cьqьş qьldь.

Qaʙul qьlьnƣan qararda şora prizidijomi, ьstalьnnьŋ ьnqьlaʙdan əncə vaqt ilgəri millii məs'ələni həl qьlьşda narazь və əməlii jolda işləgən Leninniŋ eŋ sadьq şagьrdь ʙolƣanь, ьnqьlaʙdan kejin millətlər xalq kəmisərligidə işləgəni və millii məs'ələni əməldə toƣrь həl qьlьş ʙyjyk işlərini alьʙ ʙarƣanьnь kərsətiʙ, ьstalьn tamanьdan rəhʙərlik qьlьnƣan xalq millətlər kəmisərligi toƣrьsьda maxsus əsər nəşr qьlьʙ,unь mehnətkəşlər arasьda tarqatьşƣa qarar ʙerdi.

Ɵz ara uruşlar caƣьda hərʙii sahada və millət məs'ələsini həl qьlьşda oluƣ işlər qьlƣanьnь tə'kidləʙ prizidijəm SSSR mərkəz ьçraqomь prizidijəmidən ortaq ьstalьnƣa qьzьl mehnət nьşanь ьhsan qьlьşnь sərəşƣa qarar ʙerdi.

Bytyn ьttьfaq ta'rьxьь marksьstlar keŋəşi

MƏSKƏV, 14 fevrəl. Ta'rьxьь marksьstlar çəm'ijəti tamanьdan Leninizim, VKP(в) kəmintern ta'rьxlarьnь oqutьş məs'ələsi toƣrьsьda caƣьrьlƣan ta'rьxьь marksьstlarnьŋ ʙirinci ʙytyn ьttьfaq keŋəşi ʙoldь.

Keŋəş Savelief və Jaraslavьskiiniŋ dəstləʙki səzləri ʙilən acьldь. Keŋəş VKP(в) mərkəzqomьƣa və kəsəlligi səʙəʙli keŋəşgə keləlməgən zamanьmьznьŋ marsьst ta'rьxьь ilminiŋ ʙaşlьƣь Pakrovskiigə alqьş juʙardь. Kejin keŋəş roznama işigə ɵtdi.

Uruqlьq tajjarlaşnь ʙuzьş ycyn

XARKЬF, 14 fevrəl. Uruqlьq fondьnь toplaş toƣrьsьda faalьjatsьzlьq kərsətiş ycyn Ədes, Kriverəzijə, Żьtomьr, Artьjomьski, Nikələjif və ʙaşqa rajonlarda sovxoz mydirləri və ʙir necə qьşlaq şoralarьnьŋ rəjis və katьʙlarь işdən alьndь.

25 tə qьşlaq şorasь rəjisi işdən alьndь

VLADЬMЬR, 14 fevrəl. 25 tə qьşlaq şorasь rəjisi işdən alьndь. Bə'ziləri kəkləm ekin kəmpənijəsini ʙuzьş ycyn sodƣa ʙerilədilər. Muştumzərlar ʙilən munasaʙat qьlьşlarь və sinfii jol juruqьnь qьşajtьşlarь ycyn 21 tə rəjis işdən alьndь.

Sovxozlarƣa kəkləm kərygi

MƏSKƏV, 14 fevrəl. SSSR niŋ sovxozlarь kəkləmdə 3 hektər jerni ekiʙ, kyzgi ekin ycyn 5 melijən hektər jerni tajjarlaşlarь lazьm. Bu oluƣ vəzifəni ʙəçəriş ycyn dьqqatlь və ƣajratlь tajjarlьq tələʙ qьlьnadь.

Şu munasaʙat ʙilən qьşlaq xoçalьƣь və orman işciləri mərkəzqomьnьŋ plenymi kəmsəməl mərkəzqomь ʙilən ʙirləşiʙ kəkləmdə sovxozlarƣa kəryk ɵtkəzişgə qarar ʙerdi. Bu kyndə hər ʙir işci qomьtasь və kəmsəməl jəcejkəsi sovxozlarnьŋ kəkləm ekinigə tajjarlьqlarьnь teksiriʙ, hər ʙir sovxozda zərʙədərlərniŋ Lenin terimi tyzsin.

Metalьstlar mərkəzqomь ɵz təşkilatlarь ycyn ekin kəmpənijəsini jaxşь ɵtkəziş ycyn ɵtiʙ jyrəturƣan tartьq-ʙajraq ʙelgilədi. Ajnьqsa qьşlaq xoçalьƣьnьŋ ʙujurtmalarьnь ɵz vaqtьda ʙəçəriş ycyn kəprək əhəmijət ʙeriləçək. Tartьq 1-nci majda ʙeriləçək.

Şьmalь Amrьqa və Ənglijə kəmfьrqalarь ortasьda musaʙaqa

LONDON, 14 fevrəl. „Dəjli Yərker"niŋ xaʙarьƣa qaraƣanda, şьmalь Amrьqa kəmfьrqasь Ənglijə kəmfьrqasьnь inqьlaʙь musaʙaqaƣa caqьrdь. Bu musaʙaqa fəʙrik-zavud jəcijkələrini kəpəjtiriş və fьrqa gəzitələrigə jazьlƣan aʙunacьlarnьŋ sanьnь keŋəjtiriş ystidə ɵtkəziladi.

Malьja ʙəlimi işciləri ystidən sod

TYLA, 14 fevləl. Malьja ʙəliminiŋ işciləri ystidən ʙaşlanƣan sod 35 kyn davam qьlьʙ tygəldi. 77 tə kişi sodƣa tartьldь. Beş kişi atьlьşƣa və qalƣanlarь hər xьl mələçəl ʙilən qamaqqa hykym qьlьndь. Əjiʙdərlərdən 27 təsiniŋ mallarь musadara qьlьndь.

Kəmsəmellar dьjqanlarƣa jardam qьladьlar

Paxta jьƣьş işləridə kəmsəmellar dьjqanlarƣa jardam qьldьlar

5 ييللدقدان بزنڭ تلەكلەريمز

بېش يىللىق پىلان 4 يىلدا تامانلانسن

ئاقونبابايق نامىداغى 1نچى كون زاۋۇدىنىڭ ئىشچىسى. يونوس مەنسوروف حمىنىڭ تىلەك: بېش يىللىقنى 4 يىلدا بىتىرش، بۇ يىل خات ـ ساۋادغا ئورگەنىشدر. تاكم، گەزىتەنى با حۇزۇر ئوقۇيتۇرغان بولوب، بۇدەگىنە ئىمەس، حاتتا چىت مەملەكەتلەردەگى بۇرادارلارىمز ئىشچىلەرنىڭ نىمە قىلغانىنى بىلەيلك. بز پاختا ئىكنلەرىنى، بۇتۇن فەبرىكەلەرىمزنى تەعمىن قىلارلىق دەرەجەدە ئۆستىرىشمز لازم. بۇ چاقدا ئۇنى تاشقارىدان كوكىزىشكە ئىحتياج ھەم بولمايدجاق.

ساۋادسزلقنى ئوتكەنىش بىلەن، بوتخانە وە مەيخانەلەرنى يوقاتامز وە ئۇلارنى قلۇب وە كەمەلخانالارغا ئايلەنتىرەمز.

بېش يىللىقنىڭ ئاخىرىغاچا ئۆزبېكستاندا ئەگرەنومىيە، ئىندوستىرىيە كومبىنەتىنى ئۆزىمىز لازمدرکم، مەنە بۇندا ھەممەمز ھەم بولەشىب كولليكتىف ئاساسدا ئىشلەيەجەكمز.

شارق خالقلارى ئۆچۈن ئىنقلابى مەشعەل بولايلق

شو زاۋود ئىشچىسى. ئورن عەزىموف ـ ئۆزبېكستاننىڭ 10 يىللىق بەيرەمىگەچە خالق ئورتاسىداغى ساۋادسزلق تامامان يوقالسن. بز، ئىسكى شەھەرلەرگە يەگى مەعىشەت تۆغەدىرب، قلۇب ھەم باشقا ئىنقلابى ـ مەدەنى بۇرچەكلەرنى كوپەيتىرىشمز لازم. بۇندان باشقا، شارق خالقلارى ئۆچۈن ئىنقلابى مەشعەل بولب، ئۇلارنى پارلاق ئىستقبالغا ئالب بارىشمز زەرۇر.

شو بېش يىللىق ئىچىدە سالىشغا مولجەللەگەن يەگى كارخانالارىمز تىيۆرەگىدە ئىشچى شەھەرلەرى ھەم بولىشى كېرەك. بېش يىللىق ئاخرىغاچا ساناعات، مالىيە پىلانىنى 100 پرەسەنت بەجەرىشمز لازم.

چىتنىڭ پاختاسى سىقىب چىقارلسن

شو زاۋود ئىشچىسى. كەرىم حەلىلوف ـ مىنىڭ ئىستەكلەر، فرقا دىرىكتىفلەرىنى تىزرەك عەمەلگە ئاشىرىب، ئۇلارنى 100 پرەسەنت بەجەرىشدر. بېش يىللىق ئاخرىغاچا بۇتۇن فەبرىك وە زاۋودلار، سوفخوز وە كولخوزلارنى زور بىر كولليكتىفكە ئۆيۈشتىرىشمز لازم.

خالق ئورتاسىداغى ساۋادسزلقنى تىزرەك ئوتكەتىش، مولجەللەگەن بېش يىللىق پىلانىمزنى تىزرەك عەمەلگە ئاشىرىش ئۆچۈن ياردام قىلىشى لازم.

پاختا ئىكنلەرىنى كىگەيتىرش بىلەن ئىسە، چىتدەن كېلتىرلەتۇرغان پاختانى بە تامام سقب چقارىشمز زەرۇردر.

ئەينى زاماندا شەھەرلەرىمزنى سوسيالىزم ئاساسىدا يەڭىدەن قۇرش ئۆچۈن كۆچلى ئىش ئالب بارامز. ئىسكى ئۇرموش يوقالمىشى لازم. ئىشچى ئۆي ـ جاي قورىلىشى، ئىشچىنىڭ تۇرمۇشىنى ياخشىلاب، تەگى ـ تۈبىدەن ئۆزگەرتش كېرەك. بز، بولارنىڭ ھەممەسىنى بېش يىللىق ئاخىرىغاچا تاماملاشىمز زەرۇردر.

ساۋادسزلق تۈگەتلسن.

«ھۇجۇم» ئىپەك فەبرىكەسىنىڭ ئىشچىسى ھادىيە كەرىموۋا: بز بېش يىللىق پىلاننى تورت يىلدا بەجەرىشمز كېرەك. مەچىتلەرىمزنى يابىش، ئولارنى قلوبلار وە باللار يەسلەلەرىگە ئايلەندىرش دەرگار. چىت ئىللەرنىڭ پاختاسىغا قاراب تورماسلق ئۆچۈن، بز پاختا ئۆستىرشنى، پاختا ئىشلەشنى كېڭەيتىرىشمز زەرۇر.

شارق خاتن ـ قزلارى قۇللقدان چقارلسن

فەبرىكەدەگى خاتن ـ قزلار شۆعبەسىنىڭ تەشكىلاتچىسى ـ زەينەب ھاشىموۋا: بزنڭ ئىستەكلەرىمز ـ خاتن ـ قزلارنى تىزرەك قۇللقدان قۇتقارشدر. بېش يىللىقنىڭ ئاخرىغا يىتكەندە بۇتۇن ئۆزبېكستان خاتن ـ قزلارى خات ـ ساۋادلى بولىشى وە پەرەنجەنى تاشلاب بىتىرىشى كېرەك.

بېش يىللىقنىڭ ئاخرىغا يىتكەندە بز فەبرىكەلەرىمز وە كارخانالارىمزنى ئىشچىلەر شەھەرچەلەرى بىلەن ئوراب ئالىشىمز كېرەك. بولاردا يەسلەلەر، عۇمۇمى ئاشخانالار وە كولليكتىف لەشكەن حەيات بولسن. بز بو شەھەرلەردە سوسيالىزم ئاساسلارىدا يەگى تۇرمۇش تەشكىل قىلاجاقمز. شەھەرلەردە ئىسكى تۇرمۇشنى يوقاتىش، بوتخانالار وە مەيخانەلەرنى قلوبلار ئۆچۈن بېرىش كېرەك.

برلەشكەن زور كولليكتىف بولسن

مەلىكە موزافاروۋا: بېش يىللىق پىلاننىڭ تورت يىل ئىچىدە بەجەرىلىشىنى ئىستەيمەن. خاتن ـ قزلار ئورتاسىداغى خات ـ ساۋادسزلقنى شۇ ياقىن ئارالاردا تۈگەتش كېرەك. دىيھقانچلقدان عىبارات بولغان ئۆزبېكستان برلەشكەن زور كولليكتىف بولسن. ئىشچىلەر رايونلارىدا ئۆي ـ جاي قورىلىشىنى تىزلەتىلسن. بۇ حاۋال ئىشچىلەرنىڭ تۇرمۇش شارايتىنى ياخشىلاياجاق.

ئۆزبېكستان ساناعاتىنىڭ مەركەزى تاشكەنت 5 يىل ئىچىدە

تاشكەنت ئۆزبېكستان ساناعاتىنىڭ ئاساسى مەۋقىعى. بېش يىل ئىلگەرى ئۆزلگەن ياش جۇمھۇرىيەتنىڭ ئىلدەرزى ھەم بۇندا. بېش يىل ئىچىدە قىنچا تاراققى قىلغانمز. لېنىننىڭ «قۇۋۋلاب يېتب، ئوتب كېتىش» دېگەن تەۋسىيەسىنى قانچا بەجەرگەنمز، حازر مەنە شۇنىڭ يەكۈنىنى توپلاش كېرەك.

بېش يىل ئىلگەرى تاشكەنت يارم قولاغان، ئىسكى ماشىنالارغا، ئوز ئارا ئۆرۈشلاردا قاتارلارى كەمەيگەن پرولېتارياتقا ئىگە بولغان 70 تە كارخانالارغا مالك ئىدى. ھەلى بۇ واقتدا تاشئوكرۆگ ساناعاتىنىڭ بر يىلدا ئىشلەب چقارغان ماللارى 39 ملىيون سوملق غىنا ئىدى. كارخانالارىمزنىڭ قاندايلى كۆچسز حالدا بولغانىنى كورسەتش ئۆچۈن ميسالغا ئىنك قەدرى زاۋۇد ئىلىچ زاۋۇدىنى ئالساق بولادى. 24 ـ 25نچى يىلدا بو زاۋۇد حازرغى واقتدا ئىشلەب چقارغان ماللارىنىڭ ئوندان بر قسمىنىگىنە ئىشلەب چقارار ئىدى.

بۇندان كېيىنگى 2 يىل كارخانالارنى تىكلەش، يەگى قورىلش، ئۆزبېكستاننى ئىندوستريالەشدرش كورەشى بىلەن ئۆتدى. نەھايەت بو كورەش نەتيجەسز قالمادى. 27نچى يىل بىرىنچى ئوكتەبرگە كرگەندە ئوكروگ ساناعاتى ئورۇشغاچا بولغان پرايزۋودستۋانى قوۋلاب يېتب، 93 پرەسەنت ئاشب كېتكەنى مەعلوم بولدى. ساناعات وە پرولېتاريات قشلاق خوجالىغى وە دىيھقانلارغا رەھبەرلىك قىلىب كېلدى. قشلاق خوجالىغى ھەم شۇ كۆنگە كېلگەندە ئورۇشغاچا بولغان دەرەجەدەن 3 پرەسەنت ئاشقان ئىدى.

27نچى يىلدا تاشكەنتدە سوسيالىزم ئىندوستريەسىنىڭ پايدىۋارى بولغان باشپاختاقوم ماستىرسكويى قورلدى، بو كارخانا 2 يارم ملىيون سوم تورادى.

تۇرمۇش قايناي ـ دى. قورىلش سۇرعەتى بارغان سارى كۆچەيدى. س. س. س. ر. بېش يىللىق پىلاننىڭ بىرىنچى يىلى كېلدى. بو يىلدا ئوكروگ ساناعاتى 84 ملىيون 778 مىڭ سوملق مال بېردى. بو مقدار بۇندان 4 يىل ئىلگەرىگىدەن 2 بەرابەر ئاشىق. كارخانالار سانى 74 گە يېتدى. پرولېتار كەدرلەرى ئىكى بارابار ئۆسدى، بۇلارنىڭ كوبچىلىگى يېرلى ئىشچىلەر ئىدى.

بېش يىللىق پىلان مۇناسەباتى بىلەن قاي تامانغا قاراب ئۆسىشى ھەم بېلگىلەندى. تۇرمۇشنىڭ تەلەبىگە قاراب كوبرەك پاختاچىلق وە مەعدەن ساناعاتىغا يۈز ئۆگىرلدى.

ساناعاتدا كاپىتالىزم عۇنسۇرلەرىنىڭ قارشىلق كورسەتىشىگە بېش يىللىق پىلاننىڭ باشدايلق قاتعى زەربە بېرلدى. 27 نچى يىل باشىدا تاش ـ ئوكروگ ساناعاتىدا خوسوسى كاپىتال يارم پرەسەنت بولسا، ئۇندان كېيىنگى يىلدا ھىچ پرەسەنت بولدى. كاپىتالىست ئىشچىلەر سىندىقىنىڭ سقىشى بىلەن حوكومەت ساناعاتىنىڭ سەحنەسىدەن كېتدى.

بز قاندای سۇرعەت بىلەن ئۆسدك، قاندای قىيىنچلقلارنى يولدان ئالىب تاشلادق؟ مەنە بۇلارنى ئىلىچ زاۋۇدىدان ئالنغان مىساللار كورسەتە بىلەدى. بو زاۋۇدنىڭ قوۋاتى وە ئۆسكۈنەسى 26 ئاشدى، ئۇنگە قويلغان ئاساسى سەرمايە 2800 پرەسەنت ئۆسدى، ئىشلەب چقارش 49 پرەسەنت كوتەرلدى.

بۇندای ئۆسىشنى كاپىتالىست دەۋلەتلەر ساناعاتى ھىچ قاچان كورگەن ئىمەس. بو سانالار، مەنە بو فەكتلەر شۇنى كورسەتەدىكم، بز ئوك وە سولغا بورلماسدان، توغرى يول بىلەن ئىلگەرى بارماقدامز، بز سارمايادارلار روسيەسىنى ئەللە قانچا ئارقادا قالدرب ئۆزب كېتدك، حازر بو جەھەتدەن ئاۋروپانىڭ كاپىتال دەۋلەتلەرىنى قوۋلاب يېتدك.

حازرغى واقتدا تۇرمۇش ئۆزبېكستاننىڭ بېش يىل بەدەلىدەگى ئۆتقلار يەكۈنىنى كورسەتكەن سانلارنى ھەم ئارقادا قالدردى. ئىلىچ زاۋۇدى ئۆزىنىڭ پرايزۋودستۋاسىنى ئىكى يارم بارابار ئاشرادى. باشپاختاقوم ماستىرسكويى ھەم شۇنىڭ. بېش يىللىقنىڭ ئاياغىغاچا ئوكروگ ساناعاتىغا يەنە 39 ملىيون سوم ئاساسى سەرمايە قويلادى. تاشكەنتنىڭ ئاچىق جايلارى كون، غشت وە باشقا زاۋۇدلار بىلەن، قشلاق دەلەزى ئاق ئالتون (پاختا) بىلەن قاپلاناجاق.

توغرى قاداملار بىلەن سوسيالىزمغا

شورا حوكومەتىنىڭ دۇشمەنلەرى بولغان بەينەلخالق ئىمپېريالىست بورجوازىيەسى، ئۆزىنىڭ بىلەن توغرىدان ـ توغرى مۇتتەفىق بولغان ھەر خىل تۈسدەگى سوسىيال دىموكراتلار، مۇستاقل جۇمھۇرىيەتلەر ئۆيراغىدان مەيدەلگەن وە بەينەلخالق ئىمپېريالىزمىنىڭ تەگىنتەلەرى بولغان مۇستافا چوقايىف سەنجەرى مىللى بورجوازىيانىڭ وەكىللەرى؛ شورالار ئىتتىفاقىداغى كاپىتالىست ئەگىنتلەرى ـ سولتانغالىيفچىلك زەربەگە ئۇچراغان «18»لەر گورۇھىنىڭ قالدقلارى مەحەللى مىللەتچى شاۋىنىستلار بو ياقادان باش چىقارب: «كوممونىست مۇستەملەكەچىلىگى»، «شورالار ئىتتىفاقىنىڭ قىزل مۇستەملەكەلەرى»، «مەمكەۋنىڭ قافقازدا، تورکستاندا وە ئوكراينادداغى دىكتاتورا ـ سى» وە غايرىلار دېب قىچقرشنى حازرغاچا داۋام قىلدىرادىلار.

ئىشچىلەر سىنفى وە فرقا ئۆستىگە ئۆرغىشلوچى بۇندای توھمەتلەرنىڭ ئەھمىيەتىنى ئۆزاق ئىسپات قىلب ئولتورش ئۆچۈن ئىحتياج يوق. شورا حوكومەتىنىڭ دۇشمەنلەرىدە كوپ يىللارغا بېتەرلىك بولب توپلانغان بۇنداي دەفتەرلار فاقات سوسيالىزمنىڭ تېمر قادامى ئاستىدا ئەبەدى يوق قىلىناجاقلار.

ئۆزبېكستاننىڭ بېش يىللىق قورىلش يەكۈنلەرى دىيھقان عامماسىغا بۇتۇنلەيلەرىنىڭ ئەكسىنى ئاچىق ـ ئايدىن كورسەتدى. خالق خوجالىغىنىڭ كوزلەگەن دەرەجەدە ئۆسووى، كولخوز حەرەكەتى ربۋاجلانغان رايونلاردا كاپىتالىزم قالدقلارى ئۆستىگە قاتعى ھۇجۇم، مللى مەسئەلەنى ھەم حەل قىلادى.

ئىمپېريالىستلەر ماتبوعاتىدا ئافەكتلەر ئورنىغا، فاقات حەدسز، تۈبسز ۋە ئاساسسز مۇحاكەمەلەر نىگىنە كورش مۇمكن. ئولار فرقا وە شورا حوكومەتىنىڭ مللى سىياساتىنى يامان قىلب كورسەتب ئۆزلەرىنىڭ يېر يۈزىدە باشلارىنى تاغن بر ئاغزغا ئوزايتەرشغا ئىنتىلەدىلەر. شو مۇناسەبات بىلەن حاتتا روس مېنشۋىزمىنىڭ ۋە كەدىلى دان ھەم كبلەجەككە زوو ئۆمىد باغلاب قويىدلارنى ئەيتەدى:

«كومموننزم وە مۇستەملەكەچىلىك سوزلەرىنىڭ بر قاتاردا ئۆروۋى عەجەب كورنەسەدە. لېكن حاقىقات حالدا جۇدە توغرى كېلەدى».

«ھەيدەلگەن «ئاق» مۇستەملەكەچىلەر ئۆرنىغى، تەئرىخنىڭ رەحمسز كولوۋى بوينچا، ماركس عىبارالارى بىلەن ئاغز كوپرتورگەن «قىزل مۇستەملەكەچىلەر ئالماشدىلار».

بۇ خىلدا چرك ئەفسانەلەر، ئولارغا جۇدە دەركار.

ئىمپېريالىست بورجوازىيا ئۆزىنىڭ سوسيال دىموكراتلار سەفىدەگى مەلەيلەرى ياردامى بىلەن، ئىجتىماعى ئىشچى دەۋلەتىنى «كوموش» ئۆچۈن يەگى ئىمكانىيەتلەرنى ئىزلەيدى: مللى سىياساتىنىڭ ئاياغىغا يامشماقچى بولب ئۆرنىدى. لېكن كاپىتالىستلەر ۋە ئولارنىڭ سادىق مەلەيلەرى، ئۆتمىشدە ئىزلگەن وە قۇل بولغان دىيھقانلارنىڭ حازر ئۆز ئازادلقلارىنى قوللارىدان بىرمەيەجەكلەرىنى، ئوكتەبر غالىبالارىنى يوقاتش مەزل ئىش بولماغانىنى ئىسلەرىدەن چقازادىلار.

فرقا وە شورالار حوكومەتى بو عامماني ئويغاتدى، ئۇلارنىڭ كۆچىنى حاقىقى تىكسسزلكنى بىتىرش يولىدا فاعاللانتىردى. ئۆزبېكستان مىحنەتكەشلەر عامماسى سوسيالىزم قۇرۇش سارى كۆچلى حەرەكەت وە كەتتە قادامىلارى بىلەن ئۆزىگە قوشنى شارق مەملەكەتلەرىنىڭ خالق خوجالقدا ھەم سوسيالىزم نىگزىنى قورۇش يولىنى كورسەتە ياتر.

كم ـ كمنى يىگەدى؟ دىگەن مەسئەلە روس مېنشىۋىكلەرىگە وە سولتانغالىيف گورۇھىغە مەنسوب كاپىتالىست مەلەيلەرىنىڭ قالامى بىلەن گىنە حەل بولا قالمايدى. بەلكى بەگى تىخنىكە نىگزىنىڭ كۆچى بىلەن حەل بولادى. بۇ ئەرسە قورىلىش سۇرعاتلارى وە خالق خوجالىغىنىڭ ئۆسووى بىلەن حەل بولادى. بز بۇنگە جۇدە مەحكەم ئىشانامز. چۈنكى، سوسيالىزمنىڭ حەرەكەتلەندىرووچى كۆچلەرى بزنىڭ تاماندادر.

ئۆزبېكستان ئىتتىفاقچى سوسيال شورالار جۇمھۇرىيەتىنىڭ ئۆز يىلووى توغرىسىداغى دىكلەرەتسىيە بوكون ئۆزىنىڭ بېش يىللىق بەيرەمىنى ئۆتكەزەدى. بۇ دىكلەرەتسىيەنىڭ تەئرىخى سوزلەرى مىحنەتكەشلەرنىڭ ئىجادى كۆچلەرى ۋە بوكون قولىمزداغى بوتوقلار بىلەن موستەحكەملەندى.

دىكلەرەتسىيەدە قويىلغى سوزلەر يازلغان: «فاقات 17نچى يىل ئوكتەبربىگىنە مىحنەتكەشلەرنى كاپىتالىست وە پومىشچىكلەرنىڭ سنفى ئىزشلەرىدەن قۇتقازب، سابق چار ئىمپېريەسىدەگى مەزلوم خالقلارغا ئازادلق كېلتىردى، ئۇلارغا مۇستاقل دەۋلەت بولب ئىبريلشغاچا حوقوق بېردى، فاقات شورالار لەگىريدە، فاقات خالقنىڭ كوبچىلگىنى ئوز دابىراسىغا توپلاغان پرولېتارىيات دىكتاتوراسى شارايتىدا غىنا مللى ئىزىلمشنى بۇتونلەي يوق قىلش، بر ـ بىرىگە ئىشانوو شارايتىنى توغدرش وە خالقلارنىڭ بورادارلق ھەمكارلىگى ئۆچۈن زەمىن قورۇش مۇمكن بولدى».

شورالار ئىتتىفاقىنىڭ دۇشمەنلەرى تامانىدان ماختالغان كاپىتالىزم مەدەنىيەتى، ئۆزبېكستان مىحنەتكەشلەر عامماسىنىڭ ھەم تەنمدە، ھەم تەلمدە چۇقۇر ئىزلەر قالدردى. مللى مەسئەلەنىڭ باشقاچا حەل قىلىنووىنى ئىزلەش ـ كاپىتالىزم نوزاغىغا ئىلنىب قالشنىڭ ئۆزگىنەسىدر.

مۇستەملەكە مەملەكەتلەرىنىڭ زرغى ئاحوالى ـ مللى مەسئەلەنى حەل قىلش ئۆچۈن فاقات ئىكى يول: يا كاپىتالىزم يولى ياكى سوسيالىزم يولىغىنا بولب، ئۆچىنچى بولىنىڭ بولىشى مۇمكن ئىمەسلىگىنى ئاچىق ـ ئايدىن كورسەتەدى.

مۇستەملەكەلەردەگى سىياسى حاكىمىيەت كاپىتالىزمگە مۇستەمەلەكەلەردە ئىكسپلەتەتسىيەنى ئاساسلاشدرب فاقات بر ماقسادغا، قوشىچا ئالشغا، خام ئەشيالار ئاساسى عامماسىنىڭ زەرور مىحنەتىنى سېتىمەسىگە كوچىرش ماقسادىغا ئالب بارادى.

ئۆزبېكستاننىڭ بېش يىللىق تويى مۇستەملەكە مەملەكەتلەرىدەگى بر قاتار تەئرىخى حادىسالار بىلەن دوچ كېلمەكدەدر.

ئۆزبېكستان حاقىقى تىكسسزلكنى بىتىرش يولىدا بر قانچا دەۋرلەرنى ئۆتدى بو، دەۋرلەر دىھقانلار ئاساسى عامماسىنى قاتعى رەۋشدە ئاساراتدان قۇتقازادىلار ۋە سوسيالىزم قورىلىشى ئۆچۈن زەرور شارايتنى توغدرادىلار.

دەۋلەت ئىستقلالىنى رەسمىلەب بىتىرگەندەن سوك حاقىقى تىكسسزلكنى بىتىرش سىياساتى، ئىشلەب چقارش ئاسبابلارنى دىھقانلارنىڭ ئۆزلەرىگە قايتارب بىرەتۇرغان چارالارنىڭ ئۆتكەزىلووىنى تەلەب قىلدى. مەنە بو چارالار يېر ـ سۇۋ ئىسلاحاتىنى ئۆتكەزش ۋە پومىشچىك خوجالقلارىنى تۈگەتب بىتىرش يولى بىلەن عەمەلگە ئاشرلدى.

قشلاق خوجالىغىنىڭ ئۆسووى، كەمباغال ـ ئورتا دىھقانلار كوبچىلىگى مادى ئاحوالىنىڭ ياخشىلانووى حازرغى ۋاقتدا يەككە وە مەيدە خوجالقدان كەتتە كولليكتىف خوجالقغا ئوتش بىلەن بىلگىلەنەدى. ئۆزبېكستاننىڭ 17 رايونى يالپىسىغا كولليكتىفلەشەياتر. بۇ رايونلاردا كاپىتالىزمنىڭ سوگغى قالدقلارى بولغان مۇشتۇمزورلار تۈگەتلەياتر. مۇشتۇمزورلارداغى ئىشلەب چقارش ئاسبابلارى كولليكتىف خوجالقلاردا ئىشلەتىلووى لازم.

دىھقانلارنى قۇل قىلش شەكلەلەردەن بىرى بولغان چارىكارلىك، يېرگە حۇسوسى مولكىنىڭ بىتىرلىشى، فرقا ۋە شورالار حوكومەتى تامانىدان ئىلگەرى سورلگەن چارالار ئارقاسىدا تۈگەتلەياتر.

مۇستەملەكە مەملەكەتلەردە ئاساسى ئىشلەب چقارش ئاسبابلارى فاقات خوجايىنلار قولىدادر. بۇ، ئولارغا مىحنەتكەش دىھقان عامماسىنىڭ كۆچىدەن فايدالانش ئۆچۈن ئىنك كەتتە دەستەكدر. بر قانچا مۇستەملەكە مەملەكەتلەردە شەرىعەت يېرنى خۇسوسى مولك دېب بىلمەسە ـ دە، يېرنىڭ كوپى پومىشچىك وە مۇستەملەكەچىلەر قولىدا توپلانغاندر. مەسەلەن ۋېرسال بىتىمىگەچە مۇستەقىل حالدا ياشاب كېلگەن مەراكش مەملەكەتىنى ئالاي. مەراكش كېيىن فرەنسوز ئىمپېريالىزمىنىڭ چەگگەلىگە ئىلندى. بۇندا ئالانچلىق جۇدە كۆچ ئالغان، بر ئىنچە يىل ئىچىدە بۇندا ھەر خل يېرنىڭ كومپانىيالار وە مۇستەملەكەچىلەر 650 مڭ ھېكتەر يېرگە ئىگە بولدىلار. بو يېرنىڭ كوپى دىھقانلاردان زورلق بىلەن تارتب ئالندى.

كاپىتالىست مەملەكەتلەرىگە رېزىنكە جۇدە كېرەك بولغانىدان، ھىندو ـ خىتاي مەملەكەتىدە يېر ئالانچلىغى ئايىنقسا كوچەيگەن. فاقات 1926نچى يىل ئىچىدە بۇنداغى يېرلەرنىڭ 250 مڭ ھېكتەرى يېرك ئىجەرەچى كاپىتالىستلەرگە بېرلدى. بېر ئۆزلەرىگە ھەم كەملك قىلغان بو ئۆلكەلەردە مىحنەتكەش دىھقانلارنىڭ ئاحوالى حازر قانداي بولىشى، ئۆز ـ ئۆزىدەن مەعلومدر. ئۆرۇشدان سوك فرەنسيە ئىمپېريالىستلەرى قولىغا كرگەن سورىيە ئۆلكەسىنىڭ ئاحوالى ھەم ئەلگەلەرنىڭكىدەن ياخشى ئىمەس. قسقا واقت ئىچىدە بۇنداغى يېرلەرنىڭ ھەم 60 پرەسەنتى كەتتە يېر ئىگەلەرى قولىغا ئۆتب كېتدى. سورىيەنىڭ شىمالدا يېرنىڭ 20 ـ 25 پرەسەنتىگىنە دىھقانلار قولىدا قالغان.

ئىراندا ئىشكە يارايتۇرغان يېرنىڭ كەتتە بر قسمى (70 ـ 75پرەسەنتى) پومىشچىكلەر قولىدا. بۇلارنىڭ ئىچىدەن ئىككىسى كەتتە پومىشچىكلەر. ئىنك باي گورۇچ رايونى غىلاندا. بر دىھقاننىڭ بر ھېكتەر يېردەن حاسل قىلاتۇرغان كىلمى 600 كىران، چقمى 650 كران. دىھقاننىڭ 3يىللىق كىلمى 1612 كران، چقمى 1710 كران، شۇنىڭ ئارقاسىدا غىلان دىھقانلارىنىڭ 85 پرەسەنتى ئاسارات چەگگەلىگە ئىلنگەن بولب قالغان 10 ـ 25 پرەسەنتى مۇشتۇمزورلار تەشكىل قىلادىلار.

شەرق مەملەكەتلەرىدە وە ئىمپېريالىستلەر چەنگەلىدە يەنچلگەن مۇستەملەكەلەردەگى مىحنەتكەش دىھقان عامماسىنىڭ ئەحوالى مەنە شۇنداي. ئو يېرلەردەگى زولمەت، ۋەحشەت، ئىزش، ئىكسپلەتەتسىيە، گەدايلك، يېرلى خالق ئۆستىدەن بولغان حاقارەتلارنى حەتتا بورژۇۋازىيا عالىملارى ئورتاسىدا ھەم كورسەتب يازووچىلار ئاز ئىمەس.

ئۆزبېكستان دىھقانلار كىك عامماسى بۇنداي قاراگقى وە ئاغر ئاسارات دەۋرىنى ئەللەقاچان كېچردىلەر. ئونمشدە مۇستەملەكە بولغان ئۆزبېكستان ئىتتىفاقى پرولېتارىياتىنىڭ ياردامى بىلەن ئۆز ئۆستىدەگى قۇللقنى ئەللەقاچان ئالب تاشلادى ۋە سوسيالىزم قورۇش يولىغا مەحكەم قادام باسدى. ئۆزبېكستاننىڭ كېك ئىشچى ۋە مىحنەتكەش دىھقان عامماسلارى، فرقا رەھبەرلىگى ئاستىدا، سوسيالىزم قورۇش سارى تىز ۋە كەتتە قادامىلار بىلەن ئىلگەرىلەمەكدەلەر. بوگون ئولار، ئۆزبېكستاننىڭ بېش يىللىق تويى مۇناسەباتى بىلەن ئۆزلەرىنىڭ مەنە شو بېش يىل ئىچىدە قىلغان ئىش ۋە قولغا كرگزگەن بۇتقلارىنى يەكۈنلەب، كېلەجەككە باتر قاراب، فرقامز تامانىدان چىزلغان سوسيالىزم قورۇش يوللارىنى عەمەلگە ئاشرش ئىشكە ئىلگەرىدەن كورە غايرانلىراق كرشەدىلەر. م. م.

Məsyl myhərrir: təhrir həj,ət

ƟZBEKISTAN ЬÇTЬMAЬЬ ŞORALAR ÇYMHYRIJƏTINIꞐ BUJRUQ VƏ QARARLAЬ

Ɵz. Ь. Ş. Ç. Şoralar Mərkəzii Ьçraqomь Prizidijyminiꞑ

Samarqand şəhər şorasьnьꞑ iş halətini tekşiriş nətiçələri bojьnca сьqarqan

qararь

Ɵz. Ь. Ş. Ç. Şoralar Mərkəzii Ьçraqomь Təşkilat bəlyminiꞑ Samarqand şəhər şorasьdaqь iş halətini tekşiryv nətiçələri toqrьsьda ortaq Zaverinniꞑ daqladьnь və şəhər şora vəkilləri Matrənin həm Səmşijef ortaqlarnьꞑ bajanьnь eşitib, Ɵz.ЬŞÇ Şoralar Mərkəzii Ьçraqomь TƏ'KIDLƏJDI.

Beş jьllьq pьlanь əməlgə aşьruv munasabatь bilən xalq xoçalьqьnьꞑ əsişi və sosьjalьzьm qurulьşь vəzifələri—məmləkətniꞑ ьqtьsadьjatьnь mystəhkəmləş və bundan kejin həm əstiriş, xalqnьꞑ mədənii səvijəsini kətəriş şəhər, şunьndek qьşlaq mehnətkəşləriniꞑ ymymii ahvalь və turmuşьnь jaxşьlaş işidə şoralar ьttьfaqьnьꞑ bytyn mehnətkəşləri aldьqa sьjasьь və xoçalьq əhəmijətigə egə bolqan zor vəzifələrni qojdь. Şu munasabat bilən şora hykymətiniꞑ qujь ьdaralarь: qьşlaqlarda—qьşlaq şoralarьnьꞑ, şəhərlərdə—şəhər şoralarьnьꞑ işi ajrьm bir əhəmijətgə egə boladь.

Ymymən şoralarnьꞑ iş əməlijatь, ajnьqsa Samarqand şəhər şorasьnьꞑ iş əməlijatь bir qanca zor kəmciliklər bilən kəsəldir. Bu kəmciliklər, ymymən, xalq ortasьdaqь ammavьь işləriniꞑ çydə zəjifligi, bə'zən bytynləj joqlьqь, şoranьꞑ əməlii işidə sinfii jolnьꞑ jetərlik anьq ətkəzilməslьgidən ьbaratdьr. Bunьꞑ nətiçəsi bolьb qujьdaqьlar jyz berdi:

Qьşlaqda qujь hykymət ьdaralarь (qьşlaq şoralarь) nьꞑ jat ymyrlər bilən ьflaslanьşь, bətrək və kəmbaqal mənfəatləriniꞑ jetərlik hьmaja qьlьnmaslьqь (bundan kanьmьx, Cyst Pap, Juqarь və Qujь Sьrсьq işləri kelib сьqdь), mə'myrlikniꞑ zəjifligi xoçalьq faalьjatьnьꞑ pəstligi və şəhərdəgi nepmən ynsyrlərigə toqrьdan—toqrь jol qojьş (kəttə Qorqan, Samarqand).

Samarqand şəhər şorasьnьꞑ işigə tybəndəgi asasьь kəmciliklər bar.

1. Şəhər şorasь məjdə şəhər məs'ələləri dajьrasьda bekilib qaldь, şoralar hykymətiniꞑ xoçalьq qurulьşьdaqь eꞑ myhim tədbirləri (5 jьllьq yzlyksiz is, sosьjalьzьm musabaqasь və başqalar) ni jetərlik dərəçə hьsabqa almadь.

2. Şəhər şorasь savda həm bazarnь tərtibləşni nəzəridən tyşirib qojdь və bu işlərgə rьjal qatnaşuvь bytynləj bolmadь. Bu hal eꞑ myhim ajrьm savda nəv'ləridə xususьь kapitəlniꞑ bir munca əsişigə alьb bardь.

3. Şəhər xoçalьqьqa qaraqan yjlərdən nepmən ynsyrlərni сьqarьş ycyn əzvaqtьda cara kərilmədi. Bu hal, ş. Samarqandda yj-çajqa zor təꞑlik sezilgən bir zamanda, mərkəzii hykymət ьdaralarьnьꞑ favqal'addə tərtibdə aralaşuvьnь tələb qьldь. Bu esə, şəhər Şorasьnьꞑ şu işdəgi bytkyl aсьzlьqь bilən təvsiflənə aladь.

4. Şəhər Şorasь əziniꞑ işləridə məjdə millətlərgə və eski şəhəriniꞑ (həmə iş nəv'idəgi) mənfəətlərigə zəjif əhəmijət berdi.

5. Şəhər Şorasьnьꞑ əməlii işidə 3 nci Bytyn Ɵzbekistan şoralar qurultajьnьꞑ şora xoçalьq və məjişii qurulьş, şunьndek xatьn-qьzlarnь azad qьlьş məs'ələləridəgi qararlarь kənkret rəvişdə əks qьlьnmadь.

6 sajlav huquqьdan məhrym bolqan kişilərniꞑ rojxatьnь tyziꞑ işi məs, ylijətzislik və sьjasь jolnь bubzьşqa jaqьnlab qьlqan ajrьm bir pəvrasьlьq bilən ətkəzildi. Bunьꞑ nətiçəsidə sajlav huqnudan məhrym qьlьnatnrqan və bu huquqlardan qajrь qanunьь rəvişdə məhrym qьlьnqan əncə kişilər bar. Bunьꞑ ystigə şundaj hadьsalar həm bar kim, huquqdan məhrym bolaturqan kişilər şəhər şorasьnьꞑ a'zasь bolьb turqanlar. (grəçdənlərniꞑ şunь kərsətib bergən 12 tə a'izəsi məvçyd, lekin ular şəhər şorasь tamanьdan hec tekşirilməgən).

7. Şəhər bydçətigə jyzəki nisbət qьlьnьb,u, faqat malьja ьdaralarь tamanьdan tyzyldi. Bundan həm jamanь şul kim, şora pilenymi bu bydçətni karxanalardaqь işcilər ammasьnьꞑ keꞑ myzakərəsidən taşqarьqьna eməs taqьn şəhər şorasь huzurьdaqь bydçət malьja seksijəsiniꞑ həm bytkyl qatnaşьdan taşqarь tasdьq qьldь.

8. Şəhər bydçətini baçərişgə (tekşirilgən 9 aj icidə daramadlarnьꞑ 72,9% və xaraçatlarnьꞑ 74,2%), xususan məhəllii salьq və jьqьmlar bojьnca kirə turqan daramad (9 aj icidə lajьhalanqan mablqnьꞑ 50 pirəsənti) və bələdijə mylkləri daramadь qьsmьnь (şu jaq dəverdə 59 pirəsənt) bəçərişgə jetərlik çiddijət bilən nisbət qьlьnmadь. Kejingi bylymniꞑ ajrьm mad dalarь jənədə kəmrək daramad berdi. Məsələn, yj-çaj fondь 35 prəsənt baçerilib, bunьꞑ nətiçəsidə 274543 somlьq defetsit pəjda boldь şəhər şorasь bunь qaplaş ycyn qьsqa myddətli qarzlar alьşqa və ьçtumaьь mədənii ьhtьjaçlarnьꞑ xaraçatьnь kəmajtirişgə məçbyr boldь (sьjasьь aqartuv işlərigə jubarьlqanь və sərf etilgəni faqat 37,8, pirəsənt, qulub qurulьşqa 12,3 pirəsənt belgiləngən, ьçtьmaьь kəsəllər bilən kyrəşyvgə-Samarqandzda birdən bir bolqan xatьnqьzlar pirəfeləktərijəsigə—sərmaja bytynləj jubarьlmaqa). Bu hal mutlaq mymkin eməsdir və buꞑa şəhər şorasьdaqь işniꞑ nihajat zəjifligi degən baha berilə aladь.

9 Bələdijə qurulьş və şəhərni abad qьlьş məs'ələlərigə çoratьlqan əhəmijət çydə boş. Bunьꞑ nətiçəsidə benakarlikgə ketkən сьqьm və salьnqan kəpitəllər uzaq zamanlar davamьda lazьm bir nətiçəni bermədi. Şəhərniꞑ qajrьь senitərija xaləti və unьꞑ taşqь abadanlьqь esə-şəhər şorasьnьꞑ işidə həm bu nəv, lərni malьja bilən tə,minləşdə qat'ь caralarnьꞑ kərilişini tələb qьladь. (Budçət bojьnca şəhər abadanlьqьqь 996.897 som belgiləngən edi, bundan 572.589 som xaraçat qьlьndь: Bu mьqdar belgiləngən sarmajanьꞑ 57;4 pirəsəntini təşkil etədi.

10 Veksillərniꞑ ətkən jьl kiriditləri bojьnca pirələngətsijə qьlьş (myddətlərini cozьş) və ilgəri alьnqan qarzlarnьꞑ 40 pirəsənti mьqdarьda bu kiriditlər bojьnca tələv işini 1929-30-nci jьl bydçəti hьsabьqa toqrь keltiriş şəhər şorasь işidə qollanьş mutlaq mymkin bolmaqan sьjasat ekəni kərsətilsin. Cynki bu xal 29-30-nci jьl daramad qьsmьnь 12,8 pirəsənt kəmajtirədi. Deməç, şəhər xoçalьqьnьꞑ zəryr ьhtьjaçlarь və ьçtьmaьь mədənii tədbirlər jolьda qьlьna turqan xaraçatьnь həm pəsəjtirədi. (Şəhər bydçəti 29-30-nci jьl ycyn-6.921.000 som, mərkəzii kəmmynəlnij bankəgə və əzkəmbənkəgə qarzdarlьq 1.993.988 som, 1930-nci jьl bydçəti bojьnca qarznь qaplaş ycyn lajьxalanqanь 752.205 som, jə'nii 12'8 pirəsəntdir).

11 Işniꞑ bu nəvi, dən şəhər şorasь, şunьndek munasьb seksijələrniꞑ jolbaşcьlьqь bytynləj pьlansьz boldь. Bu hal qojьdaqьlarqa alьb bardь: a) şəhər xalqьnьꞑ tibbii jardamqa bolqan ьhtьjaç və tələblərigə jetərlik tola xьzmat kərsətilmədi. (Ambolatorjalar əzlərigə belgiləngən pulnьꞑ 66 pirəcənti və kəsəlxanalar-67 pirəsənti mьqdarьda tə,min etildi;) b) Məktəblərniꞑ mədənii aqartuv tədbirlərigə jetərlik sərmaja belgilənmədi və ular tola jubarьlmadь (2-nci basqьc məktəblər bojьnca jetərlik belgilənməgən mьqdarь 24 pirəsənt, 1-nci basqьc məktəblər bojьnca-22,2 pirəsənt); v) məktəb jaşьdaqь balalar məktəb icigə jetərlik alьnmadь. (66,5 şirəsənt) və oquvcьlarnь oqutuv parajьtlarь jamanlaşdь (1-nci basqьc məktəb oquvcьlarьnьꞑ sanь jьl davamьda 6 280 dən 7510 kişigə jetdi. Məktəblərniꞑ sanь esə ilgəricə 44 qalьb hər oquvcьnь asraş pulьdan 1 som kəmajtirildi.

12 Şəhər şora prizidijyminiꞑ əzidə pьlanlь və anьq işniꞑ joqlьqь bytyn seksijələrniꞑ işigə, deməç şoranьꞑ bytyn ammavьь işigə həm tə'sir qьldь.

a) Şəhər şora prizidijymi və səksijələri ortasьda əməlii alaqa bolmadь (seksijə rəjisləri və sərkətibləri prizidijym olturьşlarьda qatnaşmadьlar, 8 seksijədən faqat 4-təsi atcot daqladьnь berdi).

b) Şəhər şora prizidijym a'zalarь və seksijə a'zalarьnьꞑ əz olturьşlarьqa qatnaşuvlarь nьhajat syst. (Prizidijym olturьşьqa qatnaşqanlar 30% va seksijələrdə—40%)

v) Şora prizidijymi a'zalarьnь seksijələrniꞑ işigə əməlii jolbaşcьlьq ycyn birkityv işi rəsmii, lyzəkii hərəktirdə boldь. Negəkim, birkitilgən kişilərniꞑ seksijələrdəgi bujuravə pilenym olturьşlarьqa kelişi çydə serək hallardan edi.

g) Prizidijym olturьşlarь və şəhər şora pilenymləri vaqtmavaqt caqьrьlьb tursa həm, pilenəm a'zalarьnьꞑ kəm qatnaşь bilən ətdi və karxana işciləri, şunьndekprofsajuz vəkilləri iştirak qьlmaqanьdan, ammavьь hərəktirgə egə bolmadь. (410 tə şəhər şora a'zasьdan adatda faqat 100 kişi qatnaşьb keldi. Ajrьm profsajuz vəkilləri esə, tekşirilgən dəvr icidə, 3 mərtəbdən aşьq qatnaşmadьlar.

d) Ajrьm jəni seksijələrniꞑ işni eski seksijələrdən qabul qьlьb davam etdirilməsligi (saqlьqnь saqlaş seksijəsi) şəhər Şora prizidijymi tamanьdan ularqa nisbətən kərsətilgən jolbaşcьlьqnьꞑ zəjifligi, bə'zən bytynləj joqlьqь (hərbii seksijə), seksijə qararlarьnьꞑ uzaq vaqlar tasdьqlanmaslьqь (kəmmynəl niklər seksijəsi)—məsələni həl qьlьşda sansalarlьq tuqdьrьb, kəx vaqt ajrьm seksijələrnin, şunьndek ymymn şəhər Şorasьnьꞑ abrojьnь təkədi.

e) Karxanalarda deputat gyryppələri təşkil ətilmədi, ajrьm deputatlar tamanьdan karxana və myəssəsədə əz sajlavcьlarь alahьda hasab berib turьş singəri əməlijat qollanmadь. Şəhər Şorasь tevərəgidə fьrqa əktifi çydə kəm (54 kişi). Yjyşməgən sajlavcь, şəhər Şoranьꞑ əməlii işidə hec qatnaşmadь və şəhər Şora bular ortasьdaqь işni jolqa qojьş ycyn ьbran hərəkət qьlmadь. Bunьꞑ həmməsi şunь kərsətədir kim, əz tevərəgidə şora çamaatьcьlьqьnь birləştiryvi lazьm bolqan sinfii ьdara-şəhər Şorasь, Samarqand şarajьtьda əz tə'jinigə çavab berməjdi və Şoranьꞑ bytyn iş sestiməsini asasan əzgərtiş ycyn qat'ьь caralar kəriş, unьꞑ işini ammalaştьrьş, sajlavcьlar bilən keꞑ alaqa ornatьş və ularnь Şora həm seksijələrniꞑ bytyn əməlii turmuşь və faalьjatьqa mymkin qadaь kəprək tartьşnь tələb qьladь.

(davamь bar)

3-nci sanaatlaş zajomьnьꞑ birinci ojunь

1930-nci jьl 1, 2 və 3-nci martda Leninqrad şəhəridə ojnaladь

irinci ojunda pirəsəntli zajomlar bojьnca 14.820 tə jutuq ojnalьb, bular 3 miljən 88 miꞑ 800 som jutadьlar. Pirəsəntsiz zajom bojьnca 75.530 tə jutuq ojnalьb, bular 15miljən 438 miꞑ 800 som jutadьlar.

Birinci ojun bojьnca çəm'i jutuq 90.350 bolьb, jutuq pyli 18 miljən 527 miꞑ 600 somdьr

Pirəsəntlik və pirəsəntsiz zajomlarnьꞑ jutuq mьqdarlarь 5 miꞑ somdьr. Hər yc ajdabir bar ojun bolьb turadь.

2-nci jutuq ojunь 3 və 5-nci Majda Samarqand şəhəridə ojnaladь.

ƟZBEKISTAN MALЬJA KƟMISƏRLIGI

Şu jьl 17-nci fevrəldə Samarqand şəhər qal'asь majdanьda hykymət şəhərcəsigə təntənəli rəvişdə

Qьşt qojьş mərasimi kəzətilədi

Ɵzbekistan ьçtьmaьь şora çymhyrijəti şoralar mərkəzii ьçraьja qomьtasьnьꞑ və xalq kəmisərləri şorasьnьꞑ a'zalarь, Samarqand əkryg ьçraьja qomьtasьnьꞑ və şəhər şorasьnьꞑ a'zalarь, kəsəbə sajuzlarь təşkilatləriniꞑ vəkilləri, Samarqand şəhəriniꞑ sanaat işxanalarьnьꞑ işci və xьzmatcьlarь və bytyn mehnətkəşlər şəhər çal'asь majdanьqa təntənəli qьşt qojьş mərasimidə iştirak etiş ycyn 4 1/2 saatqa təklif qьlьnadьlar.

Ɵz. ь. ş. ç. xalq kəmisərləri şorasьnьꞑ işlər mydirijəti.

„Jer Jyzi“

Çornalnьꞑ 1-nci sanь

(mətbəə musahələsi olaraq çydə kecigib) сьqdь və muştərilərgə jubarьldь.

Bu sanda barlar:

1. 5 jьl . . . . . V. Rəhimii.
2. Dahьjnьꞑ əlimi. Şe'r. . . . . R. Tahьrь.
3. Leningrəd xatьralarь. Şe'r. . . . . Davran.
4. Taꞑ atajatqanda. Şe'r. . . . . Ergəş.
5. Şarqlь və s. s. s. r. . . . . Mir Temir.
6. Içkərilərniꞑ ьsjanь . . . . . Şaꞑgəraj.
7. Mədənii jyryş çəbhəsidə . . . . . N. Xoçajof.
8. Sadьqnьꞑ sirləri (feljətən) . . . . . Marqьlanlь.
9. Grenədə. Şe'r. . . . . N. Alьmçan.
10. Ta'rьxьь hyççət . . . . . Ş. Əlijyllin.
11. Kelincək Rə'na. Hikajə . . . . . Jəşin.
12. Kitabqa—jol. . . . . Myzikənskii.
13. Qьş kecəsidə Şe'r . . . . . N. Alьmçan.
14. Saqlьq Ustaxanasь . . . . . Ellada oqlь.
15. Şəhər—bustan . . . . . V. Sьddьq.
16. Tilsiz avazlar . . . . . Həkim.
17. Myzikə və əktəbr . . . . . Usman.

Bundan başqa qurama foto səhifəsi və 60 qa jaqьn tyrli rəsmlər bar. Çornal 5 jьllьq tojьqa baqьşlanьb, 2 betli mantaz kirtilgən. Faqat ablozkədə: Birinci qurultajnь təbrik qьladьlar (Kəlenin, F. Xoçajof) degən nədpis kirməj qalqan. Çornalnьꞑ 2-nci nəmyri şu jaqьn kynlərdə maşьnaqa beriledi. Jəni jьlqa jazьlьş ycyn myştəri dəftəri acьq.

Ьdara.

Ɵzbekistan Xalq kəmisərləri Şorasьnьꞑ Qararь

həm vəkillə məçlisiniꞑ şu jьl 5-nci fevrəldəgi qararьqa muvafьq, qьşlaq xoçalьq kəpirətsijə sestimi qajtadan təşkil etilgəni ycyn,

Ɵzbekistan qьşlaq Xoçalьq kredit kəpirətsijəsi sajuzlar Sajuzь

„ƟZBEKSELSAJUZ“ nьꞑ faalьjatь

1930-nci jьl 6-nci fevrəldən başlab

TOXTATЬLDЬ

Ɵzbekselsajuznьꞑ işlərini tamaman tygətmək ycyn: rəjis — ortaq Cepikəf və a'zalar — ortaq Esajof, Gərger, Məhmydxoçajof həm Qryzdefdən ьbarat Tygətiş kəmisijəsi sajlandь. Ɵzbekselsajuzqa da'vasь bolqan myəssəsə və kişilər, unь şu jьl 5-nci martqaca taqdьm qьlьşlarь lazьm.

Tygətkəmniꞑ ədresi: ş. Samarqand, Engels kecəsi, № 1.

Tygətkəm.

13. 14. 17.

Abdьçan Rəsyləf — Taşkentdə alqan 12242 - nci nəmyr 1-nci rəzrəd pətentini joqatqan. Bekar hьsablansьn.

Samokrsodnьꞑ

Məhəllii xoçalьq bəlymi hyzyrьdəgi sod ьçracьsь SLINKƟ

bildirədir kim, Samarqand 19 ncь ycəstkə xalq sodьnьꞑ 1/IV—29 jьl hykmini ьçra qьlьş ycyn, şu jьl 20 nci fevrəl kyndyz saat 1 də, Xoça Ahrar qьt'asь Jusuf Xarrat gyzəridə,

Əbdykərim Çerəbajofnьꞑ turьş yji və başqa yj aşjalarь

SATЬLADЬ

Mylkgə 154 baha belgiləndi. Unьꞑ rojxat və narhьnь savda kynidə kəriş mymkin. 2-nci savdasь 27 fevrəl kyndyz saat 1 də boladь.

Esletmə: ьmarat savdasьqa qatnaşmaqcь bolqan kişi əziniꞑ, xatьnь və bəlaqatqa erişkən balalarьnьꞑ birdən artьq ьmaratь joqlьqь (jerli xalq ycyn) bytynləj joqlьqь toqrьsьda (başqalar ycyn, şəhər məhəllii xoçalьq bəlymidən gyvahnama alьb kelişi lazьm.

Sod ьçracьsь: Slinkə.

Samarqand fьrqa əkryg K K Pərtkəllegijəsi kejingi mərtəbə olaraq qujьdaqь ortaqlarnьꞑ ədrisini bildirişni sorajdь:

1. Aman Qajumof, 2. Afanasij Semenəvic Pьləj, 3. Kasьanof, 4. Muqaddas Mynəvəref, 5. Ergəş Arьfbajof, 6. Əbdyrazaq Sadьqof.

Əkryg KK Pərtkəllegijə məs'yl katьbь: QAJMAQOF

18-nci fevrəl kec saat 6-da, pələklər qulubьda (Engels kecəsi) fьrqa a'zalarьnьꞑ seminərijəsi boladь. Buna qatnaşuvcьlar: Seminərijə a'zalarь, fьrqa və kəmsəməlniꞑ sьjasьь məktəb həm təgərək rəhbərləri, ьçtьmaьjat dərs myəllimləri, jəni və eski şəhər rajon həm jəcijkə fьrqa və kəmsəməl faallarь.

Mərkəzii fьrqa işlərii kəbiniti.

17. 18.

Xalq saqlьqnь saqlaş kəmisərligi, Mərkəzii Medsantryd sajuzь və Samarqand əkryg saqlьqnь saqlaş bəlymi həmmə mehnətkəşlərgə bildirədir kim, 17-nci fevrəldə, Ɵzbekistan 5 jьllьq bajrəmi kynidə qujьdaqь benalar ycyn təntənəli pajdьvar salьş mərasьmь boladь:

1) Birləşkən tibbii xadьmlar (Doxtur yji) və sənitərijə maarьfь yji.

2) Iliktr-jaruq—suv mualaçaxanalarь.

3) Nəmynə balalar jəsləsi.

Meting və benalarnьꞑ pajdьvarьnь salьş mərasьmь şu jьl 17-nci fevrəldə boladь. Birinci bena —kyndyz saat 1-də Registan və Dəhbid kecələri byrcəgidə, ikinci bena—kyndyz saat 4-cə Kəmmynist və Pənçəkent kecələri byrcəgidə jəni bazar bilən VSNX benasь ortasьda, ycinci bena—kyndyz saat 12-də Qalandarxana qьt'asь şəriixaçь gyzəridə xatьn—qьzlar qulubь janьda.

Bytyn mehnətkəşlərniꞑ şu təntənələrdə qatnaşuvlarь soraladь.

Paxta kəperətsijəsiniꞑ

qajtadan təşkil etilişi munasabatь bilən,

Əkryg paxtasaluz və kəlxəzseksijəgə, rajpaxta keperətsijəsi, rajkəlxozseksijə və ışləb сьqaruv şirkətləridə ışləmək ycyn hьsab xadьmlarь, cunancь: hьsabcь (kəntərşik) lər və axbaratcь (istətistik) lər kerək. Şu vəzifələrdə islaməkci bolqan ortaqlar Qoqan atraf paxtasajuzьnьꞑ təşkilat bəlymigə ərizə bersinlər jakii əzləri kelib sezləşsinlər.

Ədris: Qoqan, Gərkii kecəsi, № 69.

تاشكەنت دوختىرلارى

DOOXTOR Ə. A. FRAQMAN

Ertələbgi saat 7—dan 8—gəcə və kecki saat 6—dat 5—jarьmqaca qabul qьladь. Xatьnlar ycyn ajrьm keriş jolь bar, „PRAVDA VASTOK“ (elgərigi Çьzzax) kecəsi № 10

DƟXTOR V. MATVIJIF

Kəz aqrьqlarьnь davalajdь. Ertə bilən saat 7—dən 9—qaca və kecqurun saat 6—dan 8—gəcə, çymə kynləridə ertə bilən saat 9—dan 11—gəcə qabul qьladь. 1-nci maj kecəsi san 75, Saqavьj kecəniꞑ byrcəgidən 2-nci yj.

XATЬN DOXTOR GERS

Tişlərni aqrьtmaj suquradь və tillə tişlər qojadь, xьzmatcь və oqucьlarqa arzan. Ertələb saat 8—dan kecqurun 7—gəcə qabul qьladь. Ədris: Şəjxəntəhyr daruxanasь janьda.

DOXTOR A. M. BAQASLAVЬSKIJ

Ura Tepə kecəsi, san 7—5 Lenin kecəsiniꞑ byrcəgi, Sirkgə qarşь, kec saat 5—dən 8—gəcə qabul qьladь.

DOXTOR IJŞUF

Kəz, dulaq, burun, tamaq və ic kəsəllərini baqadь. Qabul vaqtlarь hər kyn saat 4—dən 6—gəcə. Ədris: Xədrə tьramvaj toxtajdurqan çajda, 1-nci degriz № 8. Xədrədəgi darьxana janьda.

Qьşlaq Xoçalьq kəperətsijə sestimi qajtadan tyzilgəni ycyn,

Vəkillər Qurultajьnьꞑ 30-nci jьl 8-nci fevrəldəgi qararьqa muvafьq

Ɵrə-Tepə Rajselsajuzь „MƏJIZ“ əzfaalьjatьnь 30-nci jьl 1-nci fevrəlidən başlab

TOXTATDЬ

və unьꞑ işləri toqrьsьda:

rəjis — ortaq Pancenkə və a'zalar — ortaq Əndrejəf həm Ə. Əbdysəttarofiardan ьbarat Tygətiş kəmisijəsi tyzildi.

Məzkyr Rajselsajuzqa ьbran da'vasь bolqan təşkilat və kişilər, unь şu kyndən tartьb bir aj myddətidə Ɵrə-Tepədəgi Tygətkəmgə taqdьm qьlьşlarь lazьm. Bu myddətdən son Tygətkəmgə kelgən da'valar, şu xususda məvçyd bolqan qanunlar tərtibidə kerilləçək.

Tygətkəm.

Ɵz ЬŞÇ xalq kəmisərləri şorasьnьꞑ

1929-nci jьl 29-nci əktəbir 127-nci san qararь həm Vəkillər məçlisiniꞑ qararьqa muvafьq, qьşlaq xoçalьq və kredit kəpirətsijə sestiminiꞑ qajtadan təşkil etilgəni ycyn, Paj Arьq rajonь

Çamantyb qьşlaq xoçalьq və kredit şirkətiniꞑ fa'alьjatь

Toxtatьldь

Məzkyr şirkət işlərini tamaman tygətmək ycyn: A. Rəçəbəf, A. Rejzvig və A. Boranof ortaqlardan ьbarat Tygətiş Kəmisijəsi sajlandь. Kəmisijəniꞑ turar çajь — Paj Arьq rajonь Celək qьşlaqьdьr.

Bu şirkətgə da'vasь bolqan myəssəsə və kişilər, unь juqarьdaqь ədris bilən 1930 - jьl 10 martqaca taqdьm qьlьşlarь lazьm. Bu myddətdən son, məzkyr da'valar toqrьsьda Ɵz ЬŞÇ hykyməti nьzamnamalarьda kərsətilgən tərtib və şirkat ustafьqa muvafьq iş kəriləçək.

Tygətkəm

Taşkəntdə hyççətlərini joqatqanlar

Bekar hьsablansьn.

M. Əkrəmçanof, M. Q. Mirsəjidəf, Ə. R. Əbdyvahabof, N. X. Usmanxoçajof, K. B. Məmədəf, Q. Bajlarof, U. Dosəbajof, Q. Ç. Jusufçanof, Ş. M. Baratof, Rəhmətyllələf — kəpirətif dəftərcələrini, U. Ə. Myhəmədəf, F. Səfərəf, T. B. Nьjazmyhəmədəf, J. Tapьlof, Z. Xalcajova, J. Tapьlof — zabor dəftərcələrini, M. Stepanova—zabor dəftərcəsi və toqumacьlar sajuzь bələtini, A. Junusof, E. Kərnejəf, E. B. Şərətef, Ь. Əkbərəf, L. Janbarьsova, Z. Xalьdof, Ə. Ə. Xoçajarof, Ç. Əbdysəlamof—pasportlarьnь, E. Kərnejəf, J. Narxoçajof—hərbii dəftərcələrini, M. Şarystəmet, Z. Faxrьddьnof, Q. Egəm berdijəf — paxta dəftərcələrini, L. Əzimef, R Ni'mətyllajəf — şirkət dəftərcələrini, Ə. H. Dadəmatof — iş qaqazьnь, R. Taçьjof, N. Istisivə, Ə. Ю. Rezimyhəmədef, Q. Əjyəef—bərçə qaqazlarьnь. N. Rəşidəf — bepyl kystər pьravasь və kəpirətif ьdarasьdan alqan ispraf kəsini, Ə. Mutalof — Asьja xlebdan alqan guvahnamasьnь, M.Ə. Musaxoçajof-2841,260,4244-ncisan zabor dəftərcələrini, T. Nestcrova — 35003, 18652-nci san zabor dyftərcələrini, O. Ç. Şəripəf— narpet saluzь belətini, K. Tursunof—2314-nci san kəmsəməl belətini, Ş. S.-Ьhef şəhər şorasьdan alqan guvahnamasьnь, Q. Ba Şamahmydef—zajom kəssə dəftərini joqaanlarq.

SAMƟKRSOD

Ьçracьsь Çərəjəf

bildirədir kim Samarqand 14-nci xalq sodьnьꞑ 12/XII—29 jьl hykmini ьçra qьlьş ycyn, şu jьl 18 fevrəl ertələbki saat 10-da, Juqarь Darqam rajonь Qoştamqalь dəhəsi Çoj-Saj qьşlaqьda,

Rəçəb Zьja oqlьnьꞑ tak və daraxtlь 1 tanab baqь

SATЬLADЬ

Mylkgə 500 som baha belgiləndi. Unьꞑ rojxat və narxьnь savda kynidə kəriş mymkin. 2-nci savdasь 24 fevrəl ertələbki saat 10 da

Sod ьçracьsь: Çərəjəf.

TAŞKENTDƏ HYÇÇƏTLƏRINI JOQATQANLAR

(BEKAR HЬSABLANSЬN)

Z. B. Kərimbekəf, H. B. Çəvhərəf. X M. Sadьqof—paxta dəftərcələrini, S. Byəkə oqlь—24-nci nəmyr mьltьq gyvahnamasьnь, R. Serəkinə—balasьnь rojxat qьldьrqan qaqazь, Fətxil Jaqub—bezarьlьq bilən kyrəş isprəfkəsi, 25 aj benakarlikdə işləgənlik isprəfkəsi, Z. Salahьddьnof, R. Enajatullin, M. Nəzərəf,—keperətif dəftərcələrini, Q. Səlimef—rascot dəftərcəsi № 195, J. Mirzalьdof, S. Bekmyhəmədef, S. Bekmyhəmədevə, Ə. Tacьjof, O. B. Xarazьm qьzь—zabor dəftərcələrini, A. Əlijevə—maarьfcьlar sajuzьnьꞑ 11954 nci nəmyr belətini joqatqanlar.

Tiş kəbeneti

1930 nci jьl 1 nci fevrəldən başlab, Frynzə kecəsi, 19/ə nəmyrli yjdə (kykyşkə toxtajturqan çaj janьda) Kystpremsajuz hyzyrьdəgi 1nci tiş tehnikələri ərtili tamanьdan

Tiş-tehnikə labaratorьjasь

Tiş-mualaça kəbiniti

acьladь

Altьn və kəycykdən qьlьnqan syn'ii tişlər belgiləngən tə sə jyzəsidən baçəriledi. Bahalar arzan. Tişlər jaxşь matьrьjaldan və əz myddətidə tajjarlanadь.

Ərtilgə qujьdaqь tiş-tehniklər birləşkəndir: I. I. Venbren, E. M. Andrejkə, O. D. Gorən, N. G. Drezdəf, M. I. Aşerof, R. I. Fred.

Tiş doxturь—G. I. Lejfir.

Dəvlət bankəsiniꞑ

Ɵzbekistan kənterəsi

Bildirədirkim, S S S R xalq savda kəmisərliginiꞑ 1930-nci jьl 20-nci jənvərdəgi qararьqa asasan, 50 miljən som mьqdarьda

9 prəsəntli jutьş zajomь

сьqarьladь. Bir zajom 50 somlьq bolьb, 10 somlьqdan 5 qьsmqa belinədi. Zajomnьꞑ сьqarьlьş myddəti - 1930-nci jьlnьꞑ 1-nci fevrəlidən 1940-nci jьlnьꞑ 1-nci fevrəligəcədir. Bu myddət icidə 40 bar ojun (teraж) boladь. 1930-nci jьlda 3 ojun ətkəzilib, hər ojunda çəm'i mablaqь 125 miꞑ somlьq

25 jutuq bolaçaq:

1	jutuq	50	miꞑ som
1	„	25	miꞑ som
3	„	10	miꞑ somdan
20	„	1	miꞑ somdan

Jutqan əbligətsijələr bojьnca jutuqdan taşqarь, jənə əbligətsijəniꞑ əz bahasь və nəvbətdəgi kypənlərigə əskən % % ləri həm tələnədi

Zajom əbligətsijələri, jutuqlar və əbligətsijə bilən qьlьnqan muamalalar hər qandaj ymymii dəvlət və məhəllii salьq həm jьqьmlardan azad qьlьnadь. Zajom əbligətsijələri dəvlət pydrətləri və pəstafkələri bojьnca, şunьndek əksiz və gymryk pəşlinələri hьsabьqa, SSSR xalq malьja kəmisarligi tamanьdan muqarrar qьlьnqan baha bilən qabul qьlьnadь. Əbligətsijələrni alьş - satьş işləri Dəvlət Bankə kənterəsi, unьꞑ çymhyrijətdəgi barca feliallarь şunьndek amanat kəssələri və kredit myəssəsələri tamanьdan baçəriledi.

Dəvlət bankəsiniꞑ əzbekistan kənterəsi

13. 17.

Узлит № 4271 типо-литография узполиграфтреста· Самарканд· Тираж 26200